

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 376

Poznań, piątek dnia 16 sierpnia 1929

Rok XXIV

Jasno i uczciwie

Ogłoszona przez nas w środę odezwa Komitetu Wyborczego Narodowego Obozu Gospodarczego, przygotowującego z inicjatywy Stronnictwa Narodowego wybory do rady miejskiej miasta Poznania, jest więcej niż zwykłym wezwaniem przedwyborczym. Jest zarazem programem, pisany z całym poczuciem odpowiedzialności za przyszłość miasta i los jego mieszkańców.

Komitet Wyborczy Narodowego Obozu Gospodarczego nie chciał w pierwszym swym wystąpieniu rzucić społeczeństwu garści frazesów i ogólników. Jako ugrupowanie poważne, mające tradycje owocnej pracy dla miasta, rozporządzające w radzie miejskiej największą liczbą mandatów, uważał, że obowiązkiem jego jest wystąpić z przemyślaną dokładnie deklaracją, któraby jasno określała, do czego on dąży i jakie na siebie gotowy jest przyjąć zadania.

Niema w odezwie dziedzinie pominiętej. Wszystkie uwzględnione są szczerze i jasno. Wyraźnie zarysowany jest program Narodowego Obozu Gospodarczego, który w ramach zdrowej gospodarki, zrównoważonego budżetu i rozumnych oszczędności, pragnie, by działalność miasta ułatwiała rozwój wszystkich stanów i warstw, drogą popierania inicjatywy prywatnej, nawet w dziedzinie najtrudniejszej i najdonioślejszej — budowlanej. Tutaj Narodowy Obóz Gospodarczy występuje z nowym i własnym programem, opartym na doświadczeniach, który, jego zdaniem, jedynie zaspokoić może potrzeby materialne i moralne społeczeństwa. Troska o wygląd miasta, o rozwój jego urządzeń sanitarnych, społecznych i kulturalnych, troska o przedmieścia i o usunięcie bezrobocia — wszystko to znalazło w odezwie odpowiednie miejsce.

Jest to program dalszej, rozumnej gospodarki miejskiej. Program ten będzie mógł być jednak realizowany tylko w oparciu o wyraźny i zdecydowany światopogląd katolicki i narodowy, który, jak powiada odezwa, jedynie może przeciwstawić się groźbom komunistycznym.

W obliczu tego niebezpieczeństwa, Komitet Wyborczy Narodowego Obozu Gospodarczego uznał, że należy przemówić spokojnie, ale twardo, a wykonanie programu powierzyć ludziom z charakterem. Nie jest to postulat abstrakcyjny, wysunięty tylko dla efektu. Jest to wołanie powszechne, idące od szerokich warstw, które wszędzie i na każdym polu domagają się obecnie coraz głośniejszego, zdecydowanego oblicza i zerwania z kompromisowością.

Narodowy Obóz Gospodarczy zdobył sobie natychmiast szeroką podstawę działania. Świadczą o tem podpisy pod odezwą czołowych przedstawicieli wszystkich sfer i warstw miejskich. Idąc drogą uczciwą, Narodowemu Obozowi Gospodarczemu daleką była myśl angażowania po swej stronie tych licznych organizacji społecznych i gospodarczych, które tak świetnie charakteryzują wysoki poziom życia publicznego naszego miasta i naszej dzielnicy. Uważał on, że organizacje te mogą odgrywać wybitną rolę tylko dzięki swej apolityczno-

Z konferencji mocarstw w Hadze

Anglja domaga się decyzji

London 16. 8. (PAT) Dzienniki podają, że potwierdza się wiadomość o liście, jaki kanclerz skarbu Snowden wystosował do mężów stanu zebra- nych w Hadze, od których domaga się, aby propozycja jego, dotycząca rewizji planu Younga, podjęta została niezwłocznie, gdyż kanclerz nie może czekać dłużej na decyzję. Natomiast delegacja brytyjska w Hadze stwierdza, że pismo, o którym mowa, miało charakter prywatnej noty, przesłanej

Prywatne narady delegatów

London 16. 8. (PAT) Korespondenci angielskich dzienników donoszą z Hagi, że narady prywatne głównych delegatów konferencji haskiej zajmują cały czas, aż do zwolnienia następnego posiedzenia komisji finansowej, co nastąpi w sobotę bieżącej tygodnia. W kołach delegacji angielskiej mają nadzieję, że komisja finansowa będzie już mogła wkrótce powołać podkomisję finansową, która ze swej strony zbada w szczegółach sprawę specjalną zgodnie z propozycją uczynioną przez Snowdena. Stanowisko brytyjskie w sprawie planu Younga pozostaje nadal równie zdecydowane, jak w dekla-

Mocarstwa wbrew Anglii podtrzymują plan Younga

Haga 16. 8. (PAT) Briand odbył konferencję z Louchere i Cheronem w celu ostatecznego sprecyzowania stanowiska Francji wobec żądań angielskich co do planu Younga. Następnie Briand i członkowie delegacji naradzali się z ekspertami bułgarskimi, włoskimi i japońskimi. Wyniki tych obrad są zachowane w tajemnicy. Można jednakże stwierdzić, że stanowisko delegacji w stosunku do planu Younga nie uległo zmianie. Delegacje

Zabiegi niemieckie

Haga, 16. 8. (PAT) Delegacja niemiecka czyni wszelkie starania, by doprowadzić do zasadniczego uregulowania najważniejszych spraw konferencji jeszcze przed 1 września, ze względu na to, że w dniu 1 września płatna jest pełna rata anuitetowa planu Dawesa, który pozostaje w mocy do czasu, dopóki nie zostanie zaakceptowany przez rząd i parlament plan

w środę ub. na ręce premiera belgijskiego Jaspara. W piśmie tem Snowden użył oświadczenia, którego następnie użył na komisji, a które wyrażało nadzieję, że toczące się obecnie rokowania prywatne doprowadzą wkrótce do powzięcia postanowienia o powołaniu podkomisji, mającej zrewidować tę część planu Younga, w której jest mowa o skali procentowej przydziału niemieckich spłat rocznych.

racji Snowdena. Ci sami korespondenci donoszą, że również inni delegaci państw omawiają między sobą sprawy, związane z planem Younga w dążeniu do znalezienia porozumienia co do punktu, na którym oparł się tak stanowczo kanclerz skarbu brytyjskiego. Jakkolwiek zgodnie z doniesieniami dzienników żaden z projektów omawianych nie został w tych naradach prywatnych skonkretyzowany, to jednak konferencja ruszyła z punktu martwego i jest nadzieja, że także znajdzie rozstrzygnięcie w sprawach najważniejszych.

Mocarstwa wbrew Anglii podtrzymują plan Younga

francuska, belgijska, włoska i japońska po podobnych naradach stwierdziły zupełną zgodność swych poglądów co do opinii ekspertów. Z narad tych wynika, że gdyby uczestnicy konferencji ulegli żądaniom angielskim, konferencja stanęłaby na martwym punkcie. Francja, Belgia, Włochy i Japonia pragną tego uniknąć. Ostateczne losy konferencji znajdują się w rękach Snowdena.

Younga. Szczególnie trudne jest położenie rynku niemieckiego, gdyż bieżący budżet niemiecki jest już zbudowany na podstawie redukcji, jaką Niemcy uzyskali przez zastąpienie planu Dawesa planem Younga. Sprawa ta jest przedmiotem rozmów, jakie prowadzi min. finansów Rzeczy Hilferding z ministrem finansów Francji i Anglii Cheronem i Snowdenem.

O rozbrojenie na morzu

Waszyngton, 16. 8. (PAT) Prezydent Hoover, sekretarz stanu Stimson, minister marynarki Adams, podsekretarz stanu Cotton i komitet wykonawczy generalnej komisji marynarki odbyli konferencję w Białym Domu w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich. Koła zbliżone do Białego Domu odmawiają informacji, co do szczegółów przeprowadzonych rozmów, zaznaczają w każdym razie, że była mowa o proponowanej metodzie przeprowadzenia redukcji zbrojeń morskich zwanej metodą „Yardstick”.

London, 16. 8. (PAT) W kołach miarodajnych oświadczają, że rokowa-

nia z Waszyngtonem w sprawie rozbrojenia na morzu rozwijają się w sposób zadowalający. Koła te spodziewają się, iż Mac Donald będzie mógł udać się do Ameryki w październiku po sesji Zgromadzenia Ligi Narodów.

Nowy Jork, 16. 8. (PAT) „New York Times” stwierdza, że oficjalna konferencja rozbrojeniowa mocarstw morskich mogłaby odbyć się z końcem roku bieżącego, prawdopodobnie w grudniu. Siedziba konferencji nie została jeszcze ustalona, istnieją jednak wszelkie dane po temu, że na siedzibę konferencji wybrany będzie Londyn.

Pływające lotnisko na Oceanie

Nowy Jork, 16. 8. (PAT) Budowa szeregu pływających lotnisk na oceanie pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Bermudami i Bermudami a Europą rozpoczęta będzie wkrótce. —

Zaczęto już przygotowywanie olbrzymich kabli, zapomocą których lotniska pływające przytwierdzone będą do dna morskiego.

ści i że krzywdę wyrządzałby im ten, kto by chciał je z tego stanowiska wytrącić.

Spółeczeństwo naszego miasta jest dość wyrobione politycznie, by poznać, co jest złe, a co dobre, gdzie jest rzetelna praca, a gdzie demagogia. Rozumie

ono, że wobec naporu radykalnego i komunistycznego, należy przede wszystkim iść ławą, prostą drogą, pod wyraźnym sztandarem i bez słabości. Tę siłę moralną, polityczną i gospodarczą, opartą, jak powiedzieliśmy, na tradycji, daje Narodowy Obóz Gospodarczy

Zjazd ministrów przemysłu i handlu

Przyjazd do Poznania ministrów przemysłu i handlu Belgii, Szwecji i Estonii jest niewątpliwie faktem doniosłym. Przede wszystkim jest on dowodem sukcesu Powszechnej Wystawy Krajowej, dowodem wielkiego zainteresowania, jakie wzbudzić potrafiła wśród oficjalnych kół zagranicy na skutek licznych wycieczek zagranicznych dziennikarzy i sfer gospodarczych, które, jak wynika z zamieszczonych w prasie opisów, przyczyniły się waleń nie tylko do spopularyzowania P. W. K., ale i do podniesienia naszego prestiżu państwowego w świecie.

W polityce międzynarodowej momenty gospodarcze poczynają odgrywać dominującą rolę. Zagadnienie likwidacji skutków wojny światowej, dokoła którego koncentruje się uwaga całego świata, a zwłaszcza Europy, posiada przede wszystkim oblicze gospodarcze. Olbrzymie zniszczenia wojenne, dezorganizacja życia gospodarczego Europy podczas wojny i po wojnie, wyładowująca się zwiastująca w kryzysach pieniężnych, które dotknęły nie tylko państwa uczestniczące w wojnie, ale i neutralne, stworzenie nowych jednostek politycznych, co pociągnęło za sobą poważne przegrupowanie ekonomiczne — wszystkie te czynniki nakładają na państwa powojenne nowe, ciężkie zadania.

Praca musiała być rozłożona na dwa główne etapy. W pierwszym należało dokonać wewnętrznej konsolidacji gospodarczej i finansowej; drugi etap winien zrealizować postulat harmonijnej współpracy międzypaństwowej na terenie gospodarczym.

O ile pierwsze zadanie zostało przynajmniej w głównej części spełnione, o tyle urzeczywistnienie drugiego napotyka wciąż jeszcze na szereg poważnych przeszkód. Jakiemi trudnościami najeżona jest droga do gospodarczej współpracy narodów, tego najlepszą ilustracją może być historia rokowań o traktat handlowy polsko-niemiecki. Jeszcze atmosfera polityczna nie oczyściła się dostatecznie, jeszcze nieufność i brak dobrej woli nie ustąpiły miejsca lojalności i szczerzej ochocie do wspólnego uprzątnięcia przeszkód w wymianie dóbr gospodarczych. Zresztą państwa mniejsze i słabsze gospodarczo bronią się przed apetytami groźnych swych rywali, którzy chcieliby je uzależnić zupełnie od siebie.

W osobach pp. ministrów Belgii, Szwecji i Estonii, kierujących tak ważnym resortem gospodarczym, witamy serdecznie reprezentantów państw, z którymi łączą nas rozległe i stale wzmacniające się stosunki gospodarcze. Nie wątpimy, że wizyta naszych wysokich gości przyczyni się do dalszego zacieśnienia węzła szczerzej i lojalnej współpracy, która jedynie może doprowadzić do uzdrowienia gospodarczego naszego kontynentu.

Prowokacje litewskie

Kowno, 16. 8. (AW) W Kownie zamalowane zostały w nocy wszystkie szyldy polskie. Równocześnie oprócz właścicieli kin również i wszelkie inne firmy, ogłaszające się w piśmie polskim „Dzień Kowieński” otrzymały ostrzeżenie, aby pod groźbą bojkotu ogłoszeń do pisma polskiego nie dawały.

Kowno, 16. 8. (AW) W związku z wczorajszym świętem litewskim całe Kowno było udekorowane i iluminowane. Na gmachach rządowych zawieszono transparenty. M. in. znalazł się jeden transparent z napisem „Bez Wilna niema pokoju”.

Zatarg francusko-angielski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w sierpniu.

Przed wyjazdem do Hagi, nikt się nie ludził co do trudności, na jakie napotkają delegacje. Jednakowoż wyzywające wprost stanowisko, zajęte przez p. Snowdena i ultimatum, rzucone przez niego byłym sprzymierzeńcom Anglii, przeszło oczekiwania największych pesymistów.

Opinia francuska zachowuje w dalszym ciągu niezmiernie dużo taktu i zimnej krwi wobec brutalnych wystąpień przedstawiciela Wielkiej Brytanji. Osądza ona jednakowoż surowo politykę zagraniczną gabinetu Labour Party, którego przyświeca do władzy zamiast skonsolidowania pokoju europejskiego przynosi kontynentowi tylko zaburzenia, zamiast wyrównania spornych kwestyj, tylko zaostrzenia się ogólnej sytuacji, otwierając przyciem szeroko drzwi wszelkim możliwym kombinacjom i intrygom, przeciwnym pokojowi.

Nie dość na tem. Anglja buntuje się obecnie przeciwko sytuacji, jaką sama wytworzyła. Postanowienia komitetu Younga zostały przecież powzięte również przez jej reprezentanta, który nie mało przyczynił się do zmniejszenia sum, jakie Niemcy mają aljantom wypłacać.

Ponieważ obecnie podoba się rządowi Labour Party wyprzeć zobowiązań, powziętych przez poprzedników, przeto uważa za zupełnie normalne, żeby Francja, Włochy i Belgja — a nie Niemcy — poniosły na rzecz Anglii poświęcenia, zgadzając się na rewizję planu Younga. P. Snowden brutalnie zagroził rewizją układów co do sum, należnych Wielkiej Brytanji od jej sprzymierzeńców z czasów wojny. Jeżeli dodamy, iż p. Henderson, przechodząc do porządku dziennego nad zobowiązaniami, powziętymi w Genewie 16-go września ub. roku, w sprawie komisji kontroli w Nadrenji, oświadczył p. Stresemannowi, iż Anglja swoje wojska pragnie jak najprędzej wycofać, to można śmiało powiedzieć, iż konferencja haska jest nie tylko najważniejszą od czasu traktatu wersalskiego, ale w dodatku sytuacja europejska nigdy bardziej poważną nie była.

To też w różnych kołach francuskich podnoszą się coraz liczniej głosy przeciwko p. Briandowi. Zarzucają mu przedewszystkiem, że p. Snowdenowi nie odpowiedział równie energicznie, a próbował nadaremnie go ugłaskać. Drugi zarzut, stawiany francuskiemu ministrowi spraw zagranicznych, dotyczy ustanowienia w

Hadze komisji politycznej bez udziału Polski. Wobec gwałtowności angielskiej, p. Stresemann uważał za zbyt techniczne w danej chwili posługiwanie się własną pięścią. Niemniej jednak dąży on uporczywie do ewakuacji Nadrenji. Według p. Stresemanna, Niemcy mają do niej „prawo”, nawet w razie, gdyby likwidacja finansowa wojny, nie doszła do skutku z powodu stanowiska Anglii. Berlin nie ośmielsza więc wykorzystywać obecnej zawikłanej sytuacji, spowodowanej rozbiorem jedności pomiędzy byłymi sprzymierzeńcami.

Prasa francuska z „Figaro” na czele wskazuje na fakt, że każda konferencja przechodziła przez moment krytyczny. Jednakowoż żadna dotąd nie doszła do niego z równą szybkością i nigdy równowaga europejska nie była bardziej zachwiana. P. Snowden okazał się imperjalistą finansowym. Wytworzyła się paradoksalna sytuacja, że to socjaliści, uważający się za jedynych ludzi, zdolnych do przywrócenia harmonji w Europie, burzą właśnie porządek na kontynencie.

To też nawet francuskie organy lewicowe, silące się jeszcze na optymizm, muszą jednakowoż coraz bardziej spuszczać z tonu. Musimy powiedzieć wręcz tym, co od Francji domagają się ustawicznie poświęceń, w imię pokoju, oświadcza radykalna „Ere Nouvelle, że dla nas pokój nie powinien polegać na tem, żeby w każdej ważnej okoliczności, Francja odpowiadała „tak”, gdy Europa mówi „nie”.

Jakikolwiek będzie koniec konferencji haskiej, to jednakowoż nie minie bez śladu fakt, że nigdy jeszcze nie wybuchnęła równie poważna i głęboka różnica poglądów między tezę francuską a angielską. Trudno przypuszczać, aby p. Snowden zajął nieprzejednane stanowisko jedynie ze względów na politykę wewnętrzną, albo w nadziei, że sukcesy haskie pozwolą mu w przyszłości zająć miejsce p. Mac Donalda. Reprezentant Anglii w Hadze zdaje się zapoczątkowywać istotną politykę II-iej Międzynarodówki. Jeżeli gabinet Labour Party dąży do „rewizji” planu Younga, to może w przyszłości równie dobrze pójść Niemcom na rękę w sprawie pokojowej rewizji traktatów. Przyjście jego do władzy, później czy wcześniej, posłuży planom Niemiec Hindenburga.

Briares.

„Wszystko jak najlepiej...”

„Głos Prawdy”, a za nim prowincjonalne pisemka obozu majowego srodze oburzają się na prasę niezależną, że okazała niezadowolone i zaniepokojone z powodu rozwoju wypadków w Hadze. Według tych pism nic strasznego się nie stało, a kto jest innego zdania, ten „kracze”, sieje pesymizm, nie wierzy w Polskę, jest „anty państwowcem”. Ze szczególną zaciekłością rzucił się w tak inteligentny sposób „Głos Prawdy” na p. Kozickiego i jego artykuły w „Gazecie Warszawskiej”.

Sen. Kozicki odpowiada obecnie na te ataki obszernie i spokojnie. Stwierdza, że na niebezpieczeństwo niemieckie zwraca uwagę nie od dziś, ale zanim istniała jeszcze „sanacja”, i że nie można mu zarzucać niewiary w Polskę, bo sam pisał zawsze, iż naród polski do rozbiorów nie dopuści. Sen. Kozicki jedynie wskazywał, że Niemcy przygotowują się systematycznie do postawienia sprawy granic polskich na porządku obrad międzynarodowych i że polityka polska winna przez umiejętne i śmiałe działanie temu zapobiegać, bo argument krwi jest ostateczny i zadaniem dyplomacji jest do niego, o ile możliwości, nie dopuszczać.

„Rozprawy nad optymizmem i pesymizmem”, — pisze p. Kozicki — nad tem kto bardziej jest przeniknięty wiarą w Polskę i jej przyszłość, uważamy za rzecz jałową i bezprzedmiotową. Chodzi o zagadnienie bardziej ograniczone i realniejsze: o to, jaką powinna być polityka polska wobec oczywistego i przez nikogo nienegowanego dążenia Niemiec do postawienia na porządku dziennym sprawy „pokojowej” rewizji granicy polsko-niemieckiej.

„Niedopuszczenie Polski do narad politycznych w Hadze, nieprzyzwolony sposób (dwie komisje), jaki zastosowano, by dogodzić Niemcom, a jednocześnie zachować pozory wobec Polski musiały dotknąć do żywego każdego Polaka. Chyba niema nikogo w Polsce, kto by uważał, że wszystko jest w porządku. Ludzie politycznie myślący widzą więcej, mogą oni ocenić realnie

szkody, jakie spłyną na nas wskutek tego, że nie możemy przedstawić i obronić naszego stanowiska wobec zamierzony ewakuacji Nadrenji. To, co się stało, w Hadze jest faktem politycznym, z którego polityka polska musi wyciągnąć jakieś konsekwencje. Trzeba jednak zacząć od zdania sobie sprawy z tego jakie są przyczyny niepowodzenia haskiego. Temu zagadnieniu były poświęcone moje uwagi.

Fakt zlekceważenia Polski w Hadze wywołał przykre refleksje nie tylko na łamach prasy opozycyjnej, co jest najlepszym dowodem, że przekracza on swoją doniosłością zagadnienia wewnątrzpolityczne. Zaniepokoił się nawet pro rządowy „Dzień Polski”, a ultraojalne „Słowo” wileńskie pozwoliło sobie na takie ujęcie sprawy:

„Polska, państwo pod względem liczby ludności i obszaru terytorjum, mało co mniejsza od Francji, będzie tam odgrywała prawie tę samą rolę, co państwo minjaturowe Grecja. Minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej na konferencji przypominając będzie tego chłopczyka z obrazka we „Fliegende Blätter”, który siedząc z rodzicami przy stole, odzywa się co chwila: „Kann ich etwas sagen” i na to otrzymuje odpowiedź: „nie! w tej chwili papa, czyta gazetę”.

„Polska jest zbyt wielkim państwem, zbyt ważne dla niej sprawy decydować się mają na konferencji w Hadze, aby mogła zadowolili się drugorzędną rolą...”

Dla każdego Polaka, mającego jakie takie poczucie odpowiedzialności, to, co się stało w Hadze, jest symptomem bardzo poważnym, który każe się zastanowić nad naszym położeniem, nasuwając przypuszczenie, że coś szwankuje w naszej polityce zagranicznej. Czy należy się dziwić, że ludzie domagają się naprawy tej polityki?

Tymczasem są pisma w Polsce, które nie tylko się temu dziwią, ale, zamiast się cieszyć, że kraj jest czujny, oburzają

TEATR ŚWIETLNY „SŁOŃCE”

Od piątku, dnia 16 sierpnia r. b. codziennie

„TAJEMNICA PANI MARY”

Piękny film osnuty na tle powieści Langesehida

„GŁUPIA HISTORJA”

Interesujące tło!

W rolach głównych:

Dolly Grey — Kurt Vesperman — Clo — Elza Temary

Początek seansów 5, 7, 9.

Przedsprzedaż biletów od 12-2 w poł. przy kasach teatru a od godz.

12-7 po poł. na terenach PWK. w Pawilonie Obsługi Publiczności.

się na niego w najwyższy sposób. Według nich wszystko jest jak najlepiej. To, że Polskę potraktowano w Hadze, jak Portugalję, to głupstwo. Niema powodu do niepokoju, możemy żonglować spokojnie choćby do... Biarritz.

Powtarza się obecnie w dziedzinie polityki zagranicznej to samo, co niedawno działo się w polityce gospodarczej. Gdy prasa narodowa radziła czujność, ostrożność i oszczędność, mówiono jej, że kracze, że przeciwstawia się „radosnej twórczości”. Drogo zapłaciliśmy za te objawy niepoohamowanej radości.

Obóz polityczny, którego irytują wszelkie objawy czujności społeczeństwa, który chciałby, aby kraj o niczem nie myślał, o nic się nie troszczył, niczem się nie przejmował, smutne wystawia sobie świadectwo. Niewątpliwie te głosy niepokoju psują humory i spokojne korzystanie z zaszczytów. Ale, czy dlatego mamy upaść do stanu Polski z czasów saskich, która była tak dalece obojętna na rozgrywane się wypadki, że nie spostrzegła nawet, jak dostała się w niewolę. Czy ideałem niektórych naszych polityków jest bierne i uległe społeczeństwo rosyjskie?

Niedawno w „Revue des deux mondes” ukazał się artykuł p. Ojette o faszyzmie. Czytamy tam, że system wychowawczy Mussoliniego, tem różni się od systemów demoliberalnych, iż wskazuje stale na niebezpieczeństwa, jakie mogą grozić krajowi, przez co powoduje karność, dyscyplinę i utrzymuje cały kraj w czujności. Dzięki temu jednak — naród włoski staje się wielkim. U nas wolanoby, by naród polski siedział jak tábaka w rogu, by był „narodem idiotów”.

Jak mieszkają i żyją polscy robotnicy sezonowi?

Wielokrotnie podnosiliśmy w latach ubiegłych okropne warunki mieszkaniowe, w jakich żyją nasi robotnicy rolni, którzy wyjeżdżają na roboty sezonowe do Niemiec. Doszło już do tego, że na tę anomalię zwróciła uwagę prasa niemiecka. Berliński „Der Abend” ogłosił niedawno obszerny opis stosunków robotniczych na folwarkach w Meklenburgji, stwierdzając, że sprawa polskich „wolnych robotników” (Freiarbeiter) jest „prawdziwym wstydem dla niemieckiej kultury”.

„Na terenie prawie wszystkich ordynacji i wielkiej własności — pisze ten dziennik — stoi w przyzwioitem oddaleniu od innych budynków — zupełnie jakby chodziło o jakieś ghetto — duży barak, t. zw. „Schnitterkaserne”, przeznaczony dla robotników polskich. Buda zimna, najprymitywniej urządzona i ponura.

Z nastaniem lata właściciel uzupełnia siły robocze i wbrew szowinistycznym i obszarniczym zasadom, głośnie kontraktuje robotników z Polski, bo są o wiele tańsi i mają skromniejsze wymagania. Dla nich przeznaczają wspomniane koszary. Dom w kształcie litery T, jednopiętrowy, podzielony na 15 „komórek”, bo pokojami nazwać ich w żaden sposób nie można. „Umieblowane” stanowią przyce druciane z siennikami, jeden kulawy stół i ławka. Żadnego obrazka na ścianach. Po kątach pełno starych pudełek od konserw i brudnych łachmanów. A wśród tego wszystkiego żyją: Polacy, Polki i polskie dzieci.

W teorii wszyscy mieszkają oddzielnie: małżeństwa, kawalerowie i panny. W praktyce jednak panuje zupełny komunizm pociowy, zwłaszcza że w koszarach mieszka 80 osób. Czyżby ta swoboda wypływała z dobrej woli robotników? Bynajmniej. Jest to skutek ciasnoty, braku pomieszczenia. Polski robotnik zarabia 25 fen. na godzinę, robotnica 20 fen. Do tego dochodzi deputat, złożony z kartofli, chleba, smalcu i nafty. Z wyjątkiem kartofli i nafty — wszystkiego jest za mało. W takich warunkach każdy wydatk jest zbyt, jak n. p. cygaro lub szklanka piwa. Nowe ubranie ~

kupuje się długotrwałem głodowaniem. W tych ponurych koszarach po 11-godzinnej, ciężkiej pracy — znużona myśl zwraca się tylko ku jadłu i zadowoleniu pociowemu. Wobec braku jakichkolwiek rozrywek wystarcza zadowolenie pierwotnych instynktów zwierzęcych. We dworze zdają sobie z tego doskonale sprawę. Wychwała się tam staroniemiecką moralnością i dyscypliną, ale przechodzi się z lekkim sercem do porządku nad moralnością koszar robotniczych. „Polacy — śmieją się mieszkańcy dworu — nie mają innych potrzeb...”

„Tak — kończy „Der Abend” — panowie pseudo-moralisci patrzają zawsze przez palce, gdy tylko mogą coś na tem zarobić”.

O spolszczenie Warszawy

Artykuł w „Kurjerze Poznańskim” p. dra Karola Stojanowskiego na temat spolszczenia Warszawy wywołał bardzo żywe echo. Z dużą sympatią powtarza ten projekt katolicki organ warszawski „Polska”, a krakowski „Głos Narodu” także dodaje uwagi:

„Projekt dra Stojanowskiego uważamy za bardzo korzystny dla interesów państwowych. Stolica państwa polskiego musi być w 90 proc. polska, jest to dla nas postulat nie wymagający dyskusji. Spolszczenie Warszawy mieści się w głośnie przez nas programie spolszczenia wszystkich większych miast Polski i spolszczenia handlu w Polsce. Nieraz też zwracaliśmy uwagę na wielką rolę, jaką w realizacji tego programu mogłaby odegrać Wielkopolska. Winna ona zdobyć się na wielką ambicję opanowania handlu polskiego i skolonizowania naszych miast polską ludnością handlową, posiadającą doświadczenie, wiedzę i przedsiębiorstwo kupieckie. Dzielnica, która stworzyła P. W. K., nie powinna uważać się za prowincję otrzymującą rozkazy z Warszawy, ale za centrum państwowe, dające rozkazy Warszawie.”

„Myśl Narodowa”

Nr. 35 tego poczytnego tygodnika świadczy, że redakcja w porze letniej nie obniża lotu. Cały zeszyt jest wartościowy i bardzo interesujący. Rozpoczyna go Stefan Sacha redaktor „Słowa Pomorskiego” zasadniczym artykułem „Czy istnieje filozofia polityki sanacyjnej?” Odpowiedź znajduje się w następnych zeszytach. Z dziedziny nauki mamy tutaj doskonałą rozprawę L-skiego o istocie „własności prywatnej”. Maciej Wierzbina nadysła z Francji sensacyjne informacje: „Masoneria austriacka i jej stosunek do Żydów”. Z publicystyki mamy dalej: Świętochowskiego o bolszewizm, red. S. Olszewskiego o przeludnieniu w Anglii, Jana Zamorskiego świetny artykuł z dziedziny wychowania narodowego. Z literatury: Bergela o Kosak - Szczuckiej, Z. Wasilewskiego recenzja teatralna, kronika literacka. Numer zdoła wiersz tajemniczego J. B. K.

Cena zeszytu 80 gr. Prenumerata kwartalnie 9,— zł. Adres administracji: Warszawa, Al. Jerozolimskie 17.

Echa zająć w Opolu

Opole, 16. 8. (AW). Jak się dowiadujemy, Katolickie Tow. Szkolne, które swego czasu urządziło przedstawienie „Halki” w Opolu, postanowiło odwołać się do trybunału Rzeszy w Lipsku z powodu zbyt małego wymiaru kary dla 10 osobników, którzy na wspomnianem przedstawieniu rzucali z galerji bomby cuchnące na salę, a skazani zostali w drugiej instancji na drobną karę pieniężną. Do rozprawy w Lipsku nie będą wezwani świadkowie, a obrona będzie musiała zrezygnować z argumentów politycznych, któremi głównie operowała w drugiej instancji.

Wybuch w elektrowni

Paryż, 16. 8. (PAT). „Le Journal” donosi z Madrytu, że w elektrowni w Caraminal nastąpił wybuch, który zniszczył elektrownię. W czasie katastrofy zginęło 10 robotników a 5 odniosło ciężkie rany.

Przed sesją Ligi Narodów

Kto otrzyma miejsce w Radzie Ligi?

Berlin, 16. 8. (PAT). Korespondent genewski „Berliner Tageblatt”, omawiając sprawę nowych wyborów do Rady Ligi, wyraża przekonanie, że Polska zostanie wybrana prawdopodobnie ponownie, że na miejsce Rumunii wejdzie Jugosławia i że na miejsce Chili wejdzie jakieś inne państwo południowo-amerykańskie. Korespondent podnosi, że wobec wycofania się z Ligi Brazylii i Argentyny na-

leży się liczyć z zgłoszeniem projektu, by Ameryce południowej przyznano tylko 2 miejsca, zamiast dotychczas przyznanych stale 3, i by na miejsce trzeciego państwa południowo-amerykańskiego wprowadzić do Rady Ligi jedno z pozostałych państw europejskich neutralnych, przyczem, jak twierdzi korespondent, największe szanse miałyby Norwegja.

Sytuacja na Dalekim Wschodzie zaostrza się

Walki na pograniczu sowiecko-chińskim

Moskwa, 16. 8. (PAT). Radjostacja moskiewska podaje. Ogłoszono tu następujący komunikat: Od chwili powstania zatargu na kolei wschodnio-chińskiej białogwardziści atakują systematycznie sowieckie posterunki graniczne oraz pokojowo usposobioną ludność, przyczem w atakach tych popierają białogwardzistów wojska chińskie. W ostatnich dniach zanotowano po stronie sowieckiej, w różnych okolicach, wielu zabitych i rannych. Białogwardziści oraz wojska chińskie nie ograniczają się do oddawania strzałów karabinowych, lecz próbują nawet wkroczyć na terytorjum sowieckie. W okolicy Blagowieszczeńska u ujścia rzeki Sungary do jeziora Khanka bia-

logwardziści zaatakowali przy pomocy wojsk chińskich graniczną straż sowiecką. Dzięki energicznej akcji wojsk sowieckich napastnicy zostali rozproszeni.

Tokio, 16. 8. (PAT). Jak donosi komunikat agencji telegraficznej na podstawie wiadomości, otrzymanych z Mandżurji, doszło do starć pomiędzy wojskami rosyjskimi a chińskimi na wyznach na zachód od Mandżurji. Piechota chińska odpowiedziała na ogień wojsk bolszewickich. W Mandżurji panuje jakoby panika. Spodziewają się tam, że rzeczywiste działania wojenne wybuchną pomiędzy Chinami a Sowiecami.

Szczegóły katastrofy kolejowej pod Łodzią

Warszawa, 16. 8. (Tel. wł.). Straszna katastrofa kolejowa (donosiliśmy o niej już w środę) jaka się wydarzyła na linii obwodowej Chojny — Łódź pociągnęła za sobą śmierć kilkunastu osób i kilkadziesiąt rannych. Zdrutgotowanych jest 21 wagonów. W katastrofie tej zabici zostali następujący żołnierze 28 pułku strzelców kaniowskich: Zygmunt Wiśniewski, Albin Urbanik, Jakób Doński, Jakób Giersz, Bazyli Łapkiewicz, Jęfim Kornik i Józef Dolny. Zaś żywcem zostali spaleni następujący kolejarze: nadkonduktor Ignacy Grzebielak i Antoni Gorzeń, w stanie beznadziejnym są dwaj kolejarze Ignacy Maciejak i Władysław Wójciak. Ciężko ranni żołnierze są: plut. Władysław Ozdoba, szeregowiec: Józef Strach, Stanisław Kowalski, Jakób Hamerfeld, Stanisław Słomkiewicz, Józef Bednarek.

Iko Petryk, Lucjan Hołwko, Lucjan Kędziński, Leonard Tomaczak, Marjan Psiuch Leon Szpinder, Władysław Czerwiński, Władysław Kielba, Ilko Szewek, Paweł Włodziewicz, Włodzimierz Kieba, Antoni Szulc, Michał Jarzyński, Dymitr Kocur, Bolesław Stankiewicz, Władysław Gzimiński i Zygmunt Bąk. Lżej ranni są kolejarze: Józef Sosnkowski, Władysław Wojciechowski, Jan Maciejak, Stanisław Szewczyk i Adam Samuel. Energiczne śledztwo w toku, aresztowanych jest narazie trzech kolejarzy, którym przypisywana jest wina, spowodowania katastrofy.

Na miejsce katastrofy przybyła z Warszawy ministerjalna komisja kolejowa, która prowadzi w tej sprawie szczegółowe dochodzenie.

Śmiertelny wypadek w Tatrach

Zakopane, 16. 8. (Tel. wł.). W ubiegły piątek, dnia 9 b. m., wybrał się 19-letni Zbigniew Krzyszkowski, uczeń VII klasy gimnazjalnej, z Zakopanego w towarzystwie dwóch pań, St. Zygłówny ze Lwowa i Zofji Sokółowskiej z Warszawy, celem dotarcia do Hali Gąsienicowej na Granaty. Obie towarzyszyki poszły zwykłą drogą przez Zmarzły Staw, pod czas gdy Krzyszkowski obrał drogę przez t. zw. komin Dreta. Droga ta jest bardzo trudna do przebycia, a w pewnym miejscu brak chwytów. Dodać należy, iż Krzyszkowski był początkującym turystą. Towarzyszyki jego czekali długi czas na trzecim Granacie, stosownie do umowy, lecz gdy K. nie nadszedł, powrócili do Zakopanego. Onegdaj przybył n aHalę Gąsienicową kolega K., Sawicki, z wiadomością, iż K. nie po-

wrócił do Zakopanego i że prawdopodobnie uległ wypadkowi. Na poszukiwania udali się natychmiast Sawicki i syn profesora Rosseta, a kierownictwo akcji ratunkowej objął znany przewodnik Wład. Tuleja. Po przeszukaniu kilku źlebob, wczoraj rano o godz. 10 znaleziono u stóp kominu Dreta zwłoki Krzyszkowskiego. Spadł on do żlebu z wysokości około 60 metrów, doznając zmiążdżenia czaszki oraz kilku obrażeń wewnętrznych. Zwłoki sprowadzono wczoraj do Zakopanego.

Turyści opowiadają, że pewna wróżka przepowiedziała K. w czwartek przed wycieczką, że pójdzie w góry, lecz nie wróci. Podobnie przepowiedzieć miała śmierć na Niebieskiej Turni pewnemu nauczycielowi z Król. Huty.

„Zeppelin” w drodze do Tokio

Berlin, 16. 8. (Tel. wł.). Sterowiec „Hr. Zeppelin” odleciał wczoraj o godzinie 4,30 rano z Friedrichshafen, rozpoczynając swój lot do Japonji, o godzinie 10,50 przeleciał nad Berlinem, a o godz. 15 nad Gdańskiem, kierując się przez Prusy Wschodnie, Litwę i Łotwę do Rosji, której granicę przeleciał koło Dynaburga.

Moskwa, 16. 8. (Radio wł.). Według ostatnich doniesień dzisiejszych centrali lotniczej w Moskwie, „Zeppelin” zbliża się do gór uralskich. Redakcje pism moskiewskich podały o godz. 2 w nocy wiadomość, że „Zeppelin” nie będzie przelatował nad Moskwą ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne.

Zbrodnie Ukraińców

Lwów, 16. 8. (AW) „Lwowski Kurjer Poranny” donosi ze Stanisławowa iż nieznanymi sprawcy podcięli kilka słupów telegraficznych na gościńcu między Ciężowem a Krzyłosami. Dochodzenia ustaliły, że dokonali tego członkowie U. O. W. Jest to najprawdopodobniej akcja sabotażowa. Ustalono, że w akcji tej brali udział

dwaj studenci uniwersytetu, synowie proboszcza grecko-katolickiego w Jamnicy, Hirszniakowa. W czasie rewizji zlikwidowano większą ilość ulotek i broszur. Dokonano szeregu aresztowań m. l. aresztowano wspomnianych dwu studentów, poza tem jeszcze innych dwu studentów oraz kilku uczniów gimnazjalnych. Wszystkich przekazano sądowi okręgowemu w Stanisławowie.

Ofiary pracy

Katowice, 16. 8. (AW.) W szybie „Richtofen” w kopalni Giesche w Janowie porażony został prądem elektrycznym, przez dotknięcie się drutu ślizgowego kolejki podziemnej, górnik Matuszek i po kilku minutach zmarł. Nieszczęśliwy osierocił żonę i troje dzieci.

Katowice, 16. 8. (AW.) Tragiczny wypadek zdarzył się w reźni miejskiej w Katowicach. Mianowicie w czasie próby uruchomienia nowych maszyn, niejaki Szyszka, robotnik lat 20, zbliżył się za blisko do pasa transmisyjnego, skutkiem czego został pochwycony przez koło rozpedowe i rzucony z taką siłą o żelazne płyty powały, że doznał pęknięcia czaszki i zmarł na miejscu. Władze prowadzą dochodzenia, kto ponosi winę wypadku.

Wywrotowa robota żydów w Estonji

Tallin, 16. 8. (AW.) Wielką sensację wywołał fakt aresztowania w Tallinie członka żydowskiej rady kulturalnej M. Pekker, który, jak się okazało, pod pokrywką pracy oświatowej zajmował się faktycznie szpiegostwem i agitacją komunistyczną.

Ogromny pożar lasów

Nowy Jork, 16. 8. (AW) W stanie Waszyngton wybuchł ogromny pożar, który objął około 32 tys. hektarów lasu. Ogień zagraża kilku miastom. W celu zlokalizowania ognia walkę z żywiołem toczy 4000 żołnierzy wraz z całą ludnością miejscową.

Ujęcie dezenterów i przemytników

Bydgoszcz, 14. 8. (Tel. wł.) — Onegdaj w nocy 4 dezenterów ze stacjonowanego w Świeciu pułku piechoty zamierzało zbiec do Niemiec. W tym celu umówili się oni z dwoma przemytnikami, którzy mieli przeprowadzić ich przez granicę za cenę 80 zł od każdego. Gdy dezenterzy znaleźli się w lesie nad granicą, przemytnicy zażądali od nich po 20 zł od głowy dodatkowo. Wywiązała się głośna kłótnia, która zwabiła dwóch strażników granicznych. Strażnicy ujęli przemytników i dezenterów. (w.)

Kongres unjonistyczny w Pradze

Praga, 14. 8. (PAT) Od 11-go b. m. odbywają się tu obrady kongresu unjonistycznego, na który przybyli z Polski biskupi Przeździecki, Sokółowski i Kutylowski oraz wielu przedstawicieli duchowieństwa. Kongres jest dalszym ciągiem zjazdów unjonistycznych, z których ostatni odbył się w r. 1927 w Welehradzie. Ojciec święty wystosował do kongresu specjalny list apostołski.

Film z przed 2 000 lat

London, 16. 8. (AW) Zbieracz wszelkich przedmiotów, dotyczących filmów i kinematografji, Day, posiada m. in. chiński „film”, wykonany 200 lat przed narodziem Chrystusa. Jest to długa taśma jedwabna, na której jeden pod drugim znajdują się, wykonane artystycznie, rysunki. Taśmę umieszczono w specjalnej latarni, przyczem nawijano ją szybko na drewniany walek. Na „ekranie” ukazywały się obrazy narysowane na taśmie.

Zbieracz posiada poza tem pierwszy aparat projekcyjny, pierwszy film, oraz zdjęcia z wojen: angielsko-boerskiej, rosyjsko-japońskiej i filipińskiej.

Film „Marcin Luther” zakazany w Anglii

London, 14. 8. (AW.) Angielska cenzura filmowa zakazała demonstrowania w Anglii filmu niemieckiego p. t.: „Marcin Luther”. Zakaz wyświetlania filmu umotywowany jest tem, iż film obraża uczucia religijne katolickiej części ludności.

Konkordat Prus z Watykanem

Berlin, 14. 8. (PAT). Wczoraj o godz. 1-ej w południe odbyła się w Berlinie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych konkordatu między Prusami a Stolicą Świętą. Wymiany dokonali premier pruski dr. Braun i nuncjusz papieski w Berlinie masgr. Pacelli. Oryginał dokumentu ratyfikacyjnego, doręczony przez nuncjusza, nosił podpis papieża.

Katastrofa w zakładach budowy okrętów

Madryt, 14. 8. (AW.) W jednej z hal w wielkich zakładach budowy okrętów zawałowało się sklepienie grzebiąc 18 robotników. Z pod gruzów wydobyto już stygnące zwłoki 6 robotników, 5 odniosło ciężkie rany, reszta

zaś lekkie obrażenia. Dotychczas nie stwierdzono przyczyny wypadku. W celu ustalenia powodów katastrofy wydelegowano specjalną komisję.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 2/5 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 211,94 zł, gotówką — 211,51 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,50 zł, gotówką — 172,16 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Pozna, 16 sierpnia 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe było równie spokojne. Kursy nie wykazały większych zmian. Obroty średnie.

Z papierów procentowych handlowano mniejszą ilością 5 proc. poz. konwers. po 48 proc. w transakcjach. Małą zwyżkę doznała 4 proc. poz. inwest., za którą płacono 116,50—117,—; również poszukiwano 8 proc. listy dolarowe po 94 proc. 6 proc. listy żytnie ofiarowano po 25,— bez kursu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 166,50. Poza tem płacono za Cegielskiego po 37,— i za Unję 155,—

Cedula urzędowa z dnia 16 sierpnia 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 48,— +
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 94% P.

(Kurs w złotych)
4% Prem. Poz. Inwestyc. 116,50—117,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 166,50 P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. 37,— P.

„Unja” (dawn. Vrentki) I em. 155,— P.
Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 16 sierpnia 1929 r.

Waluty Gotówka
Dol. Stan. Zjedn tr 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

Dewizy:

Belgja	tr.	000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Kopenhaga	"	337,43	"	238,03	"	236,83
London	"	043,23	"	043,34	"	043,13
Nowy Jork	"	008,90	"	008,92	"	008,88
Paryż	"	034,91	"	034,99	"	034,81
Praga	"	026,38	"	026,45	"	026,32
Szwajcaria	"	171,53	"	171,95	"	171,11
Sztokholm	"	238,90	"	239,50	"	238,30
Wiedeń	"	125,57	"	125,88	"	125,26
Włochy	"	046,63	"	046,75	"	046,51

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 000,00 119,00 119,75
5% poz. premj. dol. 000,00 164,50 163,50
6% poz. dol. 000,00 000,00 083,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	165,50—166,25
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Cegielski	000,00—039,00
Lilpop	070,00—031,50
Modrzejów	000,00—022,75
Norblin	140,00—139,00
Spieß	000,00—140,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg
reszta za 100 kg
Berlin dnia 16 sierpnia 1929

Pszenica march. od st. zał.	241,00—244,00
Ogólna tendencja	spokojna.
Zyto march od st. zał.	187,00—191,00
Tendencja	mocna.
Owies march od st. zał.	170,00—180,00
Tendencja	spokojna.
Jęczmień past. i przemysł.	167,00—188,00
Tendencja	spokojna.
Jęczmień trawny	218,00—230,00
Tendencja	spokojna.
Kukurydza loco Berlin	216,00—218,00
Tendencja	spokojna.
Mąka psz. nna	30,00—34,75
Tendencja	spokojna.
Mąka żytnia	25,50—28,25
Tendencja	spokojna.
Ospa pszena	11,50—12,25
Tendencja	spokojna.
Ospa żytnia	11,50—11,75
Tendencja	spokojna.
Rzepak	000,00—335,00
Tendencja	spokojna.
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch dr. jad.	28,00—34,00
Groch past.	21,00—23,00
Wyka	28,00—32,00
Lubin niebieski	19,00—22,00
Makuchy rzepakowe	00,00—19,30
Makuchy niane	23,00—23,50
Wytłoki suche	11,40—11,50
Srut Soja	19,90—20,30
Płatki ziemniaczane	16,20—16,50

Ogólna tendencja niejednolita.
Tendencja dla owsa dostawa mocniejsza.
Terminowe załad. słabsze.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 16 sierpnia 1929.
Wypłaty na Warszawę: 47,00—47,20
Noty wielkie: 46,875—47,275

Isto NAJLEPSZA KRAJOWA WODA KOLONSKA

Kalnia były i są najwięcej używane w Polsce.

KREM LIOZ biał i udelikatnia cerę.

KAPIEL MYDŁEM JODŁOWYM Saponind ODSWIEŻA WZMACNIA NERWY

J. & S. STEMPNIOWICZ-POZNAŃ

W 4481-8, 825

Manes Marmurek — Pilsudczykiem

Czytamy w „Robotniku”: Wczorajszy „Przedświt” przynosi wiadomość, że żydowski sprzedawca gazet ulicznych w Warszawie w liczbie „ponad 70” osób uchwalili przystąpić do partii socjalistów rządowych B. B. S. — „Z okrzykiem: niech żyje obrońca ludu pierwszy marszałek Polski Józef Piłsudski”.

Prezesem związku żydowskich sprzedawców gazet jest Manes Marmurek, o którym przed kilku dniami

donieśliśmy, że w r. 1925 został wydalony ze związku roznosicieli gazet za łamistrajkostwo i defraudację pieniędzy związkowych.

Ten oto Manes Marmurek woła dzisiaj: niech żyje Piłsudski, obrońca ludu.

Mamy więc w obozie pomajowym nową brygadę, 5-tą brygadę metów społecznych.

Nowa książka francuska o Polsce

„Messenger Polonais” donosi, że znany dobrze w Poznaniu pisarz francuski p. Omer Neveux zamierza wy-

dać książkę, poświęconą Polsce, p. n. „Szkice polskie”.

Cieszymy się bardzo z tego projektu wypróbowanego przyjaciela Polski, którą zna, jak mało kto, mieszkając od dawna wśród nas. Praca jego od da niewątpliwie sprawie naszej nie małą usługę, to też szczerze życzymy mu powodzenia.

Król angielski powrócił do zdrowia

London, 16. 8. (PAT). Król przewodniczył wczoraj, po raz pierwszy od czasu choroby, na radzie prywatnej.

Nowy Fordson nadszedł!

Mocniejszy i prostszy niż poprzedni model, lecz kosztą popędu jednakowo niskie

Większa moc:

Nowy traktor Fordson rozwija moc 30 KP. przy 1000 obrotach na minutę.

Ulepszone zapalanie:

Nowy Fordson ma zapalanie systemu Bosch'a z impulsowym starterem, dającym łatwiejszy i pewniejszy rozruch.

Mocniejsza przekładnia.

Przekładnia w nowym Fordsonie jest znacznie większa i pracuje na łożyskach rolkowych.

Inne ulepszenia.

Kombinowane chłodzenie: termosyfon i pompka wodna — ulepszony oczyszczacz powietrza — bardziej celowe smarowanie z filtrem do oliwy: mniejsze zużycie oliwy — automatyczne smarowanie łożysk tylnej osi — ulepszony hamulec w przekładni — łatwiejsza zmiana biegów — błotniki, jako normalne wyposażenie.

Traktor rolniczy złotych:

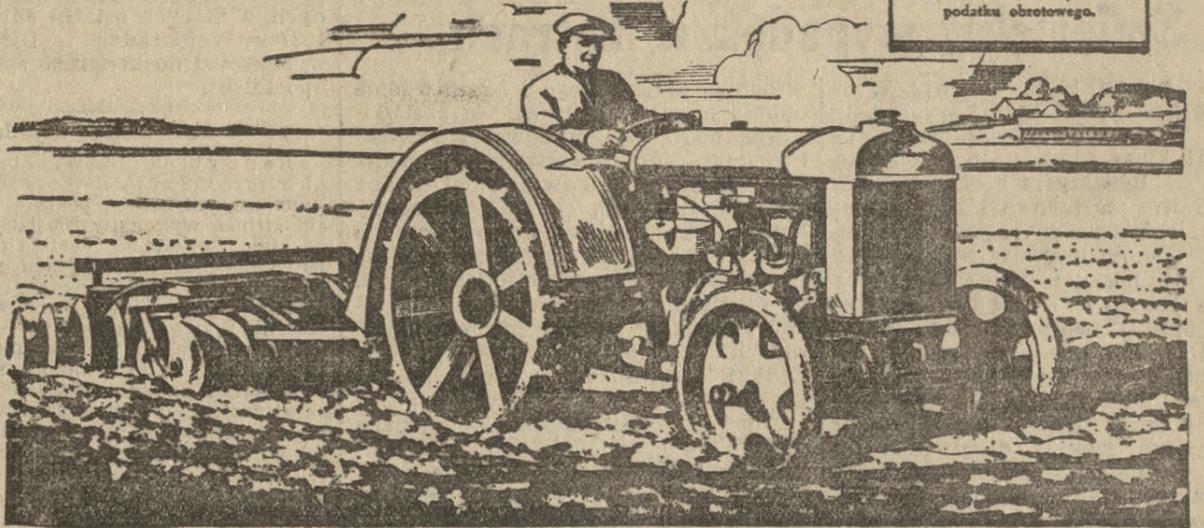
8135

Koło pasowe dodatkowo zł. 215

Wszystkie ceny rozumieją się f.o.b. Gdańsk łącznie z dem. Bez kosztów dostawy i bez podatku obrotowego.

nw 2851

FORD MOTOR COMPANY

Ścisłość i gołosłowność

Te grupy polityczne w różnych krajach, które już uległy naciskowi niemieckiemu i uważają ewakuację Nadrenji bez zabezpieczeń innych na to miejsce za sprawę przesadzoną, starają się uzasadnić swe stanowisko prostym zdaniem: to co zostaje z okupacji i tak nie jest nic warte.

Widać w tem poczucie potrzeby jakiegoś rozgrzeszenia w sprawie, od której może zależeć poparcie odwetu niemieckiego, ale nie widać uzasadnienia, bo te twierdzenia o bezwartościowej okupacji są stale gołosłowne.

A tymczasem wojskowi są innego zdania i podobnie jak wybitny wojskowy w „Echo de Paris” z dnia 24 lipca b. r. tak bardzo znany pisarz wojskowy ppik. Magne pisze w „L'Avénir”:

„Mówiono w Izbie Deputowanych, że po opuszczeniu w r. 1930 drugiej strefy t. j. przyczółka mostowego Koblencki pozostawienie 30 tys. wojska w trzeciej strefie nie ma żadnego znaczenia strategicznego, a nawet może być niebezpieczne dla Francji. „Jest to błąd.

„Trzecia strefa zajmuje Ren aż po Bacharach, potem od niego odchodzi ku wschodowi i dochodzi do granicy belgijskiej między Akwizgranem a Eupen. Pozostawia zatem w naszych rękach całkowicie strefę między Renem a Hunsrück, która jest miejscem zbornym armij niemieckich, jeśli mają podjąć najazd na nasz obszar. Z tej strefy, mającej szerokie doliny i liczne drogi, ruszyły trzy armie najazdnicze w r. 1870.

„Nasze wojska w Palatynacie są bezpieczne, nawet w liczbie zmniejszonej, gdyż strzeże ich Ren na prawem skrzydle i na przodzie, a na lewym południowy stok gór Hunsrück'u również objęty okupacją, a poza tą osłoną może się spokojnie rozwijać nasza mobilizacja i koncentracja.

„Ale na to odpowiada się, że w r. 1914 główne uderzenie niemieckie poszło na strefę Kolonii, która już jest wolna od okupacji.

„Obecnie jednak byłoby inaczej. Wówczas lewe skrzydło ich było zabezpieczone. Obecnie wojska niemieckie, które, przekraczając Ren koło Düsseldorfu i Kolonii, chciałyby najeżdżać Belgię, stanęłyby na granicy belgijskiej na froncie otwartym długości zaledwie około 75 kilometrów między granicą Holandji a okolicą górską Eifla i w miarę postępowania naprzód połączenia ich między Kolonią a Bonn byłoby wystawione na atak od strony Treves i Kreuznach. Niema generała tak zuchwałego, któryby puścił się na taką awanturę.

„Mówi się także, że i tak w r. 1935 trzeba opróżnić trzecią strefę, a właśnie lata 1935, 1936, 1937 będą najbardziej krytyczne, bo są to lata poborowe roczników z czasu wojny. Tak jest, ale do r. 1935 możemy umocnić swą granicę loteryjną. To jest sprawa pierwszorzędna. Ale nie jedyna. To pięćdziesiąt lat jest potrzebne także dla wzmocnienia państw środkowo-europejskich sprzymierzonych z nami. A przecież burza wybuchnie nad Wisłą. W interesie Niemiec jest pośpiech, jeśli chcą zaburzyć nowy stan rzeczy w Europie”.

Przeciwstawianie tym oczywistym prawdom tylko gołosłowności jest chyba niewystarczające. St. St.

Miast pościć się, błogostaw być. Że masz „ANODOR” Medibor

nw 2338

„BRAK UCZUCIA NA BÓLE ZWIERZĄT JEST CZARNĄ PLAMĄ LUDZKOŚCI”

MATOWY KREM VELOURS MAJOLA

ZACHOWUJE ŚWIEŻĄ I ZDROWĄ CERĘ

Także podczas upalnych dni miej zawsze w zapasie tabletki Aspirin, wypróbowane przy bólach głowy i zębów. Jak również we wszystkich chorobach z zaziębienia.

Aspirin Bayer

Go nabycie w aptekach.

ZWYCIĘZCY

W drugim międzynarodowym wyścigu tatrzańskim:

Najlepszy czas dnia osiągnął:

p. JAN RIPPER na samochodzie wyścigowym „BUGATTI”

Najlepszy czas w kategorii sportowej:

p. FLORJAN SCHMIDT na samochodzie sportowym „AMILCAR”

Wspomniani zwycięzcy używali do swoich motorów wyłącznie

EFEMOL-MOTOROIL

co jest dalszym dowodem nieprześcignionej jakości powyższego oleju samochodowego

„NAFTAMIN” Sp. Akc. dla Przem. Naft. KAT.-LIGOTA.

Pw 4505-71, 284

Upadek rolnictwa wschodnio-pruskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Olsztyn, w sierpniu.

Sprawa sprzedaży gospodarstw rolnych w Prusach Wschodnich drogą przymusowej licytacji od szeregu lat zwraca na się uwagę szerszych kół. Gruntownie jednak zaczyna się ją omawiać dopiero teraz, tj. po ukazaniu się materiału zajął się Pruski Urząd Statystyczny. Materiał opublikowany przez tę instytucję, dotyczy zarówno wypadków dokonanej sprzedaży gospodarstw, jak i tych, w których licytacja przymusowa została ogłoszona, lecz nie przeprowadzona do 31 grudnia 1928.

Stosownie do statystyki Pruskiego Urzędu Statystycznego, zgłoszono na licytację przymusową w czwartym kwartale 1928 r. razem 208 gospodarstw rolnych. Obszar wynosi ogółem 12758 hektarów. Porównując te cyfry z cyframi poszczególnych prowincji pruskich, stwierdza się, że Prusy Wschodnie, które są trzecią z rzędu największą prowincją Prus, stoją na pierwszym miejscu.

Licytacji przymusowych w wymienionym okresie było 51. Obszar wynosi 3030 hektarów. I tutaj Prusy Wschodnie zajmują pierwsze miejsce wśród poszczególnych prowincji Prus.

Ze sprzedanych 51 gospodarstw należy 11 gospodarstw z obszarem 34 hektarów do kategorii przedsiębiorstw małorolnych, 15 z obszarem 158 hektarów do kategorii przedsiębiorstw średniorolnych, 11 gospodarstw z obszarem 305 hektarów do kategorii przedsiębiorstw wielkorolnych, 5 gospodarstw z obszarem 799 hektarów do niższej kategorii przedsiębiorstw wielkich, 3 gospodarstwa z obszarem 1370 hektarów do wyższej kategorii przedsiębiorstw wielkich.

Provizoryczne cyfry z dwóch pierwszych kwartałów 1929 r. dają jeszcze gorszy obraz. Ogólnie sędzi się, że utrata równowagi w tak licznych gospodarstwach w przeciągu jednego kwartału może mieć swą przyczynę jedynie w ciężkim położeniu rolnictwa w Prusach Wschodnich. Tego samego zdania są też kierujące Prusami Wschodnimi czynniki i na tej podstawie starają się uzyskać pomoc rządową. Zdaje sobie sprawę z tego również i rząd, który przy uchwalaniu ostatnich dotacji dla zagrożonych rzekomo prowincji nadgranicznych wyraził życzenie, aby władze w Prusach Wschodnich zawiesiły zamierzone licytacje gospodarstw rolnych.

Przez to jednak sytuacja się nie polepszy. Trzeba sobie bowiem uprzytomnić, że gospodarstwa, o których mowa, nie wysiłgują się z rąk właścicieli wskutek obecnie panującej powszechnej likwidacji, ale dlatego, że od szeregu lat toną w długach. Kredyt, choćby na warunkach przedwojennych, nie przeszkodzi katastrofie. Mógłby ją jedynie ew. odsunąć na czas późniejszy, w którym nastąpić by musiała z tem większą wyrazistością.

Radykalną zmianę spowodować byłoby w stanie tylko dotacje bezzwrotne. Takiej jednak pomocy akcja rządowa nie przewiduje. To, co rolnicy w Prusach Wschodnich obecnie mogą osiągnąć z programu rządowego, to są tańsze (lecz bynajmniej nie tanie) kredyty. Dla większej części zagrożonych gospodarstw są one jednak niedostępne, gdyż gospodarstwa te nie potrafią wypłacić warunków kredytu. Dla tego nie należy się spodziewać, aby sytuacja w rolnictwie wschodnio-pruskim się polepszyła.

Balticus.

Lotter z Katowic, Petrowicz ze Lwowa. (który wniósł rezolucję w sprawach organizacyjnych), pos. Dzierżawski, Maik, Bocian, pos. Miklaszewski, Kuzstelan ze Lwowa, Rybelski, syndyk Juszcak, Machowicz z Jarocina, Makowski z Wąbrzeźna, Sutanowicz z Wielunia, Janiszewski z Ostrowa, Michalak z Inowrocława, Maliński z Nowego Tomysła, Słomiński z Bydgoszczy, Galuszkiewicz z Krakowa, Kwiatkiewicz z Kobyłki, Jurczyński z Gdyni, Brzechwa z Włocławka, Sikorzyński z Rogoźna, Krzemieński z Torunia i Rester z Kola. Następnie przyjęto jednomyślnie następującą rezolucję:

„Zebrani delegaci z całej Polski na III. ogólnym wszechpolskim zjeździe Chrześcijańskich Cechów Szewskich w Poznaniu w dniu 15 sierpnia 1929 r. uchwalają:

1) zważywszy, katastrofalny stan zawodu szewskiego domagamy się od rządu przyścia z pomocą długo i nisko-procentowym kredytem na zakup surowca celem stawienia odporu importowi obuwia zagranicznego, a temsamem umożliwić licznym rzesom bezrobotnych zaspokojenia wytwórczością krajową,

2) domagają się od rządu rozłożenia podatku na wszystkich obywateli Polski,

3) zniesienia podatku obrotowego, który odbija się na konsumencie, a przez to stwarza niezadowolenie wśród reszty obywateli,

4) ograniczenia importu obuwia, aby przy wszystkich zarządzeniach importowych, byli powoływani również mężowie

zaufania, wysunięci przez organizacje zawodu szewskiego jako doradcy,

5) zjazd wzywa prezydium zjazdu do wygotowania memoriału i przesłania go wraz z rezolucją Ministerstwu Przemysłu i Handlu, Skarbu i Pracy i Opieki Społecznej“.

Z życzeń piśmiennych, przesłanych zjazdowi, wypada wspomnieć o telegramach, przesłanych przez cechy szewskie w Cieszynie i Łomży.

Przy końcu obrad przemawiali jeszcze pp. poseł Miklaszewski, prezes Związku Tow. Rzemieślniczo - Przemysłowych Górczak z Buku, Rybelski, Dobrzyński z Warszawy i Petrowicz ze Lwowa. P. Górczak przypomniał zapowiedziane na dni 8 i 9 września r. b. obrady Zjazdu ogólnego rzemiosła, p. Rybelski wypowiedział gorący apel w kierunku zorganizowania związków wojewódzkich, a p. Dobrzyński zakomunikował zebranym, iż dzięki zabiegom cechu warszawskiego, sprawa budowy pomnika Kilińskiego postąpiła wydatnie naprzód. P. Petrowicz ze Lwowa im. cechu tamtejszego wyraził w gorących słowach uznanie posłowi Miklaszewskiemu i Rybelskiemu, jako gorliwym działaczom dla dobra polskiego rzemiosła.

Zebranie podjęło przemówienie okrzykami i oklaskami, poczem wśród serdecznego nastroju solwował zjazd p. Dobrzyński po przeszło sześciogodzinnych obradach. (k)

Ostatni akt w procesie grudziądzkim

Grudziądz, 14 sierpnia.

We wtorek, dnia 13 b. m. ogłoszony został wyrok (podany przez nas już w depeszach — red.) w sprawie systematycznie od lat kilku dokonywanych sprzeniewierzeń grosza publicznego na wielką skalę w trzech kasach miejskich, kasie głównej, podatkowej i oszczędności.

O godz. 10 przedpołudniem sala sądowa i galerja zapełniły się po same brzegi publicznością, przeważnie z towarzystwa. W ławach bocznych zajmują miejsce wszyscy sędziowie sądu okręgowego, m. i. prezes sądu Łachcki, dyr. sądu okręg. sędzia Kornicki oraz liczni członkowie palestry grudziądzkiej. Publiczność, nie mająca kart wstępu, chcąc zaspokoić swą ciekawość, usiłuje wcisnąć się na przepełnioną galerję, wobec czego policja ciężka ma zadanie około utrzymania porządku na korytarzu. Nastrój na sali sądowej niezwykle poważny — na galerji oczekiwanie. Trzynastka (13 sierpnia) i panujący na sali sądowej nastrój nie wróżą oskarżonym nic dobrego; na ich twarzach maluje się niepewność. Przy stole prokurator-skim zajęli miejsce prokuratorzy Dewiński i Poleski, a na krzesłach obok oskarżonych wszyscy obrońcy w komplecie.

Trzynastcie minut po 10 — na salę wchodzi trybunał sędziowski, na czele sędzia Chmielewski, a za nim sędziowie Kolarz i Tyczyński; na sali i galerji spokój i napięta uwaga. Sędzia

Chmielewski ogłasza wyrok; wymierzone kary czynią wielkie wrażenie, aczkolwiek opinia wobec udowodnionych win i przestępstw ogólnie przewidywała surowy wymiar kary. Czy wyrok ten stanie się prawomocny, narazie przewidzieć nie można, ponieważ zasądzeni, z wyjątkiem Fularczyka, który się jeszcze nie oświadczył, sprzeciw zgłosili przez swych obrońców.

Tym oskarżonym, którzy się przyznali do winy, sąd przyznał okoliczności łagodzące, wymierzając im kary zwykłego więzienia; Antkowiak, Szczygieł i trzej dalsi oskarżeni, którzy do końca, mimo dowodów zaręczenia swą niewinnością, skazani zostali na karę ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na lat pięć. Sąd wymierzył kary za udowodnione zbrodnie względnie przestępstwa, objęte aktem oskarżenia w stosunku do każdego oskarżonego z osobna; w czasie rozpraw wykazało się n. p., że nie Kaźmierski a Rozmarynowski dopuścił się sfalszowania przekazów poczt., który jednak nie będąc za tę pozycję oskarżonym, w obecnym postępowaniu nie podpadł ukaraniu.

Od uwag ogólnych co do samego środowiska, które stanowiło właściwe tło nadużyć w kasach, wstrzymujemy się, ponieważ czytelnicy „Kurjera Poznańskiego“ na podstawie obszernych sprawozdań sądowych mieli możliwość wyrobić sobie własny sąd w tej niecodziennej aferze. iks.

Uroczystości dnia św. Szczepana w Budapeszcie

Dzień 20-go sierpnia, dzień św. Szczepana patrona Węgier jest narodowym świętem Węgier. W dniu tym odbywa się w Budapeszcie uroczysta procesja, na której są noszone relikwie św. Szczepana pierwszego króla węgier. Procesja, która odbywa się niezwykle uroczysto, prowadzi ks. prymas Serédi i biorą w niej udział rząd węgierski i wszystkie wyższe władze, przeważnie w narodowym stroju węgierskim.

Z okazji tego święta odbędą się w Budapeszcie różne gry sportowe, a na wyspie św. Małgorzaty na scenie otwartej będą różne przedstawienia. Równocześnie będą różne wystawy jak wystawa owoców, wystawa Sztuki Przemysłowej i Domowej i t. p. Oprócz tego będą zabawy ludowe na stokach góry św. Gerarda. Wieczorem 20 sierpnia odbędzie się pokaz ogni sztucznych.

Z okazji tych uroczystości władze węgierskie udzielają różnych ulg dla tych, którzy w dniach od 14 do 20 jada do Budapesztu, i tak otrzymują bezpłatną wizę i 50% ulgi na kolejach węgierskich, jak również na statkach na Dunaju. Jeżeli ktoś z braku czasu nie mógł otrzymać wizy, może i tak przekroczyć granicę węgierską, lecz ma się zgłosić w wydziale paszportowym Min. Spraw Zagr. w Budapeszcie, gdzie otrzyma bezpłatną wizę.

Poraniona na zabawie

Łódź, 14. 8. (AW.) Dziś w nocy w Łodzi przy ul. Dolnej 11 w czasie zabawy dwaj szeregowcy rzucili się na siebie z bagnetami, a gdy pewna paniuszka chciała ich rozdzielić, zwrócili się przeciwko niej, zadając jej ciężkie obrażenia.

Ogólnopolski Zjazd Cechów szewskich

Wczoraj obradował w Poznaniu ogólnopolski Zjazd chrześcijańskich cechów szewskich. Trzeci z rzędu zjazd miał na celu omówienie szeregu aktualnych spraw, dotyczących rzemiosła szewskiego, tak pod względem organizacyjnym jak i ogólnozawodowym. Przedewszystkiem poruszono aktualne sprawy dotyczące organizacji, a wreszcie, omówiono piekące sprawy jak nadmierne obciążenie rzemiosła podatkami, a szczególnie dotkliwym i niesprawiedliwym w swem założeniu podatkiem obrotowym. Wreszcie omówiono zasadnicze braki wynikające z ustawy przemysłowej. Przez cały tok obrad, przewijała się myśl utworzenia związku centralnego, rzucana już na pierwszym zjeździe szewskim w Warszawie w 1923 r. i podjęta na nowo podczas drugiego zjazdu w 1926 r. W obliczu P. W. K. trzeci zjazd zwołano do Poznania, by tu wobec tego świadectwa pracy rzemieślnika całej Polski radzić nad poprawą bytu.

Obrady zjazdu poprzedziło uroczyste nabożeństwo w kościele farnym. Po nabożeństwie, w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego wobec licznych delegatów ze wszystkich stron Polski, nawet odległych a tak drogiej każdemu sercu polskiemu miast kresowych Wilna i Lwowa, zagał członek komitetu organizacyjnego zjazdu i prezes Związku Cechów na województwo poznańskie, p. Rybelski. Witając obecnych m. in. pp.: posłów Miklaszewskiego i Dzierżawskiego, dyr. Zygmunta Zaleskiego jako przedstawiciela miasta, przedstawicieli Izby Rzemieślniczej prezesa Staszaka i syndyka Juszcaka, przedstawiciela władz skarbowych, dalej p. J. Zablockiego jako przedstawiciela branży skórnej, podkreślił pan Rybelski naczelną zadania zjazdu, mające na celu utworzenie drogi do powstania naczelną organizacji rzemiosła szewskich, po uprzednim zorganizowaniu się w związki wojewódzkie.

W skład prezydium zjazdu weszli pp.: Starszy Cechu warszawskich mistrzów szewskich Władysław Dobrzyński jako marszałek, a jako zastępcy Franciszek Górczak z Buku i Starszy Cechu we Lwowie Jan Petrowicz, na sekretarza zjazdu powołano p. Stanisława Porankiewicza, a na ławników Jakubca z Łodzi, Lottera z Katowic, Gawrońskiego z Wilna i Cybulę z Grudziądza.

Nastąpiły przemówienia. Im. magistratu stoł. m. Poznania w zastępstwie prezydenta Ratajskiego przemówił p. dyr. Zaleski, który zapewnił zjazd o życzliwości miasta, podobnie

wielkiej jak kiedyś, gdy cechy otaczała opieką rada miasta. P. syndyk Juszcak, złożył zjazdowi życzenia jako gospodarz Domu Rzemieślniczego i im. Izby Rzemieślniczej. W imieniu redakcji „Przemysłu Skórnego“, przemawiał p. Gustowski, im. komitetu honorowego zjazdu przemawiał p. Jakubiec z Łodzi, a p. Galuszkiewicz im. cechu szewskiego w Krakowie. Przemówieniu powitalnemu p. Rybelskiego, jak również przemówieniom delegatów poszczególnych, towarzyszyły burzliwe oklaski.

Następnie poseł Miklaszewski wygłosił referat na temat: Ustawa Przemysłowa a rzemiosło. Prelegent wskazał na najistotniejsze cechy obowiązującej ustawy przemysłowej, podkreślając jej niedomagania powstałe głównie z tego powodu, że redakcja ustawy była dokonana bez udziału przedstawicieli rzemiosła. Braki w ustawie utrudniające i kępujące swobodny rozwój rzemiosła na tle lekceważenia rzemiosła przez decydujące czynniki. Wielka liczba rzemiosł, których liczy się około 99, została w ustawie pominięta, tak jakby nie istniała. Wylicza się zaledwie 65 rzemiosł, podczas gdy reszta nie jest objęta opieką ustawodawcy. Braki te usunąć zdoła tylko siła jednolite zorganizowanego rzemiosła, które własnymi poczynaniami musi usunąć zło, godzące w rozwój rzemiosła z winy socjalizującego ustawodawstwa.

Następnym mówcą był pos. Dzierżawski, który wygłosił referat na temat: Rzemiosło a podatki. Wskazując na wielkie obciążenie rzemiosła podatkami, pos. Dzierżawski przytoczył szereg cyfr, z których wynikało m. in., że rzemiosło w Polsce jest nadmiernie opodatkowane. — Jest to wynik błędnej polityki, faworyzującej import towarów z zagranicy, wytwarzającej w skutkach swych bezrobocie i większą jeszcze niedolę rzemieślniczą.

Z podatków, najniesprawiedliwszy jest podatek obrotowy, podcinający byt rzemiosła i wykluczający tak pożądane skądinąd możliwości konkurencyjne. — Dawno już tak poseł Miklaszewski i jego kolezdy klubowi przedstawili w Sejmie wniosek o obniżenie podatku obrotowego o połowę. Wniosek utknął jednak w komisji, podobnie, jak utknął w czynnościach swoich Sejm, zażywający obecnie przydługich nieco wakacyj. Wskazano przy wniosku nawet na źródła pokrycia.

Bolączki zawodu szewskiego w Polsce omówił w wyczerpującym referacie Starszy Cechu szewskiego w Warszawie p. Dobrzyński.

Nad referatami wyłoniła się ożywiona dyskusja. Przemawiali m. in. pp.

Mimochodem

Jakby to było ładnie

Uwija się po naszym mieście prawie że oryginalny cowboy. Zdobny w szeroki kapelusz i frędzlowate spodnie, nasuwa nam myśli o nieskończonych pampasach, nieokiełzanych mustangach i tyśiącu innych rekwizytów dzięki Ameryki.

Coprawda młodzieniec ten nie szuka złota w bystrych potokach, ani nie poluje na bawoły. Sprzedaje gazety amerykańskie.

— Cowboy'u, czy ci nie żal?...

Swoją drogą mielibyśmy w Poznaniu prawdziwe muzeum etnograficzne, gdyby wszystkie pisma zagraniczne chciały u nas propagować w ten sposób swoje wydawnictwa.

— Ekspresz sydneyjski! — wolały oryginalny Papuas, ozdobiony wspaniałym widełcem, przetkniętym przez dziurki nosowe.

Gazety z Kairu kupowalibyśmy u dumnych synów pustyni, patrzących z pod białych turbanów pogardliwie na gaurów.

Bardzo lubię czytać chińskie gazety. Są żółte, pachną herbatą i — nic z nich nie rozumiem. Byłbym z pewnością stałym klientem skońnockiego obywatela niebieskiego państwa.

Tylko na miłość Boską! nie chcę, aby żargonowe pisma przysyłały swoich okazów w narodowych kostiumach. Mogłoby się bowiem zdarzyć, że po kilku miesiącach widzielibyśmy na naszych ulicach tylko tych „egzotycznych“ propagandzistów.

D i g a m m a.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wielkie dni Bydgoszczy

W przededniu regat o mistrzostwa Europy — Tłumny przyjazd gości zagranicznych — Wycieczka na regaty — Sobotnie eliminacje

W czwartek przybyły ostatnie zagraniczne ekspedycje wiosłarskie do Bydgoszczy. Zawodnicy belgijscy przyjechali rano. Francja o godz. 13.57 od strony Poznania a Duńczy i Szwajcarja o godz. 14.38 od strony Berlina. Wszystkie ekspedycje doznały nadzwyczaj serdecznego przyjęcia na dworcu. Poszczególne zawodnikami opiekują się członkowie Byd. Tow. Wiośl.

Oficjalni zagraniczni delegaci poszczególnych państw przyjeżdżają do Bydgoszczy w sobotę rano z Warszawy po kongresie wiosłarskim. Zamieszkiwać będą w hotelu pod Orlem. Po przyjeździe do Bydgoszczy nastąpi zapoznanie się z torem regatowym w Brdyjuściu. W tym celu daje inspekcja dróg wodnych parostatek państwowy „Wojeвода”. Około 11. przed poł. odbędzie się śniadanie w restauracji p. Kadowa w Brdyjuściu, a następnie przesłuzowanie statku na Wisłę i przejazdka do Mostu Fordońskiego, gdzie o godz. 12.15 oczekiwana będą uczestnikami autobusy, które odwożą ich do hotelu pod Orlem.

Po ukończeniu regat nastąpi w teatrze miejskim rozdanie nagród, oraz pamiątkowych żetonów. Uroczystość ta będzie urozmaicona koncertem orkiestr wojskowych, przemawiać będą przedstawiciele wiosłarstwa polskiego, jak również państw zagranicznych. Początek uroczystości naznaczony jest na godz. 21. Dla szerszej publiczności, która zechce udział wzięć w obchodzie wydania nagród, dostęp będzie umożliwiony na I i II balkon za biletami po udogodnionych cenach, a mianowicie: wstęp na I. balkon po cenie 3 zł, na II. balkon po cenie 2 zł, na galerję po 1 zł.

Transport łodzi zagranicznych do

Bydgoszczy nie napotkał na żadne trudności. Polskie koleje, jak i urząd celny wywiązały się ze swych zadań znakomicie. Wszędzie natrafiali wioslarze na jak najdalej idące poparcie i ustępstwa. Pewnego opóźnienia doznał tylko transport łodzi jugosłowiańskiej, która, aczkolwiek wysłana już 2 sierpnia r., przybyła do Bydgoszczy dopiero w czwartek, 15 b. m. Belgja przytransportowała swoje łodzie specjalnym samochodem ciężarowym, który wyruszył z Brukseli 12-go b. m., a przybył do Bydgoszczy 15 b. m.

Wielkopolski Związek dla Popierania Turystyki w Poznaniu organizuje wycieczkę znanymi już mieszkańcom Poznania luksusowymi autobusami turystycznymi, które w dniach 17 i 18 b. m. odjadą z przed biur Związku, ulica Bukowska nr. 3 (naprzeciwko głównego wejścia na P. W. K.) do Bydgoszczy, stamtąd na regaty do Brdyjuściu i z powrotem. Odjazd z Bydgoszczy do Poznania — po rozdaniu nagród, względnie wcześniej, w razie zebrania się odpowiedniej ilości osób, które będą chciały powrócić wcześniej. Przejazd z Poznania do Bydgoszczy trwa około 2 i pół godzin, powrót tyleż. Zgłoszenia przyjmuje Wlkp. Zw. dla pop. Turystyki w Poznaniu, ul. Bukowska 3, tel. 79-48.

W sobotę odbędzie się następujące eliminacje: czwórki ze sternikiem: I przedbieg (g. 16): Szwajcarja, Francja, Włochy i Czechosłowacja; II przed. (g. 16.15): Polska, Danja i Belgja; dwie ostatnie z I przed. i ostatnia z II — jadą o godz. 19 i ostatnia z tego biegu definitywnie odpada. Osemki: I (16.30): Węgry, Belgja, Danja i Jugosławja; II (16.45): Polska, Czechosłowacja i Włochy; o g. 19.15 taki sam jak w czwórkach międzybieg.

zdu Katolickiego brzmii następująco: „Rodzina katolicka w życiu społecznym, jej świętość, znaczenie i zwycięstwo.”

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Narodowa Organizacja Kobiet — Koło Łazarskie.** Zebranie informacyjne w sprawie wyborów do Rady miejskiej odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 20 w Czytelni Ludowej przy ul. Matejki 39. — Ze względu na ważne obrady uprasza się o liczne przybycie członków i gości.

— **4. Kadra Morska im. Marsz. Focha.** Zebranie odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 11 w lokalu p. Jarockiego.

— **Zjazd Techników Gorzelnicznych** i przedstawicieli pokrewnych galezi przemysłu odbędzie się w Poznaniu w dniach 18, 19 i 20 bm. Zjazd zainauguruje nabożeństwo w kościele O. O. Franciszkanów w niedzielę, 18 bm. o godz. 8, poczem o godz. 9 otwarcie Zjazdu w sali restauracji centralnej P. W. K., ul. Śniadeckich nr. 12. — Program obrad przewiduje następujące referaty: 1) Stan gorzelnictwa w Polsce — dr. Bronisław Wałuckiewicz; 2) „Od czego zależy dobre odfermentowanie” — prof. inż. Tadeusz Chrzyszcz; 3) „Warunki bytowania techników gorzelnicznych” — dyr. Gustaw Kreysler; 4) „Organizacja zawodowe pracowników umysłowych” — p. Fr. Lewandowski. Po przerwie obiadowej zwiedzenie wystawy.

W drugim dniu obrad wygłoszone zostaną następujące referaty: a) „Maszynowy stan urządzeń gorzelnicznych i jego potrzeby” — dyr. inż. J. Łukomski; b) „Aparaty odpędowe wobec nowoczesnych potrzeb gorzelnictwa” — p. Hieronim Janiszewski. c) „O zastosowaniach technicznych spirytusu i mieszanek spirytusowych w Polsce” — prof. inż. Wacław Iwanowski. d) „Naukowa organizacja gorzelnictwa” — prof. inż. Tadeusz Chrzyszcz. e) „Stosunek ustawodawstwa i przepisów skarbowych i monopolowych do gorzelnictwa i przemysłu spirytusowego” — inż. Zbigniew Ostrowski. f) „W sprawie zawodowego szkolnictwa gorzelnicznego” — dr. Tychowski. Po przerwie obiadowej zwiedzenie wystawy. O godz. 21 wspólna wieczerza.

Dnia 20 o godz. 9 zamknięcie Zjazdu. O godz. 10 walne zgromadzenie oddziałowe Związku.

WIECZORY, KONCERTY

— **Podchorążowie 14 Dywizji Piechoty** urządzają w sobotę, dnia 17 bm. o godz. 21 pod protektoratem pp. generałostwa Kędzierskich w salach Kasyna Oficerskiego Obozu Ćwiczebnego Biedrusko reunion z tańcami. Wstęp 2 zł. Przygrywać będą orkiestry 14 Dywizji. Czysty zysk przeznaczono na cele oświatowe 14 Dywizji. Komunikacja autobusami z ul. Fredry (narożnik ul. Wały Jana III) i ul. Babińskiego od godz. 19 co pół godziny. Konie będą oczekiwać gości na stacji Bolechowo. Sympatycy, pp. oficerowie i podchorążowie, którym nie doręczono zaproszeń, mogą je otrzymać w sobotę w Kasynie Obozowym w Biedrusku.

— **Pat i Patachon** zwiedzą P. W. K. Na wencie, którą urzędza K. P. H. przy I. Harcerskiej Drużynie Lotniczej im. gen. H. Dąbrowskiego wystąpi znana wszystkim ulubiona para komików filmowych w nowej komedji: „Chcemy należeć do harcerzy”. Wenta odbędzie się dnia 18 bm. od godz. 15 na dziedzińcach IV szkoły wydziałowej przy ul. Wyspiańskiego. Odtwórcami Pat i Patachona są harcerze, znani z niewyczerpanego humoru. Radzimy więc wybrać się na wenta wcześniej, by zapewnić sobie pierwsze miejsca. Po za tem przewidziano w programie moc innych atrakcji i popisów przy koncercie doborowej orkiestry.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wycieczkę motocyklową** na regaty do Bydgoszczy organizuje Oddział Motocyklowy T. S. „Unja” dla członków i sympatyków. Zbiórka dnia 18 bm. o godz. 5.45 rano na placu Bernardyńskim.

— **Baczność Sokół Poznań 8 (Śródka).** Zbiórka do uroczystości 15-lecia w niedzielę, 18. 8. 29 rano o godz. 8.15 przed Domem Katolickim; popołudniu o godz. 15 w ogrodzie p. Wojciechowskiego w Zawadach. Obecności każdego członka wymaga się bezwarunkowo. W razie deszczu zabawa popołudniowa odbędzie się w salach Domu Katolickiego na Śródce. Zarząd.

— **Egzaminy dla techników dentystrycznych.** Członkami komisji egzaminacyjnej dla techników dentystrycznych w obrębie województwa poznańskiego i pomorskiego mianowani zostali dekretem ministra spraw wewnętrznych na podstawie rozporządzenia wykonawczego z listopada 1928 r. na okres końcowych egzaminów w terminie jesiennym pp. dr. Jarniński, naczelnik wydziału w ministerstwie spraw wewnętrznych jako komisarz rządowy i przewodniczący, dr. Hilary Wilga, profesor Uniwersytetu Warszawskiego i dr. Adam Chałkowski, naczelnik lekarz Instytutu Dent. Kasy Chorych m. Poznania, jako egzaminatorzy.

— **Pielgrzymkę do Górki Duchownej** urządzi Kat. Tow. Robotników Polskiej parafji św. Wojciecha w Poznaniu pod przewodnictwem ks. prob. Putza. Wyjazd nastąpi dnia 1 września około godz. 5 rano, powrót tegoż dnia około godz. 9 wieczorem. Przed wyjazdem odprawi się w kościele św. Wojciecha msza św. o godz. 3, podczas której udzielana będzie Komunia św. Do spowiedzi zaleca się przystępować w własnej parafji. Koszta pielgrzymki wynoszą 6,50 zł do Bojanowa Sta-

Przy bólach lub zawrotach głowy, szumie w uszach, bezsenności, złem poczuciu, pobudzeniu, należy natychmiast zastosować wypróbowany przy tych dolegliwościach środek, wodę gorzką Franciszka Józefa. Sprawozdania naczelnego lekarza zakładów leczniczych dla chorób żołądka i kiszek, stwierdzają nadzwyczajną skuteczność naturalnej wody Franciszka Józefa, jako środka przeczyszczającego. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 3270

rego i z powrotem. Zapisywać można się w następujących miejscach: Biuro parafjalne od 11—13; na salce od 18—20 codziennie. Poza tem przyjmują zgłoszenia pp. J. Gajewski, ul. Piaskowa 8; J. Hoedke ul. Szewska 13; Sz. Czub, ul. Dąbrowskiego 85; A. Przeworski, ul. Źródłana 15. — Zapisy przyjmuje się do 25 sierpnia.

— **Towarzystwo św. Władysława, Poznań-Wilda** urzędza w niedzielę, 18 bm. uroczystość poświęcenia sztandaru. Porządek uroczystości jest następujący: Do godz. 8.30 zbiórka na sali posiedzeń p. Grotowskiego przy ul. Dolna Wilda 71. Następnie pochód po nowy sztandar do prez. p. Jankowskiego przy ul. Traugutta 10, poczem wymarsz do kościoła Zmartwychwstania Pańskiego na uroczystą mszę św. i akt poświęcenia sztandaru. Po nabożeństwie pochód z orkiestrą ulicami: Pamiątkową, Gen. Pradzyńskiego, Strumykową, Rynek Wildecki, G. Wilda, Wałami Jagielly, Droga Dębińską do ogrodu St. Domingo na salę p. Jacka, na której odbędzie się uroczyste posiedzenie. Przed rozpoczęciem uroczystego posiedzenia odbędzie się poświęcenie nowego krzyża i świeczników, potem wspólna fotografia. O godz. 13.30 wspólny obiad wraz z koncertem. O godz. 15.30 koncert w ogrodzie połączony z tańcami i rozrywkami. — Tow. św. Władysława utworzyło własne kółko śpiewackie, kółko amatorskie i kółko rowerzystów.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Walne Zgromadzenie Związku Inspektorów Szkolnych Rz. P.** rozpoczęło się w dniu wczorajszym. Zjechali się inspektorowie szkolni z całej Polski. Obrady zagalę przewodniczący zarządu głównego związku w Warszawie p. Radwański. Działalność obrady zainaugurowano nabożeństwem w Złotej Kaplicy, które odprawił ks. infułat Adamski. Uczestnicy zjazdu pozostaną w Poznaniu do dnia 19 bm. i zwiedzą P. W. K., miasto samo i okolice. Blizsze szczegóły podamy w następnym numerze. (z.)

— **Bracia Franciszek i Stanisław Szwedowie**, górnicy z Stieringwende w Alzacji, rozpocząwszy w dniu 27 czerwca podróż jednokonnym zaprzęgiem, przebyli Niemcy wszersz i zawitali 10 bm. na granicy polskiej w Zbąszyniu. Dziś pp. Szwedowie są w Poznaniu. Po zwiedzeniu Powszechnej Wystawy Krajowej udadzą się w dalszą podróż. Oryginalni podróżnicy pochodzą z powiatu średzkiego.

— **Wieniec** odbył się w ubiegłą niedzielę z inicjatywy Koła Śpiew. „Gędba” w ogrodzie p. Jedroszkowiaka w Urbanowie. O godz. 12 z podwórza p. Dajeringa na Winiarach wyruszył orszak wykonawców wieniec w strojach narodowych umajonemi wozami żniwarskimi. Publiczność była zachwycona wykonaniem śpiewów i tańców.

— **Z targu.** Dnia 16. b. m. na pl. Sapińskiego płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,60—6,00 zł; masła mleczarskiego 6,40—6,80 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendeł jaj 2,70—3,00 zł; litr śmietany 2,60—3,00 zł; litr mleka pełnego 38—40 gr; za mięso: 1 kg stoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; stoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurcząt 5,00—6,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlica 6,00—8,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; para gołębi 4,00 zł; za ryby: 1 kg szczupaka 6,00—7,00 zł; karpia 6,00—7,00 zł; lina 5,00—5,60 zł; węgorza 6,00 zł; karasia 3,40—4,00 zł; leszcza 4,00—4,40; okonia 3,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 1,60 do 2,00 zł; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 14 gr; pecek marchwi 10 groszy; buraków 10—15 gr; cebuli 15 gr; 1 kg szpinaku 50—70 gr; jarmużu 40 gr; 1 kg fasoli 30 do 50 gr; fasoli szparagowej 80 gr; 1 kg rabarberu 30 gr; 1 gl. sałatki zielonej 5 do 10 gr; białej kapusty 50—60 gr; modrej włoskiej 50—80 gr; 1 p. rzodkiewek 20 gr; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,30—1,50 zł; 1 mdl. ogórków 50—80 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kg. pomidorów 1,40—1,80 zł; za owoc: 1 kg. wiesien 1,80—2,00 zł; jablek

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Karuzela Grzechu”.
Aurora: „Talizmus życia”.
Bajka: „Romans w Sleeping”.
Casino: „Atlantyda”.
Colloseum: „Piętno przeszłości”.
Corso: „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich”.
Edison: „Niczycje dzieci”.
Kapitol: „Atlantyda”.
Metropolis: „Ciernista droga księżniczki Woronców”.
Odeon: „Biała Sonata”.
Renaissance: „Ochotnik”.
Słonec: „Tajemnica Pani Mary”.
Stylowe: „Szampan”.
Wilsona: „Kochankowie”.

Przez powietrzne szlaki

Odlot balonów kulistych z Poznania

Wczorajsze międzynarodowe zawody balonów wolnych zgromadziły na polach przy Bramie Dębińskiej tysięczne tłumy publiczności. Już o godz. 14.30 publiczność tłumnie przybywała na miejsce startu i z niezwykłą ciekawością oczekiwała momentu odlotu siedmiu balonów. Po godz. 15 — poczęła się denerwować i dopiero kierownik lotu wyjaśnił, że start nie odbędzie się o 15, jak mylnie podała komunikat prasowy L. O. P. P., lecz dopiero o 17. Jak wielkie było zainteresowanie lotem balonów świadczy o tem fakt, że publiczność nie opuściła terenu. Tymczasem dokonywano ostatnich przygotowań do lotu przy poszczególnych balonach, które trwały aż do godz. 5-ej. Według losowania w dniu poprzednim pierwszy miał wylecieć balon polski „Warszawa”. Podchodzimy do lotnika por. Hynka.

— Co pan może powiedzieć o swoim balonie? — pytamy.

— „Warszawa” jest najmniejszym balonem o pojemności 750 kb. m., tymczasem wszystkie inne mają 1.200 kb. m. Mimo to spodziewam się, że przy obecnych pomyślnych warunkach atmosferycznych będę leciał wygodnie i w jednym kierunku. Niema mowy jednak, ażebym mógł się dłużej utrzymać w powietrzu, niż inne balony.

— W jakim kierunku polecą panowie?

— Rano wiał lekki wietrzyk wprost na Litwę. Nie było to nam zupełnie na rękę, bowiem granica ta jest zamknięta i w razie lądowania możnaby się było narazić na wiele nieprzyjemności. Po południu wiatr zmienił kierunek na południowo — wschód. W tym też kierunku polecimy. Każdy z pilotów zaopatrzony jest w mapę, aparaty fotograficzne, paszport, aby w razie lądowania na obcem terytorjum mógł swobodnie odjechać koleją do swojego kraju. Przy dzisiejszych warunkach atmosferycznych lot przewiduje się na 48 godzin.

Rozmowę musieliśmy przerwać, bowiem nadszedł czas startu. Przy pomocy plutonu żołnierzy „Warszawę” wyciągnięto na górkę i krótko potem balon wzbił się w górę, powoli ruszając się na południowo — wschód. W momencie odlotu orkiestra wojskowa odegrała hymn narodowy, a tłumy publiczności zgotowały lotnikowi serdeczną owację. Dalsze balony wyru-

szwały co 5 minut. Start odbył się w następującym porządku: „La Walkyrie” (Fr.) 1.200 kb. m., lotnicy Nougier Marcel i Perin Robert, „Prof. Zenger” (Czech.) 1.200 kb. m., lotnicy mjr. Budik Dymitryj i kpt. Cejka Adolf; „Wilno” (Polska) 1.200 kb. m., lotnicy mjr. Sielewicz Juljan i por. Burzyński; „Serenité” (Fr.) 1.200 kb. m. lotnicy Franciszek Dollfus Karol i Derouge Jan; „Gdynia” 1.200 bub. m. (Polska) lotnicy kpt. Kraczkiewicz Kazimierz i por. Janusz Antoni; „Nancy” 1.200 kub. m. (Fr.) lotnik Albert Boitard. (tr.)

Walka z przemytnikami

Jeden ze strażników, ugodzony wystrzałem padł trupem na miejscu

Nasz korespondent pomorski (x) donosi z Nowogomiasta:

W tych dniach napotkała straż graniczna podczas pełnienia służby na odcinku obok Jamielnika bandę przemytników, którzy mimo wezwania, by stanęli, jęli uciekać; gdy strażnicy oddali kilka strzałów w kierunku uciekających, odwrócił się jeden z nich, odpowiadając również strzałami, z których jeden ugodził strażnika Zedlewskiego tak niebezpiecznie, że Z. padł trupem na miejscu. W dalszym pośgu ujęto dwóch złoczyńców, z których jeden został wystrzałem z karabinu ubezwładniony. Personalja przychwyconych osobników nie zostają narazie jeszcze stwierdzone. Roku ub. w tej samej okolicy przemytnik Fryze z Grudziądza życiem przypłacił swe nieczne rzemiosło.

KALENDARZYK

Piątek, 16 sierpnia 1929.

Słońce: wschód 4.35 — zachód 19.17 — długość dnia 14 godzin 42 min.

Księżyc: wschód 17.55 — zachód 0.00 — po I. kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 15 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 28 st. C., najniższa + 14 st. C. Ilość opadu 4 mm.

Kal. rz.-kat.: Roch w. — jutro Anastazy.

Kal. słow.: Domorad — jutro Miron św.

WYKŁADY

— **Karol Hubert Rostworowski na X. Zjeździe Katolickim w Poznaniu.** Komitet X. Zjazdu Katolickiego w Poznaniu (8 września rb.) komunikuje, że temat referatu znakomitego pisarza p. Karola Huberta Rostworowskiego na plenum X. Zja-

0,50—2,00 zł; gruszek 1,60 zł; porzeczki 2,00—2,40 zł; agrestu 1,60 zł; śliwek 1,60 zł; czarnych jagód 1,40 zł; borówek (brusznik) 1,40 zł; 1 kg. poziomki 4 zł; 1 kg. malin 2,40—3,00 zł; 1 kg. winogron 5,00 do 5,40 zł; za grzyby: 1 kg. borowików 3,00—5,00 zł; maślaków 2,00 zł; kurków 2,00—3,00 zł; kozaków 2,40 zł; za 1 mendeł raków placono 1,00—2,50 zł. — Targ ożywiony. Ceny bez zmian. (h.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Z stróżem niema żartów.** Wczoraj wieczorem kilkunastu wyrostków weszło na parkan Browaru Huggera przy ul. Suchoj w Głównej. Stróż browarów, St. Piechocki z Lubonia, wezwał wyrostków kilkakrotnie do zejścia z parkanu, co nie poskutkowało, wobec czego strzeżli on na postrach, lecz ranil przytem w dłoń prawej ręki i lewy kciuk Jana Kościelniaka, zamieszkałego przy ul. Głównej 31. Poranionego opatrzyło pogotowie ratunkowe. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za zabójstwo policjanta** odpowiadał w dniu 14 bm. przed Wydziałem Karnym Sądu Okr. w Gnieźnie 26-letni Jan Wolski, pochodzący z Nadwornej w województwie stanisławowskim. Zbrodniarz zbiegł z aresztu śledczego w Stanisławowie w grudniu ub. roku i był ścigany za morderstwo rabunkowe. Przebiegł całą Polskę i 3 maja br. w Pałędziu Kościelnym i w Mogilnie dokonał kradzieży z włamaniem. Następnie w Trzemesznie u kupca Herzoga prawdopodobnie zamierzał dokonać rabunku; kupiec, zauważywszy u złoczyńcy dwa rewolwery, wybiegł z lokalu i zaalarmował policję. W toku aresztowania zbrodniarz postrzelił posterunkowego Bambara dwoma strzałami tak ciężko, że ten w kilka dni zmarł w szpitalu. Młody zbrodniarz został skazany na 15 lat ciężkiego więzienia. (br.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Niemądry żart czy też zamach samobójczy.** W czwartek wieczorem przez Wartę przewożono na plażę „Rusałki” w Puszczykowie liczniejsze towarzystwo. W pewnym momencie powstała sprzeczka rodzinna i 20-letni Zdzisław K., zamieszkały przy ul. Staszica 20, wyskoczył z łodzi do Warty. Łódź zakolysała się nagle i niewiele też brakowało, a wpadałaby do wody reszta towarzystwa. Było to na głębi, to też Zdzisław K. począł tonąć. Na szczęście przytomny przewoźnik skoczył do wody i wyratował kapryśnego młodzieńca. Epilogiem całego zajścia było gruntośnie przetrzepanie krnąbrnego młodzieńca. (k.)

— **Utonęła w Warcie** pod Obornikami 16-letnia Zofia Stanczykówna, rodem z Borzewska w pow. żółtowski. Denatka pracowała do niedawna u gospodarza Pindery w Rogoźnie. Zwiłki wydobyto niebawem. (k.)

— **Aresztowano pod zarzutem** podpalenia zabudowań u Józefa Kapala w Ostrzeszowie w dniu 13 bm. 58-letniego Jana Guździola, dawniejszego właściciela wspomnianej posesji. W toku dochodzeń Guździół przyznał się do podpalenia z zemsty. Aresztowano go i odstawiono do więzienia śledczego w Ostrzeszowie. (k.)

— **Aresztowano w Szamotułach** za kradzież z włamaniem u p. Szuberta 20-letniego Karola Bagana z Warszawy i jego brata Juliana, obydwu rodem z Rygi. Odstawiono ich do więzienia sądowego w Szamotułach. (k.)

— **Straszny wypadek** zdarzył się w czwartek w Polskiejwsi pod Klekiem. Mianowicie półtoraroczne dziecko napiło się lizolu z butelki, która trochę nieostrożny pozostawił na nieodpowiednim miejscu. Mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej dziecko zmarło wśród strasznych męczarni. (wa.)

— **Dwie ofiary kapieli.** W jeziorze Świnno na Pomorzu kapalo się kilku młodzieńców z Czarska. Podczas kapieli znikł nagle z oczu swych kolegów 17-letni Paweł Czaplewski i utonął. Przywołano natychmiast miejscowego rybaka, który zarzucił sieć, lecz topielca nie zdołano wyłowić. W jeziorze w Orawie pod Czerskiem utonął podczas kapieli syn robotnika Czerwińskiego. (x.)

— **Skutki gromu.** Podczas ostatniej ciężkiej burzy uderzył piorun w stodołę gospodarza Kowalewskiego a drugi w stodołę rolnika Preissa w Drzonowie pod Lidzbarkiem. Obie stodoły zgorzały, a straty są tem większe, że spaliło się tegoroczne żniwo właścicieli, którzy w dodatku słabo byli zaasekurowani. (ski.)

— **Wielki pożar w Pruszczu.** W Pruszczu w pow. świeckim zniszczył pożar całe zabudowania kolonisty Rogego. Wschnięte wskutek długotrwałych upałów budynki stanęły momentalnie w płomieniach, tak, że akcja ratownicza była utrudniona. Wraz z budynkami spalił się cały martwy inwentarz i część żniw. — Szkody wynoszą kilkadziesiąt tysięcy złotych. Ogień został prawdopodobnie podłożony. (ski.)

— **Zamaskowani bandyci** dokonali w nocy na 13 bm. napadu na mieszkanie rolnika Adolfa Nitza w Piwałkach w powiecie świeckim na Pomorzu. Grożąc rewolwerem, wymusili na rodzinie N. 1000 złotych gotówki, dwa zegarki z łańcuszkami, złote ślubne obrączki i rewolwer, po czym zbiegli z łupem w niewiadomym kierunku. Policja wszczęła energiczne śledztwo. (x.)

JARMARKI

— *** Swarzędz.** Dnia 22 bm. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd zwierząt z miejscowości nieobjętych zarazą jest dozwolony.
— *** Ostroróg.** Jarmark na konie, bydło i towary kramarskie odbędzie się dnia 21 bm.
— *** Sieraków n. W.** Dnia 29 bm. odbędzie się jarmark na konie i bydło.
— *** Dobrzyca, pow. Krotoszyn.** Jarmark na konie, bydło i towary kramarskie odbędzie się dnia 21 bm.
— *** Bnin.** Jarmark ogólny, tj. kramny, na konie i bydło odbędzie się dnia 21 bm. Spęd świń z powodu zarazy zakazany.
— *** Fobiedziska.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 21 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— *** Gniezno. (Włamanie.)** W tych dniach włamano się do kolonisty Augusta Schwartza w Jankówku i skradziono rower służący Almy Koenig. O kradzież roweru podejrzewa się pewnego parobka.

— *** Kościan. (Kolonje wakacyjne.)** — Przed tygodniem opuściło nasze miasto 60 chłopców z Poznania, których przez lipiec gościło Koło Ziemianek powiatu kościańskiego. Chłopcy mieszkali w szkole powszechnej; otrzymywali bardzo dobre odżywienie, spędzali cały dzień na świeżym powietrzu, brali słoneczne i rzeźnicze kąpiele, urządzali wycieczki, jednym słowem używali wszelkiej swobody, będąc jednakowoż stale pod nadzorem swych opiekunów. M. in. bawili chłopcy w majątku pp. Chłapowskiej w Koparzewie Galińskiej w Wyskoci, Lossowowej w Gryzynie i Dankowiczowej oraz Koralewskiej w Lubinie. Dyrekcja kolei powiatowej udzieliła chłopcom wolnego przejazdu do wymienionych miejscowości, jako też i do Gostynia, gdzie zwiedzano piękny klasztor ks. ks. Filipinów. W przeddzień odjazdu swego złożyli chłopcy piękny wieńiec na grobie bohaterów kościańskich.

— *** Ostrów. (Aresztowania.)** W tych dniach aresztowano robotnika Józefa Kociembę z Ostrowa (ul. Zdunowska 17) za kradzież roweru i odstawiono go do więzienia sądowego.

— **(Kradzież z samochodu.)** Urzędnikowi z magistratu w Częstochowie Janowi Smolusze skradziono płaszcz i ubranie, pozostawione w samochodzie. Przypuszcza się, że kradzież tej dokonano już w czasie postoju w Poznaniu lub Kórniku. (k.)

— *** Oborniki. (Niezwyczajne odwzajemnienie się.)** W swoim czasie donosiliśmy o pobiciu fernala Józefa Spychały z Pawłowa w pow. poznańskim, w chwili, gdy przejeżdżał drogą publiczną. Obecnie okazało się, że był to akt zemsty kilku fernali z majątku Gołabowa w pow. obornickim. Przynali się oni do napadu, zeznając, że zbili Spychałę za to, że zdziesiął ich kiedyś dotkliwie biczykiem. (k.)

— *** Międzychód n. W. (Pożar.)** W jednej z ostatnich nocy wybuchł tu pożar, którego przyczyną dotychczas nie stwierdzono. Ponieważ w pobliżu nie było dostatecznej ilości wody, cały dom mieszkalny, którego właścicielem był p. Matalewski spłonął doszczętnie. Na szczęście p. Matalewski był dość wysoko ubezpieczony. (rm.)

— *** Konarzewo. (Kradzieże.)** W tych dniach dokonano kilku kradzieży w Konarzewie w pow. poznańskim. Z zabudowań robotniczych p. Marjanny Cwiertnia skradziono 2 świnię wagi około 150 kg.; z chlewu p. Marjanny Czeszakowej skradziono 14 kaczek i króliki, wreszcie z chlewiku p. Marjanny Nickowiakowej skradziono 8 kur. Złodzieje zabilili świnię na polach w pobliżu drogi do Chomec i uwięzili łup swój w kierunku Poznania. (k.)

— *** Wyrzysk. (Pożar.)** W Nakle powstał pożar w zabudowaniach gospodarza Mieczysława Korczaka. Spalił się częściowo dach i zapasy siana, łącznej wartości około 2 tys. złotych. Podejrzewa się, że pożar spowodowali domownicy lekomyślnym obchodzeniem się z ogniem.
— **(Włamanie.)** W Białośliwiu włamano się do składu bławatów p. Stanisława Góry i skradziono materiały różnego gatunku, łącznej wartości kilkuset złotych. (k.)

— *** Września. (Sprostowanie.)** W doniesieniu z Wrześni, ogłoszonym w nr. z 7 bm., podano przez omyłkę drukarską, że zasługi około stworzenia nowej strzelnicy Bractwa Kurkowego ma b. prezes śp. Jasiński. Ustęp ten prostujemy z szczerem zadowoleniem, bowiem p. Jasiński zalicza się do żyjących, cieszy się dobrem zdrowiem i jest jednym z najczynniejszych obywateli miasta. Omyłka powstała przez to, że p. Jasiński nosi imię Spiridion; skróć imienia „Sp.” nasz drukarz podał jako „śp.”

Z POMORZA

— *** Sepolno. (Kolonje wakacyjne.)** Od dłuższego czasu już przebywa w Komierowie w zakładzie św. Anny 30 dziewcząt, córek rodzin robotniczych z polskiego G. Śląska. Koszty utrzymania posiada Wydział Powiatowy w Sepolnie, a siostry zakładu św. Anny otaczają dzieci serdeczną opieką. Często urządzają się wycieczki, by zapoznać małych przybyszów z śliczną okolicą.

— **(Z życia rolników.)** Majątek Komierowo zwiedzili liczni członkowie kółek rolniczych z Waldowa, Wielowicza, Sypniewa, Kamienia i Sepolna, celem objazdu pól doświadczalnych. Gościnnie gospodarz domu, p. szambelan Komierowski wyczerpująco wyjaśnił gościom stan zasiewów, obróbkę roli i sposób stosowania nawozów sztucznych. Poza tem oglądano żywy inwentarz, wśród którego największym zachwytem cieszyły się pyszne okazy koni rasowych — Dzięki staraniom prezesa Kółka Rolniczego w Sypniewie otwarto mleczarnię której właścicielem jest p. Z. Pałczyński.

— **(Ostrożnie przed oszustką.)** Do urzędu policyjnego w Sepolnie napływają liczne skargi na niejaką Weronikę Kowalską z Sypniewa, która podając się za właścicielkę ziemską, w umiejętny sposób wyludza od kupców na kredyt różne towary, za które jednakże nie płaci; zgłasza się również do rzeźników, zawierając z nimi umowę na dostawę nierogacizny, rzekomo z jej majątku i pobiera od ludzi łatwowiernych poważne zaliczki. Ostrzeżenie przed tą oszustką, która powoływaniem się na znajomość z poważnymi i znanymi obywatelami ziemskimi nabiera ludzi i która dla odmiany zmienia nazwisko na Cecylję Waśkowska. (ws.)

RADJO

Programy radjofonczne

Sobota, dnia 17 sierpnia 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 12.20 radjografja; godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 15.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.15 międzynarodowe regaty wioślarskie z Brdyjścia pod Bydgoszczą (transmisja z Warszawy); godz. 18.00 kurs wyższy języka angielskiego (wygl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 18.20 odczyt z cyklu o dziennikarstwie p. t. „O zadaniach reportera” (wygl. red. Bohdan Jarochocki); godz. 18.45 gawęda reporterska (wygl. p. red. Winiewicz); godz. 19.00 nadprogram; godz. 19.20 interludjum muzyczne w wykonaniu orkiestry klubu mandolinistów „Lira” — pod batutą p. Henryka Schliemana; godz. 19.50 komunikaty P. W. K.; godz. 20.00 komunikat wyników 1-go dnia międzynarodowych Regat wioślarskich (transmisja z Warszawy); godz. 20.10 odczyt p. t. „Ustrój sądownictwa Polski piastowskiej” — wieki XIII — XV (wygl. prof. dr. Zygmunt Wojciechowski); godz. 20.35 „Kwitnace słowo”; godz. 21.00 koncert Mozartowski (transmisja z Salzburga via Warszawa); godzina 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.15 radjografja; godz. 22.45 radjokobaret gramofonowy; godz. 24.00 71 koncert nocny firmy „Philips” w wykonaniu orkiestry braci Dorian.

Warszawa (1385 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 13.00 komunikaty; godzina 15.40 komunikat gospodarczy; godz. 16.15 „Kacik artystyczny” L. S. G.; godz. 16.30 koncert gramofonowy; godz. 19.25 komunikaty; godz. 21.00 transmisja z Salzburga. Koncert Mozartowski w wykonaniu orkiestry Filharmonji Wiedeńskiej pod dyr. dr. Bernarda Baumgartnera. 1. Diver-timento D-dur (skomp. w Salzburgu w r. 1772) Allegro, Adagio-Menuetto, Trio I, Trio II, Trio III. Allegro-Andante-Menuetto, Trio - Menuet Adagio, Allegro Molto, 2. Serenada Nr. 4 D-dur (skomp. w Salzburgu w r. 1774) Andante-Majestoso, Allegro-Andante - Menuetto, Trio - Menuetto, Trio-Andante-Menuetto, Trioprestissimo; godz. 22.00 komunikaty; godz. 22.45 muzyka taneczna z „Oazy”.

Katowice (416 m) godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 18.00 transmisja z Warszawy. Słuchowisko dla dzieci p. t. „Tomcio Paluch”; godz. 19.20 „Idzie żołnierz borem lasem” — Obrazy bohaterstwa polskiego w Epopei Napoleońskiej — (Literatury Polskiej fragmenty wybrane) odczyta p. Z. Topolska; godz. 20.00 odczyt p. t. „Fizyka a Radio — O falach elektrycznych” — wygl. p. Dobiesław Doborzyński asyst. Zakł. Fizyczn. U. J.; godz. 20.30 słuchowisko pogodne z Krakowa; godz. 22.00 komunikaty.

Niedziela, dnia 18 sierpnia 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Bazyliki wileńskiej; godz. 11.45 komunikaty P. W. K.; godz. 12.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 14.50 międzynarodowe Regaty wioślarskie z Brdyjścia pod Bydgoszczą (transmisja z Warszawy); godz. 18.10 audycja dla dzieci w wykonaniu p. Zygmunta Noskowskiego, artysty Teatru Polskiego; godz. 18.40 biuletyn Stow. Młodzieży Polskiej p. t. „Wytuczne akcje wychowania fizycznego w SMP”; godz. 19.00 koncert popularny w wykonaniu orkiestry 36 p. p. (Legja akad.) pod batutą majora Lidzki-Siedzińskiego. Program: 1. Goldmarck: Uwertura „Sakuntala”, 2. Sidorowicz: Intermezzo z suity fantastycznej „Psyche i maj”, 2. Elgar: Uwertura „Polonia”; godz. 19.45 „Silva rerum”; godz. 20.00 komunikaty wyników dnia 2-go Regat wioślarskich z Brdyjścia; godz. 20.10 nadprogram; godz. 20.30 transmisja koncertu wieczornego z Katowic; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty sportowe; godz. 22.30 radjografja; godz. 23.00 muzyka taneczna z Pałacu Danc-ingowego „Muchy i Ska” na Wesołym Miasteczku P. W. K. (Orkiestra pp. Karasińskiego i Kataszka)

TEATRY

— *** Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Straszny dwór”. W sobotę wspaniałe wystawione balet-opera „Tatry” w wykonaniu całego zespołu baletowego oraz z pp. Majchrzakówną, Heisingiem, Klichowskim, Romanowiczem i Sendeckim, kapelmistrz p. Latoszewski. W niedzielę opera Czajkowskiego „Mazepa” w doskonałym wykonaniu pp. Kisielewskiej, dr. Roesslerówny, Drabika, Karpackiego i Zaleskiego, kapelmistrz p. Wojciechowski. W poniedziałek „Polska krew” z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. W III akcie „polskie dożynki” w wykonaniu zespołu baletowego. We wtorek „Pomsta Jontkowa”.

— *** Z Teatru Polskiego.** Dziś raz jeszcze arcykomiczna krotoczwila Wincentego Rapackiego „W czepku urodzony”, która w Warszawie cieszyła się nadzwyczajnym powodzeniem. Jutro wraca na afisz rekordowa krotoczwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia”, która w następnym tygodniu obchodzić będzie brylantowy jubileusz 75 przedstawień. — Pod kierunkiem p. Młodziejewskiej codziennie odbywają się próby z najnowszą komedji Z. Kaweckiego „Para nie para”, która doznała w warszawskiej prasie gorącego przyjęcia.

— *** Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro dwa występy Junoszy-Stępowskiego w świetnej komedji Kiedrzyńskiego p. t. „Nie trzeba się niczemu dziwić”. Wszystkie dotychczasowe występy znakomitego gościa przyjmowała publiczność niemiłkłymi oklaskami przy podniesionej kurtynie i niewątpliwie ostatnie przedstawienia wypelni po brzegi. Wspaniałe kreacje w „Miłości bez grosza” i w „Nie trzeba się niczemu dziwić” są jednym nieprzerwanym łańcuchem ogromnego powodzenia, jakie zdobył w Poznaniu. Doskonałą obsadę z pp. Cieszkowską i Fiszzerówną na czele stanowią pp. Chmurkowski, Bystrzyński, Balcerzak, Ilcewicz, Kitka-Sokołowski, Szarski i Tylczyński. W niedzielę i poniedziałek „Miłość bez grosza” z Junoszą-Stępowskim w roli Malatyńskiego.

W dniach 21, 22 i 23 bm. gościć będzie w Teatrze Nowym znakomity zespół operetkowy z Janiną Sokołowską, Toscą Komornicką i Bolesławem Mierzejewskim na czele, którzy odegrają znakomitą, cieszącą się olbrzymim powodzeniem w Warszawie operetkę p. t. „Jasnowłosy cygan”.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19-ej min. 15, wielka rewja p. t. „Kulig”, o godz. 22 min. 15, pełna humoru „Jazda na Wystawę”. 120 osób na scenie — 800 kostjumów. Bilety wcześniej nabywać można w składzie cygar p. Zygarewskiego, ul. Gwarna, narożnik ul. 27 Grudnia i w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. dp 1586

Pałac dancinowy P. W. K. Wesołe Miasteczko.

Dziś i codziennie od godz. 8—2 w nocy, występy pierwszorzednych sił artystycznych. Kwartet Lanckoy, tancerka Baccarelli, wirtuozki na ksylofonach Palusa (cudowne dzieci), orkiestra Karasińskiego i Kataszka. Wstęp wolny. dw 1435

Teatr Wielki

DZIŚ — „Straszny dwór”, opera Montuszk.

Sobota, 17. 8. „Tatry”, balet-opera Nowowiejskiego.

Niedziela, 18. 8. „Mazepa”, opera Czajkowskiego.

Poniedziałek, 19. 8. „Polska krew”, operetka Nedbala.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuścić nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „W czepku urodzony”.

Sobota, 17. 8. „Maman do wzięcia”.

Niedziela, 18. 8. „Maman do wzięcia”.

Poniedziałek, 19. 8. „Maman do wzięcia”, Początek o godzinie 20.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Nie trzeba się niczemu dziwić”.

Występ gość. Junoszy-Stępowskiego.

Sobota, 17. 8. „Nie trzeba się niczemu dziwić”. Występ gość. Junoszy-Stępowskiego.

Niedziela, 18. 8. „Miłość bez grosza”. Występ gość. Junoszy-Stępowskiego.

Początek o godzinie 20.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarewskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie o godz. 19.15 wielka rewja polska w 19 obrazach „Kulig” — O godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na wystawę”.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarewskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej, ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K., Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZAPISKI REGIONANE

„KRONIKA MIASTA POZNAŃA”

Dużą część najnowszego zeszytu (nr. 2 rocznika VII.) poświęcono aktualnej rocznicy Biblioteki Raczyńskich. Mimo, że z okazji tej rocznicy wydane, olbrzymie dzieło dr. A. Wojtkowskiego wszechstronnie oświetla życie fundatora biblioteki, redakcja „Kroniki”, chcąc uprzystępnić szerszemu ogółowi dawniejszą o nim literaturę drukuje tłumaczenie niemieckiego „Życiorysu hr. E. Raczyńskiego”, napisanego w r. 1885 przez bibliotekarza fundacji M. E. Sosnowskiego. Poza tem dr. A. Wojtkowski przy krótkim artykule o bibliotece-jubilatce ogłasza dwadzieścia jeden nieznanych listów Edwarda Raczyńskiego odnoszących się do spraw biblioteki, a w zapiskach wiadomości o jego niedoszłych planach nabycia wielkiej parceli w okolicy dzisiejszej ulicy Cieszkowskiego, gdzie niechybnie byłby stworzył „coś coby wielką było ozdobą dla tamtej części miasta”. Jest też sprawozdanie z uroczystości stulecia biblioteki łącznie z jubileuszem pięćdziesięcioletniej pracy bibliotekarskiej sędziwego i zasłużonego długoletniego kierownika instytucji dyr. A. Bederskiego.

Reszta zeszytu wypełniają przeważnie dalsze ciągi poprzednio zaczętych prac. Dr. St. Karwowski i prałat W. Meyer kontynuują ciekawe dzieje kościoła św. Marcina. Przedstawiając poprzednio jego przeszłość historyczną opisują obecnie przebieg starań o przebudowanie kościoła, które — jak wiadomo — zakończono dopiero w tym roku. Z dużym zainteresowaniem czyta się ile wysiłków i ofiar pochłonęło to zbożne dzieło. Okazuje się, że i historia sztuki uzyskała przy tem kilka nieznanych bliżej, a wartościowych zabytków: predellę ołtarza, cenny krucyfiks umieszczony obecnie w zakrystji, wreszcie około dwadzieścia pięć rzeźb z rozmaitych epok, odnalezionych na strychu; odnowiono je i ustawiono na wybitniejszych miejscach kościoła. Miłą nagrodę swojej ofiarności znajdują wymienieni w artykule hojni parafianie, którzy na odbudowę ofiarowali bardzo znaczne nieraz dary.

Do poprzednio ogłoszonych „Sylwetek bernardynów poznańskich” ks. dr. K. Kantaka, przybyła sylwetka sufragana poznańskiego Jakóba Dziaduskiego. Pochodził ze znacznej w XVI wieku rodziny. Wstąpił około r. 1510 do zakonu, ale niezadługo zrzucił habit zakonny*). Gwałtowny i burzliwy miał nieraz zatarg z biskupem i kapitułą, szczególnie dał mu się we znaki zatarg z biskupem Izdebskim. W następnym zapewne zeszycie poznamy postać wymienionego w podtytule Macieja Marjana Kurbskiego. Poza Dziaduskim, omawia jeszcze krótko autor czterech bernardynów, którzy byli u patrzeni na infule, jednak z różnych przyczyn jej nie otrzymali. Są to Andrzej Rey, protoplasta zapewne sławnego pisarza, zmarły w r. 1491, dalej Sebastian Lwoczycy, żyjący w XVI wieku, spowiednik królewski jednego z Zygmunatów, Łukasz Krzycki bratanek arcybiskupa i spadkobierca jego biblioteki, wreszcie Fabian z Krobi, o którym najmniej jest wiadomości, żyjący na przełomie XVI i XVII w.

Dwie ciekawe pozycje zawierają jeszcze „zapiski”, a mianowicie dr. A. Wojtkowskiego „Karol Marcinkowski o szkole realnej”, zawierająca przedruk jego własnoręcznie spisanej „opinji” o tej szkole i „Przyczynek” do dziejów budowy kościoła pojezuickiego w Poznaniu pióra St. Turskiego, uzupełniający artykuł pod powyższym tytułem, który w VI. roczniku Kroniki drukowała R. Szymańska.

Dr. M. W.

*) później dopiero został sufraganem.

Jutro:

BRACHTWA, GRUPY I SEKTY

(Wrażenia z P. W. K.)

przez

Ludwika Pugeta.

KSIAŻKI NADESLANE

Andrée Cortis: „Tylko dla mnie...” Powieść. Tom I i II. Przekł. Kazimierza Sieroszewskiego. Warszawa, 1929. „Biblioteka Groszowa”.

Dr. med. Julja Świtalska: „Kosmetyka i higiena dziecka”. Warszawa, 1929.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Rewidowanie” Klaczk. Utalentowany badacz przeszłości Józef Feldman ogłosił rozprawę p. t. Mocarstwa wobec powstania styczniowego. Kraków, 1929, w której zbija przedstawienie przez Klaczkę sprawy polskiej w r. 1863. Posiłkując się bogatym materiałem źródłowym, udowadnia, że Napoleon III, który od kongresu paryskiego dążył całą siłą do przymierza z Rosją, prowadził grę podwójną w Wiedniu i w Petersburgu. Austria, zrazu przyjazna, zaciążyła złowrogo na sprawę polskiej, popierając wroga nam Prusy. Anglija, oskarżana dotąd o nakłanianie do przedłużenia powstania, nie ludzi nikogo, żąda likwidacji ruchu, gotowa jest zwrócić się do Rosji, by nie nadużywała zwycięstwa, a jest za przywróceniem Królestwu żywotności politycznej i autonomji administracyjnej. Historia o jej perfidnem działaniu jest przez Klaczkę wyssana z palca, chociaż wierzyli w to jednak całe pokolenia z Tarnowskim na czele. A więc i Klaczkę ogarnia „prąd rewizjonistyczny”. (T. Gr.)

LITERATURA

Tablica pamiątkowa Asnyka. Z Zakopanego piszą nam: Dawno już projektowane uczczenie pamięci piewcy Tatr, Adama Asnyka, dojdzie wreszcie do skutku. Przed dwoma laty tj. w trzydziestą rocznicę śmierci poety odbył się miało wmurowanie tablicy pamiątkowej. Opóźniły tę uroczystość przeskody natury technicznej. Tablica nie została na czas wykończona przez firmę brązowniczą. W dniu 20 sierpnia r. b. odbędzie się uroczyste odsłonięcie tablicy wmurowanej już w skałę na Hali Gąsienicowej. (pl)

OCHRONA ZABYTEKÓW

Dom Mickiewicza w Dreźnie. Piszą nam z Dreznia: Na ulicy Wilsdrufskiej w Dreźnie mieści się hotel „Zum goldenen Engel”. W domu tym zamieszkiwał przez czas dłuższy Adam Mickiewicz. Wedle tradycji zajmował on ten sam pokój, w którym mieszkał swego czasu poeta niemiecki Schiller. Umieszczona pod oknami pierwszego piętra ku czci Schillera tablica pamiątkowa wskazuje ten pokój. Byłoby to więc miejsce, w którym powstała trzecia część „Dziadów”. Pięknem uczczeniem pamiętnego miejsca, byłoby wmurowanie obok tablicy Schillera pamiątkowej tablicy ku czci Mickiewicza. (oz)

MUZYKA

Jan Stefani. W „Teatrze” drukuje p. Karol Stromenger wspomnienie o kompozytorze muzyki do „Cudu mniemano” — Janie Stefanim. Przypadająca w roku bieżącym rocznica śmierci jego przeszła bez echa, dopiero uroczystości jubileuszowe Bogusławskiego przypomniły zasługi Stefaniego dla muzyki polskiej. Stefani jest wstępem, zapowiedzią artystycznej opery polskiej, jest łącznikiem pomiędzy pierwiociną opery polskiej a operami z czasów późniejszego Księstwa. Z urodzenia Czech (ur. w Pradze w r. 1746), Stefani, jako skrzypek orkiestrowy, grywał w operze wiedeńskiej. Zapoznał się tam z Poniatowskimi, którzy ścignęli go do Warszawy, jako kapelmistrza kapeli dworskiej. W Polsce Stefani zajął się z zamiłowaniem zbieraniem melodji ludowych. Na dworze królewskim komponuje z urzędu utwory okolicznościowe. Styl włoski przeważa we wszystkich utworach, któremi dyrygował Stefani, ale śladów tego wpływu nie znajdujemy w muzyce „Kraakowiaków i Górali”. Melodje ludowe są w niej prawie że niestyliżowane. „Muzyka „Cudu” jest czemś w rodzaju „stosowanego Kolberga”. Niedługo przetrwałoby powodzenie dalszych utworów Stefaniego: „Wdzięczni Poddani”, „Drzewo Zaczarowane”, „Frozyna”, „Rotmistrz Górecki”, „Polka”, „Noga Drewniana”, „Papiirus”. Kurpiński ułożył nową redakcję „Kraakowiaków” Stefaniego; kilka melodji weszło do baletu „Wesele w Ojcowie”. Dopiero po stu kilkudziesięciu latach „Cud” wrócił na scenę w pierwotnej swej formie i jego wartości uległy nowej ocenie. P. Stromenger, nie przeceniając wartości artysty Stefani, przypomina go z uznaniem, jako twórcę pierwszego popularnego dzieła polskiej sceny muzycznej, twórcę, który umarł w zapomnieniu. (mp)

POLONICA WŁOSKIE

P. N. Maffezzoli z Medjolanu, wielce dla naszej propagandy we Włoszech zasłużony literat i dziennikarz, bawi obecnie w Polsce. Zrodzony z matki Polki, mówi po polsku tak dobrze, jak może nikt z Włochów. Interesuje się on specjalnie folklorem i z tego zakresu przygotował do druku zbiór polskich legend i baśni ludowych we własnym przekładzie. Interesuje się też pozatem organizacjami o charakterze sanitarnym i zbiera materiały dotyczące polskich sanatorjów, szpitali i towarzystw sanitarnych. Podróż p. Maffezzoliego po Polsce z pewnością pociągnie za sobą szereg artykułów oraz odczytów i przyczyni się do wzmożenia znajomości kultury polskiej w zaniedbanym pod tym względem Medjolanie. (P.)

CO PRZYNOSI „LUD”?

Dla badaczy i dla laików — Jak ułatwić szukanie? — Projekty katalogu — Pieśń zbrojnicza z ośmnastego wieku — Profesor Muka — Wódz narodu Łużyckiego — Naukowe a przystępne

Nowy zeszyt (I i II) „Ludu”, jaki ukazał się nakładem Towarzystwa Ludoznawczego we Lwowie pod redakcją prof. Adama Fischera zawiera ciekawe rozprawy, materiały i notatki etnograficzne, recenzje, sprawozdania i kronikę. Krótkie notatki z rozpraw podawał już „Dział Kultury i Sztuki”. W szczególności zwrócono uwagę na pracę Tadeusza Seweryna p. t.: „Kasubskie zlotoglowie”, oraz na opis zabałek z roślin, używanych przez dzieci wiejskie, o czem rozwiódł się Seweryn Udziała, znany etnograf krakowski.

Na specjalne uwzględnienie zasługuj jeszcze rozprawa Zienkiewiczowej p. t.: „Projekt i uzasadnienie skorowidzów do wydawnictw etnograficznych Akademji Umiejętności”. Usystematyzowaniem materiałów do ludoznawstwa zainteresowani są wszyscy etnografowie polscy, a sprawa to niełatwa, gdy się zważy, że łączna suma wszystkich tomów krakowskiego wydawnictwa wynosi 36. Całość ta ogromna pozabawiona jest dotąd zupełnie skorowidza, co naukowcom i wszelkiego rodzaju szperaczom utrudnia niezmiernie poszukiwania zebranego już i niekiedy bardzo cennego materiału, a badaczy terenowych, i nie-naukowców naraża bardzo często na poszukiwanie rzeczy już znalezionych.

Systematyzacja różnorodnego materiału nastrocza jednak wiele trudności ze stanowiska czysto naukowego, z czego doskonale zdaje sobie sprawę Zienkiewiczowa, analizując w swej pracy szczegółowo 12 indeksów najważniejszych publikacji etnograficznych w kraju i zagranicą. We wnioskach ogólnych apeluje Zienkiewiczowa, aby — jakkolwiek będzie przysły układ skorowidza — był przejrzysty i prosty przez co umożliwił orientację także i niefachowcom. Jako na układ łatwy i dogodny wskazuje na system słownikowo-krzyżykowy. (Cross-reference) (Kreuzanordnung). Układ ten pozwala szeregować w porządku alfabetycznym nazwiska osób, nazwy miejscowości, rzeczy, jednym słowem wszystko, co dotyczy autora: nazwisko, tytuły dzieł, nazwiska krytyków itd. Treść można ująć szczegółowo przez umiejętne dobranie wyrazów naczelných. Tworzenie grup zbiorowych i posilkowanie się odsyłaczami pozwala ująć rozmaite związki myślowe. W stosunku do skorowidza dla komisji antropologicznej Akad. Um., zadanie główne miałyby polegać na wyodrębnieniu materiałów, dotyczących działalności tej instytucji w dziedzinie etnografji i etnologji.

Proponuje więc Zienkiewiczowa, aby 1) dać wykaz treści według tomów w porządku chronologicznym, 2) skorowidz alfabetyczny autorów oraz ich dzieł, 3) skorowidz miejscowości, 4) skorowidz przedmiotowy. Taki przegląd treści roczników krakowskich uważa autorka za najlepszy.

Wśród materiałów i notat zawartych w świeżym zeszycie „Ludu” zwraca uwagę „Pieśń o standrechcie i Proćpakowej bandzie w r. 1795.”. Podaje ją Juljusz Zborowski i zaopatruje w ciekawe wnioski, rzucając nowe światło na dzieje zbrojnicstwa w Żywieckiem. W dziale recenzji i sprawozdań mamy szczegółową krytykę rozprawy P. Zawistowicz-Kintopowej pt.: „Zawarcie małżeństwa przez kupno” itd., pióra prof. Wł. Abrahama, oraz inne recenzje w ujęciu Karola Koraniego, Jana Kuchty i prof. Fischera. W kronice poświęca prof. Fischer życzliwą uwagę obecnemu duchownemu wodzowi narodu Łużyckiego prof. Ernestowi Muce z okazji 75-tej rocznicy jego urodz. Ernest Muka jest autorem licznych dzieł z zakresu słowianoznawstwa i najlepszym znawcą języka dolnołużyckiego. W twórczości swojej nawiązuje Muka do tradycji ludoznawców Łużyckich, zajmuje się pieśniami ludowymi Łużyckimi, daje też jedyny zarys etnografji połabskiej p. t. „Slowané ve vojvodstvi lüneburském”. Muka współpracuje ze wszystkimi najwcześniejszemi wydawnictwami Łużyckimi jak „Casopis Mačicy Serbskeje”, „Lipa serbska” i „Lužica”.

W końcu prof. Fischer przedstawia projekt planowej akcji badania Podhala w związku z pracami Komisji Tatrzańkiej i referatem Dyr. Muzeum

Tatrzańkiego, Juljusza Zborowskiego.

Na tem zamyka się zeszyt „Ludu”, którego treść bogata, naukowa, a podana w przystępnej formie zainteresować powinna każdego miłośnika kultury polskiej, wyrażającej się w najprzeróżniejszy sposób, a czerpiącej zdrowe soki z twórczości ludu.

Poznań.

Dr. Bożena Stelmachowska.

ŚW. AUGUSTYN PO POLSKU

Zbliżająca się rocznica wielkiego meża chrześcijaństwa porusza pióra uczonych i tłumaczy. I nic dziwnego, bo wieki, dzielące nas od niego nie zmniejszyły bynajmniej jego wielkości. Stoi on jak niegdyś na pograniczu pogaństwa i chrześcijaństwa, niósąc z sobą myśli człowieka nowożytnego, silnego a zarazem wzniosłej siodyczy i dziecięcej prostoty.

On to, budując na antyku, a zarazem idąc przeciw niemu, wystąpił do walki o duszę i przez to wniósł życie w zobojętnienie umysłowe schyłku czasów starożytnych. Jego dzieło nie jest owocem studiów oderwanych. On wnosi weń siebie, swego ducha spekulatywnego, swą ironję i gwałtowność. Pisze obrazowo, a zarazem tworzy arcydzieło sylogistyki. Pisze bardzo wiele, rozwlekle, ale i wtedy zajmująco.

Wydane świeżo „Wyznania” są opisem własnego życia, na którego doświadczeniu opiera się u św. Augustyna rozumowanie teologiczne. Nie uda się ich wcielić w klasyfikację starożytnych rodzajów literackich. Mają one treść religijną, filozoficzną i literacką, choć są w istocie publiczną spowiedzią wobec wszystkich braci chrześcijan. Niemniej jest w nich coś z powieści psychologicznej, którą uprawiali pisarze aleksandryjscy, rozwijając grę uczuć, a usuwając na dalszy plan pierwiastek epiczny. Piętyści naśladowali ten rodzaj, w którym psychologja autobiograficzna i rozumowanie teologiczne składają się na pobożną całość. Wpływ dzieła św. Augustyna na potomnych był nadzwyczaj mocny, obserwowany u Izydora z Seville, Abelarda, Petrarki, humanistów, Skargi; jak wykazywałem kiedyś, myśl augustynowska o państwie Bożem oddziaływała na politykę naszego wielkiego kaznodziei na dworze Zygmunta III.

Czy trzeba zaznaczyć, że poznanie dzieła św. Augustyna jest ważne iienne dla każdego, zwłaszcza dzisiaj na pograniczu epok. Lektura „Wyznań” pozwala skupić się w sobie i zmierzyć wartość tego, co było i jest. Mickiewicz czerpał z nich swe natchnienia, możemy i my znaleźć tam potrzebne nam prawdy.

Dr. T. Gr.

*) Św. Augustyn: „Wyznania”. Przełożyła Krystyna Wisłocka — Remerowa. Opracował Jerzy Kowalski. Bibl. Nar. No. 45 S. II.

PISMA NADESLANE

„Tęcza”. Zesz. 32. Ilustrowane pismo tygodniowe. Treść: Od Redakcji. — F. Koneczny: „Rasa a cywilizacja”. — St. Wasylewski: „Imiona dobrej i złej wroźby”. — A. Grzymała-Siedlecki: „Wiosna narodów Nowocześniejszego”. — H. von Hofmannstahl: „Ballada o życiu zewnętrznem”. — W. Dalbor: „W pałacu sztuki na P. W. K.”. — J. Pietrzycki: „W miniaturowem państewku”. — Z. Walicka: „Znużenie”. — A. Namysłowska: „Instynkt macierzyński u pajaków i owadów”. — C. Stońska: „Wyspiński w obronie rodziny”. — Pedagog: „Ochronka polska”. — Światłocienie. — Życie teatralne. — Wśród książek. — Wśród czasopism. — Kronika. — Świat wczoraj, dzisiaj i jutro. — Powieść i nowela: Z. Kozielewski: „Doktor Paweł”. — J. Meissner: „Szkoła orla”. — G. Morcinek: „Uśmiech zza płotu”. — Z. Arend: „Lekcja angielskiego”. — Rozrywki umysłowe. — Okładka J. Mrozińskiego.

„Ziemia”. Dwutygodnik ilustrowany. Nr. 15 i 16. Treść: Mieczysław Limanowski: „Ziemia polska a dusza narodu polskiego”. — Jan Stanisław Majewski: „Łuków, miasto powiatowe”. — Tadeusz Dyczyński: „Pacanów i gmina pacanowska”. — Stanisław Rumszewicz: „Ruiny zamku w Osztynie”. — Kazimierz Auffszlag: „Ozdobne zapaski litewskie”. — Krystyna Kłesówna: „Poznań i miasta Polski zachodniej w grafice”. — (g) „Dusza - drzewo”. — Uchwaly Pierwszego Ogólnopolskiego Kongresu Krajoznawczego w Poznaniu”. — Aleksander Janowski: „Impresje kongresowe”. — Z Powszechnej Wystawy Krajowej. — Z kraju i ze świata. — Z turystyki. — Z Piśmiennictwa. — Sprawy Towarzystwa.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Zjazd zagranicznych ministrów

Dziś rano przybyli do Poznania na dwudniowy pobyt, w towarzystwie ministra Kwiatkowskiego, minister przemysłu i handlu królestwa szwedzkiego p. Wilhelm Lundwik i minister gospodarstwa krajowego republiki estońskiej p. Johanne Zimmermann. Ministrowi estońskiemu towarzyszą dyrektor departamentu p. Hinto i przewodniczący związku estońskich organizacji gospodarczych p. inż. Mauritz.

Po przywitaniu uroczystem na dworcu i śniadaniu w hotelu „Polonia”, gdzie goście zamieszkali, udano się do westybulu reprezentacyjnego celem wysłuchania przemówienia powitalnego, które wygłosił generalny dyrektor P. W. K. p. dr. Wachowiak. Ministrowie zwiedzali do południa wystawę przemysłową i komunikacyjną. O godzinie 13,36 p. minister Kwiatkowski wraz z wiceministrem p. Doleżalem udał się na dworzec, żeby powitać przybywającego do Poznania ministra przem. i handlu Belgji p. Heymana, który przyjechał z delegacją belgijskich przemysłowców i finansistów. O godzinie 14,30 dyrekcyja P. W. K. podejmowała gości śniadaniem w restauracji Huggera, poczem przystąpiono do zwiedzania pałacu rządowego i wystawy sztuki. Wieczorem o godzinie 21 odbędzie się w ratuszu raut.

Program na dzień jutrzejszy przewiduje od godziny 10 zwiedzanie wystawy rolniczej i przemysłu budowlanego, o 14 śniadanie w „Bazarze”, wydane przez Izbę przemysłowo-handlową, o 20 nieoficjalny obiad w „Bazarze” i o godzinie 22,22 wyjazd do Gdyni. Belgowie zwiedzać będą wystawę przemysłową o godzinie 17.

Zapowiedziani ministrowie Łotwy, Danji, Norwegji i Finlandji przybędą do Poznania w ciągu września.

Dziś popołudniu odbywa się ciągnięcie serji B loterii fantowej P. W. K.

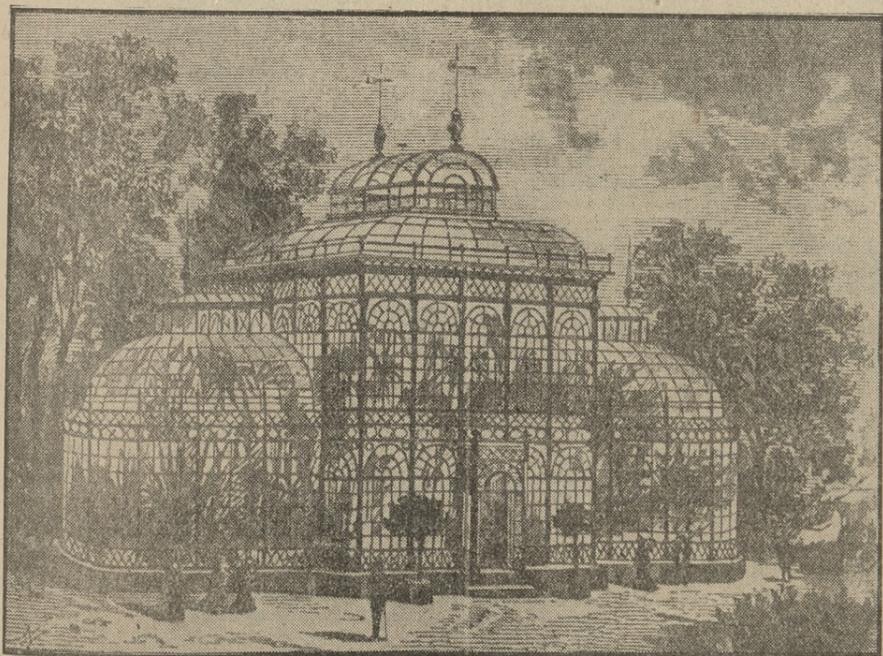
Tabele wygranych oglosimy w jutrzejszym wydaniu porannem „Kurjera Poznańskiego”.

Wycieczka oficerów jugosłowiańskich

Dziś rano przybyła do Poznania na dwudniowy pobyt wycieczka oficerów jugosłowiańskich, prowadzona przez zastępcę jugosłowiańskiego szefa sztabu generalnego generała dywizji Belića i pułkownika Zamorskiego z polskiego sztabu generalnego.

W westybulu reprezentacyjnym powitał oficerów jugosłowiańskich p. dyr. Szczurkiewicz.

Z dawnych wystaw

Na wystawie światowej w Wiedniu w roku 1873 palmiarnia Waagnera, niewielka rozmiarami na stosunki dzisiejsze, była jedną z głównych atrakcyj.

Z imprez sportowych P. W. K.

Wczoraj popołudniu na terenie gazowni miasta Poznania odbył się start balonów wolnych do między narodowego konkursu.

Bartnicy, pasieki i słodki miód

Na terenach Powszechnej Wystawy Krajowej, w czasie od 15 do 25 b. m. odbywa się, jak już donosiliśmy, wystawa pszczelarska z udziałem pszczelarzy z całej Polski. Otwarcia wystawy dokonał wczoraj wobec licznej publiczności prezydent Wielkopolskiej Izby Rolniczej, p. Wiktor Szulczewski. Obecni byli ponadto przedstawiciele władz, zarządu P. W. K., prasy a przede wszystkim przedstawiciele organizacji pszczelarskich Czechosłowacji, Jugosławji, Bułgarji i Rosji oraz Serbo-Łużycanie w liczbie około 100 osób.

Po otwarciu wystawy odbyło się jej zwiedzenie. Wystawa pszczelarska jest niezmiernie ciekawa, gdyż jest wymowną ilustracją rozwoju tak ważnej gałęzi, jaką jest pszczelnictwo i produkcja miodu w Polsce. Na terenie rolniczym przed halą kongresową wystawione są liczne ule, częściowo z pszczołami, stanowiące pokaz systemów hodowania pszczoł i wytwarzania miodu. Wewnątrz hali kongresowej znaduje się wystawa pierwszorzędnych w swym gatunku miodów jadalnych, a ponadto miodów pitnych, których sprzedaż tam się odbywa. Zwiedzenie wystawy jest polecenia godne wszystkim amatorom dobrego miodu. Ponadto znajdujemy tam bibliotekę pszczelarską z wydawnictw perjodycznych, jak „Bartnik Wielkopolski” i inne. Do najciekawszych

przyczynków dla historii pszczelnictwa są zbiory po sławnym hodowcu pszczoł i uczonym Górnoślazaku, ks. Janie Dzierżonie, wystawione przez p. inż. Pawłowicza. Wogóle wystawa pszczelarska wywołała olbrzymie zainteresowanie.

W godzinę po otwarciu wystawy w hali kongresowej odbyło się otwarcie zjazdu wszechsłowiańskiego pszczelnictwa, przy bardzo licznych udziałach pszczelarzy z całej Polski i państw słowiańskich. Otwarcia Wszechsłowiańskiego Zjazdu dokonał prezes komisji zjazdu p. Stanisław Brzóska z Warszawy, serdecznym przemówieniem powitalnym. Następnie przemówił prezydent Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. Szulczewski w imieniu Izby i Rady Nadzorczej P. W. K., wypowiadając gorące życzenia zjazdowi. Następnie przemówił p. dr. Jankowski jako naczelny prezes związku pszczelarzy na Rzeczpospolitą i p. Liczbański jako prezes Związku Wielkopolskiego. Mówcy podkreślali znaczenie zjazdu wszechsłowiańskiego pszczelarzy dla idei zbliżenia się narodów słowiańskich, zyskując burzliwe oklaski tłumnego audytorjum. Wśród burzy oklasków przemówił jako pierwszy z gości słowiańskich prezes związków pszczelarskich w Czechosłowacji p. Bogumił Vanczura z Pragi, następnie imieniem związku zrzeszonych pszczelarzy w Jugosławji przemówił p. Georgiewicz z Beogradu, podkreślając, że tak Serbowie jak Chorwaci i Słowacy pragną jaknajbardziej zbliżenia się wszystkich Słowian. Imieniem pszczelarzy z Bułgarji przemawiał p. Mutawczew, imieniem pszczelarzy ruskich p. Rewjuk, a serdeczne oddźwięki wywołało przemówienie dr. Gasprika w języku słowackim, zdaje się ze wszystkich najbardziej zrozumiałego dla audytorjum. Po tych przemówieniach gości przyjętych frenetycznymi oklaskami przemówił następnie przedstawiciel krakowskiego Związku pszczelarzy p. Lorenz, a w końcu prezes Małopolskiego Związku Pszczelarzy p. dr. Szymański ze Lwowa, zyskując huczne brawa i oklaski. Następnie ks. kanonik Margoński z Umienia w woj. łódzkiej wygłosił referat na temat stan pszczelnictwa w Polsce. Popołudniu liczni pszczelarze zwiedzali Powszechną Wystawę Krajową, a wieczorem odbyło się w dworze Huggera zebranie, które przy miłej pogawędce trwało do późnego wieczoru.

Ogólnosłowiański Zjazd Pszczelarzy rozpoczął się wczoraj, dnia 15 b. m. o godz. 13. Zjazd ten poza swem zna-

czaniem ściśle fachowem oraz korzyściami propagandowemi dla P. W. K. przyniesie jeszcze jeden atut dla idei słowiańskiej. Wiadomem jest, że pierwsze skrzypce w ruchu słowiańskim w Europie grają Czechy, my w tym kierunku za wiele nie dokonaliśmy. Składał się na to szereg przyczyn, wśród których niewątpliwie najpoważniejszą rolę odgrywa wyraźny apetyt Rosji do objęcia roli czynnika decydującego w zagadnieniu panslawizmu. W świetle powyższego ogólnosłowiański zjazd pszczelarzy, aczkolwiek daleko odbiegający od typu kongresów i zjazdów par excellence politycznych, jest nowem ogniwem, wiążącym Polskę z ludami słowiańskimi. Za specjalnie udaną należy uważać myśl zorganizowania tego zjazdu w ramach P. W. K., która jest widocznym dowodem tężyzny organizacyjnej narodu polskiego, co znakomicie podniesie autorytet nasz w oczach bratnich narodów słowiańskich.

Jednocześnie z ogólnosłowiańskim zjazdem pszczelarzy odbywa się wystawa pszczelarska od 15 do 25 b. m.

Zarówno terenem zjazdu i wystawy pszczelarskiej jest dział rolniczy P. W. K.

Budżet wystawy

Po kraju krążą najrozmaitsze cyfry, zawsze „autentyczne”, dotyczące dochodów i wydatków wystawy w Poznaniu. Przeważnie operuje się temi cyframi, żeby przekonać bliźnich o wielomiljonowym deficycie, który pokrywać będzie musiał, jeżeli nie cała Rzeczpospolita, to Poznań z Wielkopolską. Szczególnie często słyszy się o deficycie 10 milionów, chociaż nie brak takich, dla których dodanie jednego zera jest zwyczajną frazuską.

Według naszych informacji budżet Powszechnej Wystawy Krajowej, preliminowany na 15 milionów złotych, został przekroczony z różnych powodów o siedem milionów złotych, ale prawie na wszystko — deficyt w najgorszym wypadku 1—2 milj. — jest pokrycie.

Przekroczenia budżetowe w poszczególnych pozycjach i sumach wyglądają następująco:

Wydatki, preliminowane na budowę w sumie 3 milionów, dosięgły, po dokonaniu obliczeń z przedsiębiorcami i t. d., sumy 10 milionów. Oświetlenie wystawy kosztuje o 500,000 zł więcej, aniżeli przypuszczano, zaś propaganda zamiast pół miliona zużyje przeszło milion. Natomiast w innych działach poczyniono oszczędności na sumę przeszło 1 milj.

Powiększone wydatki nieprzewidziane, pokryją dochody nieprzewidziane.

Wyliczenie zysków P. W. K., bardzo skrupulatne i oględne:

Wpłacone subwencje — 5 milj.
Dzierżawa za stoiska — 5 i pół milj.
Dochody z biletów wstępu (według dot. frekwencji) — 4 milj.
Miasto Poznań wpłaciło — 1 milj.
Udział rządu w kosztach generalnych — 2,1—2,3 milj.

Różne dochody z przedsiębiorstw, imprez i t. p. — 1 milj.

Z likwidacji wystawy — 4 milj.
Razem 22,6 do 22,8 milj.

Preliminarz ten, bogaty w wiele zastanawiających cyfr, wykazuje w każdym razie, że nawet w najgorszym wypadku — gdyby n. p. likwidacja wystawy nie przyniosła pełnych czterech milionów, to deficyt nie będzie groźny, a, jak się nawet uda, to wogóle zwiąże się koniec z końcem i nasza droga P. W. K. będzie znowu wzorem dla wystaw całego świata, które zazwyczaj zamykają rachunki z wielkim bardzo niedoborem.

Wycieczka uczestników kongresu reklamy

Od rana zwiedzają wystawę przybyli z Berlina uczestnicy międzynarodowego kongresu reklamy. Dwanaście osób reprezentuje Anglję, Francję, Holandję i Niemcy.

Biskup rumuński zwiedził Wystawę

We wtorek, 13 sierpnia, bawił w Poznaniu biskup rumuński z Jessy Ropu i m. in. z zainteresowaniem zwiedził Powszechną Wystawę Krajową. Ks. biskup Ropu z uznaniem wyrażał się o organizacji wielkiego dzieła.

MIÓD ŻYWI i LECZY!

Zwiedzajcie Wystawę Pszczelnictwa od 15—25 sierpnia r. b. w hali zjazdów na terenie E. P. W. K. Dojazd od Alei Reymonta.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Sfery gospodarcze a żegluga powietrzna

W sposób bardzo trafny zestawili minister komunikacji, inż. A. Kuehn korzyści, jakie daje komunikacja lotnicza. Są one mianowicie następujące:

- 1) zwiększenie szybkości komunikacji, a przez to przyspieszenie tętna życia gospodarczego kraju; 2) szybkie połączenia ważniejszych centrów w kraju i zagranicą, 3) popieranie rodzimego przemysłu lotniczego dzięki zamówieniom dla lotnictwa komunikacyjnego, 4) utrzymanie w treningu personelu latającego i wyćwiczenie personelu technicznego, 5) przygotowanie i rozbudowa naziemi, które mogą służyć w wypadku działań obronnych jako bazy dla lotnictwa wojkowego, 6) stworzenie w celach obronnych częściowego zapasu materiału lotniczego.

Przemówienie, o którym wspomnieliśmy, wygłosił p. min. Kuehn w lipcu r. podczas uroczystości poświęcenia Pańskich Linij Lotniczych „Lot”. Uroczystość ta została urządzona celem uczczenia 6-letniej działalności, intensywnej i pomyślnej działalności P. L. L. „Lot”, które jak wiadomo, od początku r. jako spadkobiercy „Aera”, „Aerolotu i Cidny” przejęły wyłączną eksploatację żeglugi napowietrznej nad obszarem Rzplitej. Mieć należy nadzieję, że polskiej żegludze powietrznej, zarówno w drugim jak i w pierwszym okresie jej istnienia przyswiecać będzie ta sama dobra gwiazda, dzięki której żaden z pasażerów płatowców komunikacyjnych nie uległ cięższemu wypadkowi w ciągu ubiegłych lat siedmiu.

Fakt wielkiego bezpieczeństwa żeglugi napowietrznej, fakt, że — mimo przebiecia przez samoloty komunikacyjne przestrzeni blisko 6 milionów kilometrów — nie zaszła żaden wypadek nieszczęśliwy, pociągający za sobą szkodliwe dla zdrowia pasażerów skutki, winien być chyba wystarczającym dowodem, że o żegludze powietrznej wolno mówić jako o bezpiecznym środku przewozu osób i towarów.

Tymczasem, jak mało korzysta życie gospodarcze z tego świetnego środka komunikacyjnego! Nasze koła gospodarcze są pod tym względem zbyt słabo uświadomione. Musimy sobie uprzytomnić, jak wielką wartość posiada w życiu nowoczesnym możliwość szybkiego przenoszenia się osób i towarów z jednego miejsca na drugie. Wszak można, z Poznania odleciawszy rano do Warszawy, powrócić tego samego dnia do grodu Przemysława i to bez zmęczenia i ryzyka. Wszak na Zachodzie przewóz towarów takich, jak części maszyn, klejnoty, książki, kwiaty, niektóre artykuły żywnościowe itp. odbywa się bardzo często drogą powietrzną. Przewóz jednego kilograma tą drogą kosztuje zaledwie kilkadziesiąt groszy, zaś nadawanie i odbiór towarów nie jest bynajmniej tak trudne, jak się mniema powszechnie. A poczta lotnicza? — List wysłany samolotem realizuje się w telegramem, a dzięki swej taniości zwycięża ten ostatni. A reklama powietrzna, tak skutecznie eksploatowana zagranicą?

W konserwatywnie sfer gospodarczych jest sporo zaściankowości i — powiedzmy otwarcie — lenistwa. Ludziom nie chce się zapoznać z przepisami, godzinami nadania, odjazdów itd. We własnym interesie — trzeba nauczyć się — chcieć!

Krótkie informacje gospodarcze

— Na tle zarobkowym wybuchł częściowy strajk w przemyśle stolarskim. Zastrajkowali robotnicy fabryki mebli Robaka w Mysłowicach, fabryki Dembińskiego w Katowicach i w kilku pomniejszych zakładach stolarskich.

— Z inicjatywy Konsulatu R. P. w Strasburgu tamtejszy Syndykat rzeźników i masarzy podjął starania o nawiązanie bezpośrednich stosunków handlowych z polskimi eksporterami mięsa.

— Według statystyki amerykańskiego departamentu handlu fabryki samochodów wyprodukowały w r. 1925 4.892.797 samochodów, w r. 1927 4.158.966, a w r. 1928 ogółem 5.203.139. Wytwórczość europejska w porównaniu z amerykańską była znikomą małą.

— W ciągu czerwca 1929 zanotowano we Włoszech 957 upadłości, wobec 542 w maju r. b. oraz 946 w czerwcu 1928.

Nowe „usprawnienie” administracji kas chorych

Z kół czytelników otrzymujemy poniższe charakterystyczne uwagi:

Każdy, kto zatrudnia służącą, wie, co za stratę czasu i obciążenie pamięci stanowią dla pracodawcy formalności ubezpieczeń społecznych. Przy niestety ciągłej zmianie służących, które z reguły mało umieją, a zmieniają ciągle służbę, ciągle meldowanie jednej, a odmeldowywanie drugiej w kasie chorych (prócz meldowania w policji); staranie się o brakujące karty inwalidowe, a dalej kupowanie znaczków i ciągle regulowanie rachunków w kasie chorych — to utrapienie wprost całej rodziny. Ten zbyt długi szereg formalności jest głównym powodem nieścisłego stosowania się do przepisów ustawowych, a jeśli kto raz zaniecha czego, choćby z zapomnienia lub ważnej przeszkody, nakłada się kary pieniężne takie bezwzględnie i rujnujące, o jakich głośno jest oddawna, szczególnie w Poznaniu.

Zdawałoby się zatem, że zarząd kas chorych powinien się starać, aby choćby nawet tylko w własnym interesie uprościć stronę formalną, która dla wielu jest może więcej uciążliwą, aniżeli nawet same opłaty. Tymczasem co się dzieje?

Otrzymałem w tych dniach zawiadomienie, że mam zapłacić za służącą za lipiec zł 5,13. W tej chwili choć mam nakaz zapłaty do kieszeni, a bym nie zapomnieli i następnego dnia posyłam z biura chłopca do kasy chorych z pieniędzmi. Chłopak wraca z tem, że „ten pan” powiedział, aby przesłać to przekazem P. K. O. na blankiecie, który mu wręczył. Więc teraz muszę znowu blankiet wypełnić i wysłać chłopaka po raz drugi, na pocztę. Tymczasem na nakazie zapłaty, doręczonym mi, widnieje u dołu nadrukowane pokwitowanie. Czyż urzędnik kasy chorych nie mógł odebrać pieniędzy i pokwitować na nakazie zapłaty, a nie narażać mnie, a bym kwotą zł 5,13 zajmował się przez pół dnia? A jeśli ma się przesyłać przez P. K. O., dlaczego nie zwrócono na to uwagi, zaraz przy doręczeniu nakazu i nie dołączono blankietu, tylko pokwitowaniem na nakazie wprowadzono mnie w błąd? Czy w przyszłym miesiącu będę musiał najpierw chodzić do kasy chorych po blankiet przekazu, a następnie na pocztę o te kilka złotych? W każdym urzędzie, w każdym przedsiębiorstwie odbiera się należność tam, gdzie obowiązany do zapłaty płaci, a nie przepisuje się mu sposobu wpłaty i odsyła z niczem od kasy, gdy pieniądze się przynosi; dołącza się zaś blankietu przekazu nie dla utrudnienia wpłaty, lecz dla ułatwienia. Dodać należy, że na blankie-

cie wypisywać jeszcze trzeba tytuł należności i dolepić znaczek na 15 gr za tę korespondencję.

Czy dla kasy chorych czas bliźnich, którzy jej płacą i dość już mają kłopotów z nią — obok wszelakich podatków i innych ubezpieczeń — nic nie znaczy? Jak tak będzie ze wszystkim, to na pracę zarobkową i zawodową nie pozostanie nam nic czasu; będziemy zajmować się tylko ubezpieczeniami społecznymi, podatkami i statystykami, a potem nie mając nic, oddalimy służące i robotników i wtedy dopiero będziemy mieli wreszcie spokój z kasą chorych i innymi ubezpieczeniami.

I to nie jest żart; zapewniam, że tylko z powodu trudności ze strony kasy chorych obywam się od kilku miesięcy bez drugiej służącej dochodzącej. Przychodziła na 1 do 2 godzin i z natury rzeczy zmieniała się ciągle a nieraz zamiast matki przychodziła córka, zamiast siostry druga siostra. Kasa chorych nałożyła mi kilkadziesiąt złotych kary za niezameldowanie tej niestałej pomocnicy, co kilka dni innej, która nie chciała ubezpieczenia, bo była już ubezpieczona z powodu zawodu męża! Proces o to trwał rok. W następstwie tego wymagania co kilka dni — najmniej co dwa tygodnie — musiałem meldować i odmeldowywać tę posługaczkę ze wszystkimi datami personalnymi, ciągle przychodziły rachunki, których nawet nie mogłem sprawdzić, bo musiałbym prowadzić na to księgi ewidencyjne tak, że obliczyłem, iż ja, którego praca umysłowa jest płatna dość wysoko, tracę prawie więcej czasu na te formalności i kłopoty, aniżeli wynosi czas pracy mojej przygodnej przysługaczki. Więc odtąd jej nie trzymam, skutek: przypląca to zdrowiem moja żona, a jakaś biedna kobieta, która by mogła zarobić parę złotych, musi się bez nich obejść.

Oto skutki dobrodziejstw ubezpieczenia społecznego, jeśli się je stosuje w praktyce formalistycznie i bezwzględnie. Przedsiębiorstwa muszą prowadzić całe biura dla załatwiania formalności ubezpieczenia swych pracowników. Mówiąc o ciężarach tych ubezpieczeń uwzględnia się tylko wysokość składek; tymczasem załatwienie formalności kosztuje także całe wielkie sumy, co obciąża fatalnie produkcję. Całe społeczeństwo gnębi się z powodu — złej organizacji i bezdusznego załatwiania spraw przez urzędników instytucji, którzy nie przeszedli żadnej porządnej szkoły pracy biurowej, ćwiczą się w niej na skórze społeczeństwa.

W. D.

Ceny uznanych zbóż

Na posiedzeniu sekcji nasiennej Wielkopolskiej Izby Rolniczej odbytem dn. 10 sierpnia 1929 r. w którym brali udział przedstawiciele rzeczoznawców i stron zainteresowanych, uchwalono następujące ceny dodatkowe na nasiona zbóż ozimych definitywnie zakwalifikowanych przez wydział nasienny Wielkopolskiej Izby Rolniczej w gospodarstwach woj. Poznańskich:

1. Przy transakcjach, regulowanych natychmiast, obowiązuje cena giełdowa z dnia otrzymania zamówienia wraz z dodatkami kwalifikacyjnym, ustanowionym przez W. I. R. Przy transakcjach bezgotówkowych regulacja ceny zależy od obustronnej umowy.

Zależnie od gatunku zboża i jego wartości hodowlanej do ustalonych wedł. powyższych zasad cen giełdowych dochodzą następujące dodatki kwalifikacyjne:

Gatunek	Oryg.	I. ods.	II. ods.
żyto i pszenica	według	30%	20%
jęczmień ozimy	cennika	30%	20%
rzepak i rzepik ozimy	hodowcy	60%	35%

Przy detalicznych sprzedażach do 5 q. przysługuje producentowi prawo do pobierania dodatku wyższego, i to przy zbożach oryginalnych o 10%, przy I. ods. o 5%. Prawo tej podwyżki nie dotyczy właścicieli mniejszej własności. Prowizja dla pośrednika według umowy.

2. Dostawa ziarna winna nastąpić w workach nowych, plombowanych, z kartkami kwalifikacyjnymi wydziału nasiennego Wlkp. Izby Roln.

Reklamacje co do dobroci dostarczonych nasion mogą być uwzględnione przez producenta jedynie tylko przy zachowaniu przepisów, podanych poniżej przez Wlkp. Izbę Rolniczą.

1. Próba powinna być pobrana przed upływem 3 dni od czasu otrzymania nasion sonda z worków zaplombowanych,

przy 2 świadkach, opieczętowana, oraz winien być spisany protokół tej czynności, podpisany przez tychże świadków.

2. Próba, zawierająca 0,5 kg. nasion zbóż kłosowych lub 100 gr. rzepaku, winna być przesłana wraz z protokołem do wydziału nasiennego Wlkp. Izby Roln. (Poznań, ul. Mickiewicza 33).

Kupujący nasiona uznane w ilości co najmniej 5 tonn zboża lub równej im wartości rzepaku, (za podstawę przyjmuje się cenę żyta siewnego), kosztów analizy nie ponosi, o ile zastosuje się przy pobraniu i wysyła próby do powyższych przepisów. Koszty te obciążają producenta nasienia. (p. § 6. „Przepisów kwalifikacyjnych” W. I. R.)

Wszelkie spory, wynikające z dostawy uznanego zboża siewnego, albo jako takie sprzedanego, zakwalifikowanego warunkowo na pniu, a nie definitywnie, i w których to sporach nie da się uzyskać porozumienia między odbiorcą a dostawcą, podlegają, o ile tego żąda odbiorca, sądowi rozjemczemu, powołanemu przez pana Prezydenta Wielkopolskiej Izby Rolniczej.

PODATKI I OPŁATY

(p) Zawieszenie podatku obrotowego od eksportu chmielu. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem przemysłu i handlu zawiesiło pobór podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcyj eksportowych chmielom, dokonanych w okresie od 1. sierpnia 1929 r. (a)

TRONIKA GOSPODARZA

(k) Brak węglarek na G. Śląsku. W ub. tygodniu (od 29 lipca do 4 sierpnia) brak węglarek w Zagł. Śląskiem wrzódł jeszcze bardziej. Na ogólną cyfrę zażądanych przez kopalnie 53 935 wagonów 10-tonnowych, kolej podstawiła 52 200, czyli niedo-

bór wynosił 1 735 wagonów, względnie 3,3% zapotrzebowania. W przeliczeniu na dzień roboczy oznacza to niedobór przeciętnie 290 wagonów.

(k) Krajowa produkcja urządzeń chłodniczych. Do niedawna Polska nie produkowała wcale urządzeń chłodniczych i była zmuszona swoje zapotrzebowania w tym kierunku pokrywać prawie w całości zagranicą. Obecnie Górnośląskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura S. A. w Katowicach, ul. Konckiego 1-3 podejmują się takich urządzeń na większą skalę. Jakość tych urządzeń, które zresztą są jednym z bardzo interesujących eksponatów na P. W. K. w Poznaniu, odpowiada najnowocześniejszym wymaganiom. Termin wykonania urządzeń zależy jest od wielkości instalacji i wynosi od 3 - 6 miesięcy, który to termin po zbadaniu obiektu bywa zgóry przez firmę ustalony. Urządzenia chłodnicze, składające się z kompresorów, parowalników, skraplaczy przeciwpływowych i t. d. wykonywane są całkowicie w warsztatach wspomnianych hut z krajowego materiału. Chłodnie są budowane na podstawie umowy licencjalnej ze znaną światową firmą Quiri et Co. Schiltgheim, która zasiała Huty rysunkami konstrukcyjnymi oraz wskazówkami technicznymi, opierając się na swej kilkudziesięcioletniej praktyce, dzięki czemu urządzenie Hut Królewskiej i Laura przedstawiają ostatni wyraz techniki w tej dziedzinie.

Z ZAGRANICY

(z) Na drodze do porozumienia w cukrownictwie. Prasa donosi z Pragi, że po odbytej konferencji przemysłowców cukrowych w Brukseli i Astredamie producenti cukru na Kubie i Jawie porozumieili się w tym kierunku, iż w przyszłości sprzedaż cukru produkcji Kuby zostanie zmniejszona podobnie jak to uczyniła Jawa. Kuba oświadczyła gotowość ograniczenia tej produkcji do 4 milj. tonn. Europejscy producenci zostali wezwani do nowego uregulowania wywozu. Z początkiem września odbędzie się w Brukseli lub Amsterdamie nowa międzynarodowa konferencja przemysłowców cukrowych.

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Gospodarczy”. Wyszedł z druku zeszyt 15 „Przeglądu Gospodarczego”, z dnia 1 sierpnia r. b., zawierający następujące artykuły: „Światowa polityka handlowa” — dr. T. Łychowski; „Znaczenie gospodarcze kinematografii”, K. Orthwein; „Standaryzacja wywozu jaj”, S. Fr. Królikowski; „XII Sesja Międzynarodowej Konferencji Pracy” — M. Jastrzębowski; „Drugi rok działalności skomercjalizowanych kolei państw. w Belgji” — J. Michalski; „Z gospodarczego położenia Francji” — K. Stanisławski; „Kolej Wschodnio-Chińska a konflikt chińsko-sowiecki” — T. Szukiewicz. Poza tem treści zeszytu dopełniają następujące działy: Kronika zagraniczna i krajowa, Rynek pieniężny, Rynki towarowe i Nowe wydawnictwa.

TARGOWICA MIEJSKA

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 16. 8. 1929.

Spędzono wołów — buhajów 6. krów 11, bydła 17, świń 105, cieląt 68, owiec 131, kóz —, prosiąt —. Razem zwierząt 321.

Z powodu małego spędu notowań nie orzeczowano.

Urządowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 16. 8. 1929.

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunek wagonowy, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego, starego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego, starego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755, gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzęd. ustal. typu (70%).

„Ceny orientacyjne”

parytet Poznań	
Zyto nowe suche zdatne do przemiatu	26,00 27,00
Usposobienie słabe	
Pszenica stara	46 00—49 00
Usposobienie spokojne	
Pszenica nowa sucha zdatna do przemiatu	45,00—47,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiatów	28,25—29,25
Usposobienie spokojne	
Owies	24,00—26,50
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia w workach według urzędowego ustal. typu (70%)	40,75
Usposobienie słabsze	
Mąka pszenna 65% w worku	71,50—75,50
Usposobienie spokojne	
Otreby żytnie	20 00—21 00
Otreby pszenne	22 00—23 00
Rzepak	67,00—70,00
Ogólne usposobienie spokojne	

Pocztą watykańską

Dzień 1 sierpnia r., w którym został otwarty urząd pocztowy w państwie watykańskim, zaznaczył się ogromnym napływem interesantów. Suma, zainkasowana przez pocztę watykańską za sprzedane w dniu tym znaczki pocztowe państwa papieskiego, wynosiła nie mniej, niż 3.000.000 lirów. Tłumy interesantów cisnęły się do okienek pocztowych. Obok filatelistów, sprzedawców marek, hotelarzy, świeckiej i duchownej publiczności spotykało się wielu misjonarzy, którzy wysyłali listy do dalekich krajów misyjnych, gdzie listy te z marką z wizerunkiem Ojca św. oddawna są wyglądane z utęsknieniem przez tysiące krajowców i kolonistów cudzoziemskich, dla których będą one uzmysłowieniem pojednania Stolicy św. z państwem włoskim i dowodem suwerennej władzy Ojca św.

W tem ogromnym zapotrzebowaniu pocztowych marek papieskich jest coś więcej, niż chęć zaspokojenia filatelistycznych upodobań. W radosnym przyjęciu przez publiczność marek papieskich w pierwszym dniu ich ukazania się dawał się wyczuwać niemy hold dla Ojca św., hold dla władcy „Wiecznego Miasta”, które swój tytuł do wieczności bierze nie od Romulusa i Rema, a od św. Piotra i Pawła, od pierwszego biskupa rzymskiego, którego 260-ty następca Pius XI polecił umieścić swój wizerunek, jako symbol tej wieczności na nowych markach pocztowych państwa „Miasta Watykanu”.

Zaopatrzenie emerytalne pracowników kolejowych

Prasa codzienna doniosła o wydaniu przez ministerstwo spraw wewnętrznych wzoru statutów miejscowych, jakie miałyby uchwalić powiaty i miasta w sprawie zaopatrzenia emerytalnego swoich pracowników.

Otóż wyjaśnić należy, że wzór takich statutów oraz zalecenie uchwalenia ich przez samorządy odnosi się tylko do b. zaboru rosyjskiego, gdzie niema dotychczas ustawy, zapewniającej pracownikom samorządowym prawo zaopatrzenia emerytalnego; nie odnosi się zaś do b. zaborów austriackiego i pruskiego, gdzie stałym pracownikom samorządowym przysługuje to prawo jeszcze z czasów zaborczych.

W szczególności prawa te w b. dzielnicy pruskiej opierały się dawniej na § 12 ustawy o urzędnikach komunalnych z 30 lipca 1899, a obecnie na rozp. Min. b. dz. pruskiej z 30 grudnia 1920 Dziennik Ustaw Min. b. dz. pr. poz. 5 z roku 1921 oraz §§ 21-36 rozp. Komun. Nacz. Rady Ludowej z 31 lipca 1919.

W Sejmie jest projekt ustawy o zaopatrzeniu pracowników komunalnych w całej Polsce, opracowany przez związki tych urzędników. Projekt ten jednak zawiera niektóre postanowienia, które związki pracowników komunalnych na ziemiach zachodnich uważają za niewłaściwe i z tego powodu wniosły memorjał o zmianę ich względnie niewprowadzenie postanowień projektowanej ustawy na terenie województwa zachodnich. (d)

Olbrzymi wzrost frekwencji na polskich szlakach powietrznych

Płoc przewiezionych naszymi samolotami osób, towarów i poczty stale wzrasta, co świadczy, że nowy środek lokomocji, jakim jest samolot, ustawicznie zdobywa sobie coraz silniejszą pozycję w dziedzinie nowoczesnych środków komunikacyjnych. Miesiąc lipiec przyniósł naszej komu-

nikacji powietrznej znów dalszy poważny wzrost frekwencji zarówno pasażerów, jak i towarów. W miesiącu tym samoloty nasze dokonały 689 lotów normalnych i dodatkowych pasażerskich (inne loty nie wliczone), przelatując łączną przestrzeń 165.653 km., przewiozły 2.380 pasażerów, 44.843 kg. towaru (fracht 12.834 kg., bagaż 26.125 kg., gazety 2.886 kg.) i poczty 3.440 kg.

Aby uzmysłowić sobie rozwój polskiej komunikacji powietrznej, należy porównać powyższe cyfry z cyframi z przed lat 5-ciu. W ciągu całego roku 1924 samoloty „Aerolloydu” w Polsce przewiozły 2.791 osób, 30.209 kg. towarów i 657 kg. poczty.

Charakterystycznie przedstawia się również porównanie wykorzystania dozwolonego obciążenia samolotów: Podczas gdy w roku 1924 do przewiezienia wyżej wskazanego tonażu samoloty musiały dokonać aż 1.470 podróży na przestrzeni 379.462 km., to w miesiącu lipcu r. b. tonaż przewieziony został zaledwie w 689 lotach na przestrzeni 165.653 km.

Porównując cyfry w roku 1924 i lipca 1929 r., stwierdzamy: Podczas gdy w roku 1924 na 1 lot wypadł 1,9 pasażera, 20,5 kg. towarów i 0,45 kg. poczty, to w lipcu 1929 r. średnio w jednym locie przewiezono 3,5 pasażera, 65 kg. towarów i 4,7 kg. poczty.

Ponieważ wzrost frekwencji na liniach powietrznych idzie w parze z ich rentowością, porównanie powyższe świadczy o zupełnie racjonalnym rozwoju naszej żeglugi powietrznej.

Jak dawno istnieje herbata

Od 4.666 lat znana już jest herbata jako napój. Pierwsze wzmianki o picciu herbaty odnosi się do roku 2737 przed Narodzeniem Chrystusa, kiedy to w starożytnych kronikach chińskich zanotowano fakt, że „Syn Słońca”, ówczesny cesarz chiński, zaczął używać do picia napój, przyrządzony na liściach rośliny herbacianej.

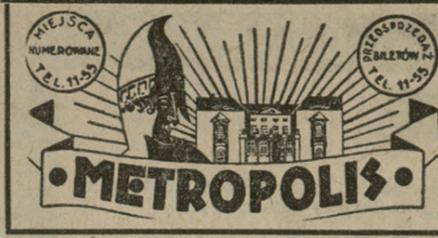
Nieszczęśliwy wypadek w Wysokich Tatrach

W ubiegłą niedzielę obsunął się na polu śnieżnym pod szczytem Gerlachu turysta nazwiskiem Henryk Marowski i poleciał kilkadziesiąt metrów w dół na stronę Batoryńskiego. Odnosił on bardzo liczne rany na głowie i rękach. Grono polskich turystów, którzy obserwowali ten wypadek, udzieliło nieszczęśliwemu pierwszej pomocy i zniósło go do Schroniska Śląskiego. Po opatrzeniu ran odwieziono ciężko pokaleczony do Westerowa.

SPORT

Boks

„Warta” — „Reprezentacja Brna Morawskiego” 10:4. Spotkanie rozegrano w t. zw. hali zjazdowej na P. W. K. w warunkach mocno prymitywnych, na prowizorycznym ringu, przy skąpej oświetleniu i niezbyt licznej publiczności. Goście, poza nielicznymi wyjątkami, to dopiero material na pięściarzy. Obecnie operowali przeważnie siłą, idąc wciąż w „clinch” i kładąc się formalnie na przeciwnikach. Na zawodnikach „Warty” znać wakacyjną pauzę treningową. Techniczne wyniki według kolejności wag (pierwsi goście) są następujące: Hromada i Kokociński; w pierwszym starciu przewaga nieznaczna Hromady, drugie — wyrównane, w trzecim więcej trochę wypunktował Kokociński; słuszne określenie nierozstrzygniętej. Mensik i Forlański; w pierwszym znaczną przewagę F., która utrzymuje się przez cały czas, najmniej może w trzecim starciu; M. dwukrotnie idzie na deski, przegrывая na punkty. — Vakony i Stępiak: pierwsze koło równe, w następnych dwóch duża techniczna przewaga S., która zwycięża na punkty prymitywnego, operującego siłą oraz clinchami przeciwnika. — Stecki i Stroński; przewaga stała Czecha, najmniejsza w trzecim starciu; wygrana zdecydowanie na punkty. — Vanek i Arski; głuchoniemy V. rzuca się do ataku jednak po 2 min. pada jak rażony piorunem k. o. na deski, skąd znoszą go nieprzytomnego. — Skriva-

Dziś
Włodzimierz Gajdorow
w monumentalnym filmie
Ciemista Droga Księżniczki Woronców
Potężny dramat z czasu upadku Rosji.
Miejsca numerowane. Pw 4507-33, 106/8
Początek przedstawień o godz. 5, 7 i 9.

nek i Majchrzycki: w pierwszym przewaga Czecha, w następnych — M., który walczy nieczysto, uzyskując nieznaczne zwycięstwo. — Lindner i Wiśniewski: w pierwszym i drugim starciu góruje W., w trzecim — nieznaczna przewaga L.; rozstrzygnięcie remisowe jest stanowczo krzywdzące dla Wiśniewskiego. — W pierwszym spotkaniu dnia pokonał Gostyński na punkty Tobolskiego. Sędziował w ringu niezdeterminowanie i za mało energicznie p. Kolański.

Kolarstwo

Na starcie etapu Lwów — Lublin stanęło 37 zawodników. Zwyciężył Stefański w czasie 7 g. 06:4; 2. Kołodziejczyk 7 g. 12:33:2; 3. Michalak 7 g. 15:16:2; 4. Wienczek 7 g. 15:16:6; 5. Konopczyński, 6. Korczak-Zalewski. W ogólnej klasyfikacji prowadził Stefański, 2. Michalak o 22 min. za pierwszym, 3. Kołodziejczyk, 4. Wienczek.

Lekka atletyka

Mecz w Grodzisku odbędzie się w niedzielę pomiędzy młodzikami „AZS” i „Dyskobolją”.

Pływanie

Zawody sokoła. Dziś odbędzie się bieg na 1500 m. dow. o mistrzostwo okręgu poznańskiego Sokoła na pływalni związkowej przy Drodze Debińskiej. Początek o godz. 19. W sobotę o godz. 18 i w niedzielę o godz. 15 dalszy ciąg zawodów.

Piłka nożna

Czwartkowe spotkania ligowe: Warszawa „Polonia” i „Czarni” 2:0 (0:0). Gra na ogół mało ciekawa toczyła się przy przewadze gospodarzy, dla których bramki strzelili Suchocki i Krygier. — Katowice. „Garbarnia” i „I. F. C.” 4:2 (3:1). Bramki dla zwycięzców strzelili Kowalski, Smoczek i Pazurek 2; dla „I. F. C.” Geisler i Dittner. — Kraków. „Cracovia” i „Warszawianka” 2:0 (1:0). Gra brutalna na niskim poziomie, bramki zdobył Kozok. — „Philips” — „LKS” 5:1 (2:1). „LKS” wystąpił w osłabionym składzie a wysoką przegraną należy przypisać usunięciu bramkarza Mili, który po strzeleniu przez gościa 2 bramek kopnął przeciwnika, za co sędzia usunął go z boiska.

Śląsk — Lwów 2:1 (1:0). Zasłużona wygrana Śląska dla którego bramki strzelili Risner; dla Lwowa honorowy punkt uzyskał Zimmerer.

Śląsk — Poznań 2:1 (0:1). Słaba gra obu drużyn zwłaszcza gospodarzy, wśród których wywiązał się dobrze z zadania jedynie Stemplewski. Śląsk grał brutalnie, nadabiając braki techniczne siłą. Wyrównującą bramkę zdobyli goście z karnego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Wszechstanowy Związek Rycerzy Orła Białego Poznań-Tum. Dnia 16 bm. o godz. 19 zbiórka na placu Tumskim, celem przeprowadzenia ćwiczeń. Dnia 18 bm. zbiórka uczestników biegu na przełaj urządzonego przez Sokół Poznań 8. na placu Tumskim o godz. 11.30.

— Zw. Zaw. Automobilistów R. P. Zebranie plenarne oddziału poznańskiego odbędzie się dnia 17 bm o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— Polski Związek Przykrawaczy Krajeckich w Poznaniu. Zebranie odbędzie się dnia 17 bm. o godz. 20 w lokalu p. Młodzyńskiego. W Garbary 41.

— Tow. Obywateli Polaków z Obezy-

ny. Zebranie w sobotę, 17 bm. o godz. 20 u p. Jarockiego. ul. Masztalarska 8 a.

— Związek Misyjny Polek. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 18.30 w Szkole Społecznej przy ul. Podgórznej 12 b. Wykład wygłosi ks. prob. Skórnicki p. t. „Nasze obowiązki wobec misyj”.

— Żeńskie Tow. Przemysł. w Poznaniu. Kwartalna msza św. na intencję p. drowej Rydlewskiej z okazji Jej imienin odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 8 w kaplicy sodalicyjnej.

— Katolickie Tow. Robotników Polskich Poznań-Tum. Zebranie plenarne w niedzielę, 18 bm. o godz. 14 na sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad m. in. wykład. Do licznego udziału wzywa Zarząd.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: Leonard Ilski, Wągrówiec, 10 zł. — Na weselu p. Feliksa Stępskiego z p. Marią z Rydygierów zebrano 50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1435,80 zł.

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dolku podsercowym (gdzie schodzą się zebra) Pobolewania w watrobie. Skłonność do obstrukcji. Język obłożony gorączką i niesmak w ustach. Oddbijanie Wzdęcia i burczenie w kiszkiach. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryna ciemna i metna. Są to początkowe objawy choroby watroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków w dolku i watrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w pasie, krzyż i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcie brzucha rozsadzanie zebra parcie na kiszki stolcową. Niekiedy wymioty żółcią. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja ziołami Cholekinaza uważa od tej ciężkiej dolegliwości choroby Zioła Cholekinaza są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł. Dr. T. Niemojewskiego). Wyrób Laboratorium fizj. chemiczne „Cholekinaza” Sp. z o. o. Warszawa. Nowy świat 5. Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „IMICO” Box 63 Stevens Point. Wis. U. S. A. Pw 3971-62.311

Uzdrowisko Powidz

dogodna komunikacja koleją Poznań-Gniezno, daleką małą kolejką Gniezno-Powidz lub autobusami wprost Poznań-Powidz.

W niedzielę, dnia 18 b. m. odbędzie się w uzdrowisku

WIELKI KONCERT WOJSKOWY

17 p. art. z Gniezna oraz gościnnie występ sławnej trupy

Udalajów z Bukaresztu

którzy z niebywałem wprost powodzeniem występują codziennie w Wiśniarni Carlton, Poznań, pl. Wolności 17. Pw 4501-33,94

W dniu 11 sierpnia zasnęła w Bogu, w Lubostroniu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, w 82 roku życia, ś. p.

Jadwiga z Hr. Broel-Platerów

Księżna Karolowa Radziwiłłowa

Pochowaną została w grobowcu rodzinnym w Łabiszynie, o czem donoszą, prosząc o modlitwę za Jej duszę, w głębokim smutku pogrążeni

syn, córki, synowa, wnuki, wnuczki, prawnuczki i rodzina.

Dnia 15 b. m., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i kochający ojciec, ś. p.

Antoni Wolny

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., o godz. 5 po poł., o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona

żona z synem.

Buk, dnia 15 sierpnia 1929.

zw 18 217

W środę, 14 sierpnia 1929 r., o godz. 1 w południe, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany brat, wuj, szwagier i kuzyn, ś. p.

Edmund Braniewicz

przeżywszy lat 53. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 17 b. m., o godz. 5 po południu, z kaplicy omentarnej na Jeźyczach, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, 16 sierpnia 1929.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonja”, Poznań, Towarowa 25, tel. 31-80.

Dnia 15 sierpnia 1929 r. o godz. 6 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, ś. p.

Jan Górny

przeżywszy lat 60. Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła parafjalnego w Parzęczewie odbędzie się w poniedziałek, dnia 19 bm. o godz. 10, poczem msza św. żałobna i pogrzeb na omentarz parafjalny, o czym donosi Krewnym i Znajomym

w nieutulonym smutku pogrążona

żona z dziećmi.

Parzęczewo, Kościan, Poznań, Wielichowo, Pawłowice, Sączkowo, 16 sierpnia 1929.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się.

zw 18212

Wyjechałem

na czas od 15. 8. 29. — 30. 9. 29.

Dr. med. Bolesław Wilamowski

choroby wewnętrzne.

Cicha 7. Pw 4491-59,444 Telefon 2041.

Powróciłem

Prof. Dr. Karwowski

Choroby skóry i pęcherza. zw 18191

Poszukuję posady

nauczycielskiej

w gimnazjum lub zamożnym domu. Zgłoszenia przyjmuje pod zw 18209

Dnia 14 b. m., zasnął w Bogu, po krótkiej chorobie, namaszczony św. Olejami, ś. p. dw 1656

Bolesław Zygmunt Niegolewski

W smutku pogrążona

rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w Ostrowiu, w sobotę, 17-go, o godz. 17.

Dnia 13 b. m., zmarł w Krakowie, ś. p.

Dr. Bolesław Namysłowski

Prof. zwyczajny botaniki i fitopatologii, b. Dziekan Wydziału Rolniczo-Leśnego U. P. i Kurator Stowarzyszenia Polskiej Akademickiej Młodzieży Ewangelickiej U. P.

Pogrzeb ś. p. Zmarłego odbędzie się dnia 16 b. m., o godz. 15,30 w Krakowie. rw 6373

Ś. p. Zmarły jako długoletni kurator położył wielkie zasługi w rozwoju naszego Stowarzyszenia, pozostawiając po sobie szczerą żal i jak najlepszą pamięć.

Zarząd Stowarzyszenia Polskiej Akademickiej Młodzieży Ewangelickiej U. P.

Pokojnacki
MATERIAŁY NA UBRANIA I SUKNIE
DYWAŃY — FIRANKI
POZNAŃ

Pw 4496/7-38,46/7

2 dzielne ekspedjentki
poszukiwane zaraz dla mego rzeźnictwa.

Oswald Reimer, Toruń,
ul. Prosta 1. nw 3276

Dnia 13 b. m., zmarła żona członka Towarzystwa naszego, ś. p. rw 6374

Ludwika Biskupska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 17. 8. 1929, o godz. 4 po poł., z Zakładu św. Józefa.

O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. Wypadek 152.

Dnia 14 b. m., o godz. 3,25, rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa, nigdy niezapomniana jedyna córka, siostrzenica, kuzynka, b. uczennica liceum żeńskiego, ś. p. zw 18 224

Irena Felicja Elżbieta Kempianka

w 18 roku życia, o czym zawiadamiają w nieutulonym smutku pogrążeni rodzice wraz z rodziną.

Eksportacja najdroższych nam zwłok odbędzie się w sobotę, o godz. 16, z domu żałoby Ostrów (Wlkp.), Kościelna 16.

Msza św. za spokój duszy ś. p. Zmarłej odbędzie się w dniu pogrzebu, o godz. 6.

W dniu 13 b. m., nieublagana śmierć wyrwała z grona naszych Profesorów, ś. p. zw 18 223

Pr. Dr. B. Namysłowskiego

Pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie wygaśnie.

Poznański Komitet Akademicki

Naczelna Reprezentacja Stud. U. P. i W. S. H.

Podziękowanie.

Wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym mego ś. p. męża i naszego ukochanego ojca, składamy tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

za oddanie ostatniej posługi przez liczny udział w pogrzebie. zw 18 227

Tudzież serdecznie dziękujemy lokatorom za chętną pomoc i życzliwość.

Rodzina Zaleskich.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci odprawi się dnia 19 za duszę ś. p.

Adama Kompfa nabożeństwo żałobne

o godz. 6,30 rano w kościele Bożego Ciała, o czym zawiadamia

zw 18214

żona z córką i synem.

Kupię lub zadzierżawię

plac budowlany

na peryferji miasta. Zgłoszenia pod zw 18213 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Do zasiewu jesiennego 1929

Zyto F. v. Lochowa - Petkus I. ods.
 „Sturm“ III, oryginal Weibulla
 pszenica „Standard“, oryg.
 „Jarl“, oryginal Weibulla
 „W. Ks. Saski, oryg.
 „W. Ks. Saski, I. ods.

po cenie franko wagon Kotowiecko włącznie nowego jute-worka o pojemności 100 kg
 żyto 42.— zł
 pszenica 69.— zł

Handlarzom udzielimy rabatu. Odstawa nastąpi podług warunków sprzedaży z roku 1927.

Warunki zapłaty: Poprzednie złożenie należności w Banku Polskim w Ostrowie Wlkp, zaliczenie kolejowe lub inkaso. dw 1618

Hodowla nasion LEKOW

T. z o. p.

Kotowiecko (Wlkp.)

Stacja kol.: Ociąż-Kotowiecko.

Leśne jagody

w lubiankach z Przeworska
 a to:
 gogodze (brusnice)
 czarne jagody (borówki)
 lechynie (pijanice)
 jeżyny (ozernice)
 w ilościach od 100 kg po-
 czynając w zwyż wysyła
Franciszek Anaszewicz
Przeworsk.
 zw 18157

Serwety i Narzuty

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K.K.

P.

Pw 6389/90-0.0547 i 0559

Ceny jakich Poznań dotąd nie widział

dajemy podczas naszej

Wielkiej Sprzedaży Jubileuszowej

Płaszcz męskie gabardynowe zł 145,— 120,— 95,— 70,— 50,—
 Raglany w dobrym gatunku zł 160,— 145,— 120,— 98,— 80,—
 Trenchcoaty pierwszorządne wykonanie zł 190,— 169,— 145,— 128,— 115,—
 Turnewery płaszcze dwustronne zł 125,— 110,— 99,—
 Ubrania granatowe, kamgarnowe zł 145,— 120,— 98,— 85,— 65,—
 Ubrania w ładnych modnych kolorach zł 89,— 70,— 55,— 40,— 29,—
 Ubrania sportowe w modnych fasonach zł 109,— 90,— 75,— 50,— 39,—
 Ubranka szkolne granatowe i kolorowe zł 24,— 22,— 19,— 16,50 14,—
 Spodnie tenisowe kamgarnowe zł 45,— 32,— 23,—
 Marynarki alpakowe czarne i granatowe zł 52,— 34,— 26,— 21,—

F. Sisiecki
Dom Konfektowy

SP. AKC.

POZNAŃ - Stary Rynek. 98-100

Pw 4502/3-33.82.3

SIERPIEŃ i WRZESIEŃ

najodpowiedniejsze miesiące do zaopatrzenia się w Futro, kilkaset blamów i szlachetnych skór, jak opsy — wydry — karakuly zakupione gotówkowo z pierwszych źródeł umożliwiają najniższą kalkulację i całą korzyść przypada li tylko w udziale Szanownym odbiorcom. Pw 3267-30.60

Futro wykonane na miarę, spód oposin, kołnier opos tasmański najlepsze poszycie trwałe i piękne, cena zł 800.

Futro gotowe ze składu prima czarne poszycie, spód oryginalne skunksy, kołnier naturalna wydra tylko zł 800.

To są futra, które każdy nosić może lat kilkanaście, spody na dziesiątki lat. Naturalnie mamy na składzie także futra w niższych gatunkach, sportowe oraz spacerowe, czarne poszycie, czarny spód, kołnier elektra seal, cena tylko 175,— zł. — Fachowe poszycia — przeróbki i modernizacja futer, wykonanie sumienne, ceny najniższe.

EDMUND RYCHTER - Poznań

ul. Fr. Ratajczaka 2, tel. 26-07, 54-25, 21-71, 54-15

ul. Wrocławska 14 i 15. — Przy ul. Wrocławskiej zważać dokładnie na imienną firmę.

Akcje Luboń

wiekszy pakiet, najwięcej dajacemu sprzedam. Oferty Kurjer pod zw 18208

Handlarzy

do zbierania kasztanów i żołądź poszukuje w każdym mieście i wsi w Wielkopolsce. Odbierać będą osobiscie na dworcu za gotówkę. Zgłoszenia handlarzy, majacych zamiar zarobić pieniądze, przyjmuje I. Back, Glogan, Młzistr. 23. nw 3284

Młodszej siły biurowej

ze znajomością księzkowości, piszącej na maszynie i ewentl. stenografią, na stałą posadę poszukujemy zaraz. Wymagana znajomość języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie. Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem w obu językach oraz z podaniem pensji do „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 33,78 Pw 4493-33,78

Baczność!!

Szofer, który w nocy z 10. na 11. bm. odwoził gości z towarem z Wielkich Garbar 33, niech się zgłosi za wysokim wynagrodzeniem. Dyskrecja zapewniona

B. HANKIEWICZ

Magazyn futer Pw 4498/99-33,88/9

ulica Wielka 9 (wchód Szewska)

Do naszego zakładu wodno - elektrycznego w Żurze (pow. Świecie), poszukujemy natychmiast zdolnego i wykwalifikowanego

technika budowlanego

obeznanego z budową mostów żelbetonowych. Zgłoszenia piśmienne z dołączeniem odpisów świadectw i życiorysu oraz z podaniem referencyj i wysokości wynagrodzenia uprasza się nadsyłać do Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek“, Toruń, ul. Mickiewicza 5. dw 1662

Poszukujemy zaraz lub od 1 września r. b.

dzielnego podróżującego

z kaucją lub pewną gwarancją dobrze zaprowadzonego na Pomorzu z stałą pensją i prowizją. Oferty z odpisami świadectw, fotografią i podaniem pensji uprasza

B. THIEL, Tuchola

Fabryka cukierków dw 1683

Masywny dom

piętrowy w Rogoźnie, z dużym ogrodem owocowym i warzywnym oraz stajnią i ubikacjami pobocznymi, nadający się na przemysł lub też jako siedziba wypoczynkowa, z powodu podanego wieku właściciela, na sprzedaż. Wolne mieszkanie 5-pokojowe, natychmiast do objęcia. Szybko zdecydowani reflektanci, dysponujący kapitałem ca 35 000,— zechcą się zgłosić do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 33,80 Pw 4494/95-33,79/80

Nowoczesny młyn motorowy

w powiecie inowrocławskim, z wytwórczością dzienną ok. 140 ctr., w najlepszej okolicy zbożowej, całkowicie zatrudniony, z gospodarstwem 104 morgowem, z kompl. martwym i żywym inwentarzem, z pełnym żniwem, jest z powodu stosunków pod korzystnymi warunkami do sprzedania przy wpłacie ok. 100 000,— zł. Oferty do Biura Ogłoszeń „KOSMOS“, POZNAŃ, Zwierzyniecka 6, pod 1317. nw 3230

Do wynajęcia lub sprzedania!

Ubikacje i tereny fabryczne

zajmowane przez firmę Likwopin Sp. z o. o. w Poznaniu, są od 1 października r. b. (z urzędzeniem lub bez), do wynajęcia lub sprzedania. Objekt nadaje się na wszelkie branże. Informacyj udzieli zw 18 170 MAJEWICZ — POZNAŃ — STRZELECKA 14.

Samochody osobowe

limuzyny i otwarte 2—4—6-osobowe sportowe, podwozia 4—6 i 8-cyl. Renomowane marki. Nowe 6-cyl. limuzyny z oryg. karoserją po cenie do 14 000,— zł. Dogodne warunki zapłaty. „KOMNA“ T. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 2336

Wymiana akcji.

PP. Akcjonariuszów zawiadamiamy, że akcje markowe naszej Spółki wymieniamy na sztuki złote Bank Kwilecki, Potocki i S-ka w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 4488-33,64

Lubońska Fabryka Drożdży dawn. G. Sinner
 Spółka Akcyjna, Luboń, pow. Poznański.

OGŁOSZENIE

Wodociągi miejskie mają na sprzedaż ca. 12 500 kg. wybrakowanych rur wodociągowych 100—150 m/m średnicy żelaznolanych. dw 1663

Większa część tychże rur w długości 2—4 mtr. z muffami nadaje się specjalnie do urządzenia kanalizacji domowej.

Oferty na zakup rzeczonych rur składać należy do dnia 22 b. m. w Magistracie — pokój 11 — w ratuszu.

Nieuwzględnione oferty pozostawi się bez odpowiedzi.

Magistrat miasta Kościana
 (—) Maćkowiak, burmistrz.

OBWIESZCZENIE

W naszym rejestrze handlowym oddział A, zapisano dziś pod liczbą 360, firmę: nw 2992

Stanisław Jarczewski — skład bławatów i garderoby w Rawiczu, i jako jej właściciela Stanisława Jarczewskiego kupca w Rawiczu ul. Paderewskiego 173. Rawicz, dnia 4 grudnia 1928 r.

Sąd Powiatowy.

Gruźlica płuc

jest nieulegana choroba, nie robiąc różnicy między wielką i małą, koszt miliony ludzi.

Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu,

porozowego, męczącego kaszla i t. p. stosuj

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwia wyświecenie się płuc, wzmacnia organizm i samopozwolenie chorego oraz powiększa wagę ciała i uszuwa kaszel. Używa się za poradą lekarza. aw 9857

Sprzedają apteki.

Sprzedają apteki.

Wapno nawozowe

wszelkich gatunków:

pa mielony kamień wapienny

„ mielone wapno palone

„ miał wapienny

dostarcza korzystnie

GUSTAW GLAETZNER Centrala Materiałów Budowlanych i dachówek
 Poznań 3, Mickiewicza 36. Tel. 6380 i 6328. Założ. 1907 r.

Stenotypistka

korespondentka, dzielna siła biurowa, znająca język polski i niemiecki, możl. z branży, potrzebna zaraz lub od 1. 9. r. b. Piśmienne zgłosz. z podaniem refer. i życiorysem od 6—7.

„Atom“, Drukarnia i skład papieru

A. Tomiak, Poznań, Woźna 9. zw 18 210

Dzielnego przedstawiciela

na miasto Poznań, o ile możliwe z branży papierniczej poszukuje zaraz poważna Fabryka wyrobów papierowych. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 18 218

Podróżujący

z branży wódczanej i win dla odwiedzania klienteli w mieście Poznaniu, rutynowany w swym zawodzie, za dobrem wynagrodzeniem i wysoką prowizją natychmiast poszukiwany. Zgłoszenia z odpisem dotychczasowej działalności uprasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 18 215

14 TANICH DNI 14

rozpoczynam od soboty, dnia 17 sierpnia.

Niebywałe niskie ceny na bieliznę. — Proszę zwrócić uwagę na moje okna wystawowe.

Poznańska Fabryka Bielizny Jan Ebertowski

ulica Nowa 10. Własna fabrykacja. ulica Nowa 10.

Pw 4504-88,100

Wójt obwodu Strzelno - Pólnoc, powiat Strzelno, ogłasza

KONKURS

na stanowisko

sekretarza Wójtostwa

z uposażeniem XI. wzgl. X. grupy plac urzędników państwowych z 15% dodatkiem zależnie od kwalifikacyj.

Wymagane warunki:

1. obywatelstwo polskie,
2. nieprzekroczony 40 rok życia,
3. wykształcenie średnie, a przy dobrych kwalifikacjach ewentl. niższe,
4. najmniej 3-letnia praktyka administracyjna lub samorządowa.

Posada do objęcia z dniem 1 września r. b.

Należyce udokumentowane podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem wnoszący należy w terminie do dnia 25 sierpnia r. b., pod adresem: „Wójt Krawczak, Rząd-kwin, poczta Strzelno“.

dw 1664

Referencje wiarygodnych osób są pożądane.

Pierwszeństwo mają inwalidzi.

Wójt na obwód Strzelno - Pólnoc

(-) Krawczak.

Wójt obwodu Kruszwica, powiat Strzelno, ogłasza

KONKURS

na stanowisko

sekretarza Wójtostwa

z uposażeniem XI. wzgl. X. grupy plac urzędników państwowych z 15% dodatkiem zależnie od kwalifikacyj.

Wymagane warunki:

1. obywatelstwo polskie,
2. nieprzekroczony 40 rok życia,
3. wykształcenie średnie, a przy dobrych kwalifikacjach ewentl. niższe,
4. najmniej 3-letnia praktyka administracyjna lub samorządowa.

Posada do objęcia z dniem 1 września r. b.

Należyce udokumentowane podania wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem wnoszący należy w terminie do dnia 25 sierpnia r. b., pod adresem: „Wójt Paluszak Sokol-niki, poczta Strzelno“.

dw 1665

Referencje wiarygodnych osób są pożądane.

Pierwszeństwo mają inwalidzi.

Wójt na obwód Kruszwica

(-) Paluszak.

Unieważniam

weksel na sumę 231,59 zł, płatny 7 września 1929 r., akceptant Marek Boritz, Przemysł, Mickiewicza 5, oraz weksel na sumę 300,— zł, płatny 3 listopada 1929 r., wystawca Antoni Baranowski, Poznań, Podgórna 13. z w 18 222

Władysław Maciejewski, Wieleń n. Not.

UCHWAŁA

W postępowaniu zapobiegawczym co do przedsiębiorstwa „Wiktor Cebulski dawniej Bracia Lewek, Kepno“, własność dłużnika Wiktora Cebulskiego z Kepna, Sąd Grodzki w Kepnie wydał na wniosek dłużnika na rozprawie niejawniej w dniu 13 sierpnia 1929, następującą uchwałę:

Dłużnikowi Wiktorowi Cebulskiemu, właścicielowi firmy Wiktor Cebulski dawniej Bracia Lewek w Kepnie, udziela się na zasadzie artykułów 1, 9, 11, 12 i 13 Rozp. Prezydenta Rzeczyposp. Polskiej z 6. 3. 1928 (Dz. Ust. nr. 27) odroczenia wypłat na okres 3 miesięcy, przyczem termin odroczenia upływa z dniem 13 listopada 1929. nw 2993

Nadzorcą sądowym mianuje się adwokata Dr. Białeckiego w Kepnie.

Uchwała niniejsza jest natychmiast wykonalna.

Kepno, dnia 13 sierpnia 1929.

Sąd Grodzki

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Skład rzeźniczy

całkowitem urządzeniem i maszynami zaraz do wynajęcia do tego przedsiębiorstwa. Morzyński, Buk Wlkp. z dwp 37 738

Parcela

w Puszczykowie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer z dwp 37 940

Piękne łóżko

dwuosobowe, stary orzech, wygodny materac okazynie do nabycia. Plac Działowy 7, II. piętro, wprost schodów. Ogładać można od 10 do 12 i od 14 do 16. z dwp 36 942

Motocykle Rex Akme

najtańsze dogodnie sploty. Motocykle wpiata 2000.— reszta 10 miesięcy kredyt. Koszyczński. Pasaż Kino Apollo. z dwp 36 675

Willa

w mieście powiatowym, niedaleko Poznania, bardzo ładna, komfortowa, 9 pokoi, ogród, bardzo korzystnie na sprzedaż. Cena 70 tys., wpłata podług umowy. Sliczny obiekt dla szybko decydującego się reflektanta wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer z dwp 37 746

Wille

7 pokojowa (Debiec) 55.000, wpłata 35.000, 9 pokojowa 30.000, wpłata 20.000, sprzedaż. Biuro Handlowe. Romana Szymańskiego 1. z dwp 38 029

Domek

w Starolecie z ogrodem, 3 pokoje i kuchnia zaraz do wydzierżawienia od właściciela, czynsz 2 lata 5.000 zł. Oferty Kurjer z dwp 37 686

Samochód

Benz. rekl., towarowy, 1 ton., cały kryty, nowe opony, po gruntownym remoncie, gotów do jazdy, sprzedam za bezcen fabryka karmelków, Fr. Bogacki, Ostrow (Wlkp.). Telefon 368. nw 3247

Nadzwyczajna okazja

Sprzedam murowany, czysty dom w Gdyni. Dochodu czystego 6 tysięcy zł rocznie. Cena 18 tysięcy zł. Adres: Gdynia, Szosa Gdańska 8, Senkowska. nw 3249

Skład

kapeluszy, towarów krótkich, mieszkanie, Kościan, ulica Pryncypalna, sprzedam korzystnie towarom lub bez. Ławniczak, Kościan, Smigielska 6. nw 3252

Pianino

wspaniałe, pierwszorzędnej firmy sprzedam. Wskaże Kurjer z dwp 38 218

Motocykl

FN. na balonach 5 HP. nowy, sprzedam tylko za gotówkę. Wiadomość Poznań, Al. Marcinkowskiego 8, fotografia. z dwp 38 224

Dogi

niemieckie, 5 tygodniowe, koloru à la tygrys, czysta rasa, natychmiast na sprzedaż. — Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza 42. nw 3251

Resztówka

200 mórg, ziemi pszenno-bur., budynki dobrym stanie, ładne położenie przy Poznaniu. Gotówki potrzeba 90.000, willa wielkopolska, parkiety, centr. ogrzewanie, łazienki, światło elektr., telefon, blisko Poznania, kupno okazynie, gotówki potrzeba 35.000. Zgłoszenia Wyrzykowski, Grobla 9. z dwp 38 241

Koń

kasztan wierzchowy i wozowy na sprzedaż. Fr. Ratajczak 11a, 7 wejście I., Kowalski, od 14—17. z dwp 38 244

Piekarnia

w Poznaniu korzystnie do odstąpienia. Zgłoszenia: Nowakowski, Wielkie Garbary 42. z dwp 38 290

Dom

piętrowy z ogrodem zaraz na sprzedaż (2 mniejsze mieszkania wolne). St. Ratajczak, Kościan, Wlkp., Staromłyńska 12. d w 1667

Samochód

Buik 10/40 gotów do jazdy, bardzo tanio sprzedam. Gilewski, Debiec, ul. Świerczewska 22, Lakiernia. z dwp 38 246

Parcela

budowlana, ogród, 2 pokojowy domek wolny, 1.850 m., koniec tramwaju Wilda, narożnik Winiowej, Południowej. Wpłata 10 tysięcy. z dwp 36 128

Różne samochody

używane, kryte i otwarte. Zamiany, dogodnie warunki zapłać. „Komna“ Sp. z o. p. Automobil. Poznań, ul. Dąbrowskiego 85-85. Tel. 77-67 i 54-78. nw 3 134

Skład

cygar, papieru i galanterji, towarom lub bez, 1 pokój, tanio sprzedam. Górna Wilda 43. z dwp 37 489

Poznański

skład dywanów właściciel Piotr Jakubiak, ul. Wrocławska 20, przy Placu Świętokrzyskim, poleca dywany, chodniki, linoleum po manych niskich cenach. z dwp 37 362

Skład

ul. Półwiejska zaraz sprzedam. Adres wskaże Kurjer z dwp 38 082

Tanio

się ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym św. Marcin 78a Pw 3073

Worki

używane, lecz w dobrym stanie, pojemności 50 kg w ilości 1.000 sztuk sprzedam korzystnie. M. Adamczewski, olejarnia, Opalenica, tel. 18. z dwp 36 935

Wagi

precyzyjne i handlowe przyjmuję do reparacji „Apana“ Nowy Rynek 2, Tel. 20-64. Firma koncesjonowana przez Główny Urząd Miar w Warszawie. Pw 3988-55-370

Podręczniki

szkolne używane, najkorzystniej są do nabycia. Woźna 12, Książka Antykwariat. z dwp 38 068

Pończochy jedwabne

po cenach fabrycznych — wielki wybór — bielizna damska i męska, bardzo tanio. Naprawiamy oczka przy jedwabnych pończochach w 3 dniach. Jan Lewandowski — Dąbrowskiego 54, Dąbrowskiego 54. d w 1626

Tanio!

Aparat dla pospiesznej fotografii model amerykański, szkło, podwójny Anastigmat, rok używany kosztował 450, obecnie za 250 — sprzedam. Kupującemu podróż zwracam obie strony. St. Fidelis Inowrocław, św. Wojciecha 20. d w 1641

Skład

kolonialny z pokojem zaraz do sprzedania, cena 2.500 zł wskaże W. Tomczak, Poznań, Wierzbicice 31. z dwp 38 130

Dom

z dużym ogrodem oraz 3 morgi roli w całości lub częściowo z powodu przeprowadzki za gotówkę na sprzedaż. Maria Bandke, Bodzewo, p. Gostyń. d w 1645

Radjoamatorzy

Najtańsze źródło zakupu za gotówkę i na raty. Aparaty od 3 lampowych, eliminujące Pożnań, części łącznie z schematem i objaśnieniami, poleca Elektrovox, Półwiejska 30, telefon 58-30, naprzeciw Kwiatowej. z dwp 38 309

Meble

wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Telefon 64-25. Pw 3263-29-120

Plac

narożny 5.500 mtr., domek murowany 3 pokojowy, zabudowania gospodarskie. Jeździec, przy kościele, sprzedam 20 zł metr, połowę gotówka, reszta hipoteka 8 procent. Zgłoszenia Kurjer z dwp 38 308

Puszczykowo

Willa Maryla na sprzedaż z ogrodem owocowym. Zgłoszenia Kurjer z dwp 38 137

Motory elektryczne

A. E. G 3 KM. Siemens 1½ KM 220 volt. Hansa Bremen 11 KM 440 volt. Dynamo Hansa-Loyd Bremen 30 amper 110 volt korzystnie sprzedam „Franpol“, Grobla 27. z dwp 38 087

Okazja

dom, w tem 6 ubikacyj, do tego 300 m. ziemi tanio sprzedam. Cena zł 12.000. Skład kolonialny w domu bardzo pożądanym. Zgłoszenia do agentury Kurjera Poznańskiego w Gdyni nw 3278

Formy do wyrobu rur betonowych

każdego wymiaru, okrągłe, owalne, jajowe, studienne itp. Dostawa szybka, wykonanie pierwszorzędne. 18 W 99 Juliusz Weiss, kolejki polne, leśne i fabryczne we Lwowie. nw 3281

Gospodarstwo

22 morgi, prywatne, ziemia pszenno-żytnia, zabudowania masywne, cztery pokoje, 2 krowy, koń, 2 świnie, drób, maszyna nowa, cena 23 tysiące, wpłata 16, reszta podług umowy, wieś Łatowice, Ostrow (Wielkop.), Stanisław Osiński. nw 3282

Sprzedam

kawiarnię-jadłodajnię z powodu śmierci właściciela. Gniezno, Tumka 15. nw 3274

Cegielnia parowa

zupełnie w dobrym stanie, przy tem 30 mórg ziemi, zabudowania masywne, dom mieszkaniowy (willa) na sprzedaż. Okolica Sliczna, blisko lasy, w Ks. Pozn. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego z dwp 38 095.

Bilard

jak nowy okazynie do sprzedania Marszałka Focha 153, Restauracja. z dwp 38 105

Sprzedam

futro damskie 200 zł, płaszcz czarny zimowy 80 zł. Aleje Marcinkowskiego 26, IV, ptr. front. z dwp 38 154

3 maszyny

Singera: 2 damskie, 1 krawiecka, okrągłe czółenka, i 2 rowery męskie / tanio sprzedam Warszawa Mechaniczny, Kręszewskiego 5 z dwp 38 211/12

Skrzypce

dobrze sprzedam. Adres wskaże Kurjer z dwp 38 164

Dom

piętrowy 9 pokoi 3 kuchnie pod dachówką przy rynku z ogrodem przy wodzie w Mosinie. M. Dobrowolski. z dwp 38 336

Maszynę

do pisania, prawie nowa, „Corona“ sprzedam. Kurjer Poznański z dwp 38 191

Parcele

przy Grudzieńcu, metr 6,50, poleca Dutkiewicz, Chwaliszewo 70 z dwp 38 162

Dom

z piekarnią w dużej wsi sprzedam. Adres wskaże Kurjer r w 6365

Inowrocław

sprzedam willę z dwumorgowym ogrodem 50.000. Inowrocław, Nowe Ogrody 2a. j w 2377

Meble

sprzedaje ratami stolarnia W. Garbary 41. z dwp 38 219/20

Kolejka polna

używana, ca 1.200 bzm toru rozpiętość 60 cm wzgl 90 cm, wysokość szyn 6,5 cm zaraz na sprzedaż. Oferty pod z dwp 38 102

Dom

w rynku w mniejszym mieście, w tem zaprowadzony skład rowerów, zaraz do nabycia. Przy kupnie cały wolny. Cena 19.000, wpłata 12—14.000. Zgłoszenia Kurjer z dwp 38 320

Pracownia

cukiernicza w Poznaniu, kompletnie urządzona, z stałą klientelą, za 3.000 zł sprzedam. Oferty Kurjer z dwp 38 333

Okazja

Z powodu wyjazdu sprzedam skład z przyległymi ubikacjami, nadający się również na hurtownię i mieszkanie, w centrum Poznania. Adres wskaże Kurjer z dwp 38 326

Dębowa

jadalnia, zegar korzystnie. Bukowska 9, stolarnia. z dwp 38 298

Cykloneta

gotowa do jazdy, 3 osobowa, nadająca się również na reklamówkę sprzedam tanio lub zamienie na motocykl. Informacji udzieli Ławicki, ul. Dąbrowskiego 32 z dwp 38 306

5 KUPNA

Hipoteki

każdej wysokości kupuje. Oferty Kurjer z dwp 38 230

Fortepian-pianino

lub fisharm. nadające się do lokalu celem kupas poszukuje. Zgłoszenia Kurjer z dwp 32 404.

Kupię

brauning syst. „Frommer“ używany w dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer z dwp 37 263

Dom

czynszowy w Poznaniu kupię przy wpłacie 50.000. Szczegółowe oferty tylko od właściciela upraszam. Zgłoszenia Kurjer nw 3241/2

Wózek

dla bliźniąt w bardzo dobrym stanie i dobrym gatunku kupię zaraz. Oferty z podaniem ceny do „Par“. Aleje Marcinkowskie-go 11, pod 33.38. Pw 4463-33.38

Metale

mosiadz, miedz, guz, olów kupuje i placę najwyższe ceny. Mucha, Strumykowa 1. z dwp 37 430

Podręczniki

szkolne kupuje. Plac najkorzystniej. Woźna 12, „Książka Antykwariat“ z dwp 38 070

Kupię kamienicę z piekarnią

w dobrym stanie w mieście gdzie gimnazjum żeńskie i meskie przy wpłacie gotówka 50.000 zł. Spieszne zgłoszenia przyjmuje W. Ławicki, Gniezno, ul. Warszawska 35. d w 1640

Skład

przy Starym Rynku lub Wrocławskiej poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek r w 6366

Kupię

wagę pokojową. Zgłoszenia Marszałka Focha 64, I., prawo. z dwp 38 300

Psa wyżła

kupię do pola i wody w drugim lub trzecim polu. Kasprowicz, Matejki 7. z dwp 38 324

Skrzypce

Kamienice
centrum wolne 5 pokoi, dochód 20.000, cena 200.000, wpłaty 100.000. Oferty Kurjer zdw 38 226

7 PIENIADZ

1.000 zł
pożyczki poszukuje, za procent oddam panu umeblowany pokój. Oferty Kurjer zdw 37 580

Zi 85.000
na pierwszą hipotekę na dom w śródmieściu przy najruchliwszej ulicy poszukuje się. Zgłoszenia Kurjer zdpw 36 156

50.000 zł roczny zarobek
zastępstwo nowopatentowanych artykułów do oddania. Prospekt wysyła fabryka „Baron” 14 rue Lamorinière Anvers, Belgique dw 1461

15—20.000 zł
w walucie krajowej lub zagranicznej poszukuje Rada parafialna na pierwszą i pewną hipotekę. Łaskawe oferty wraz z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod dw 1037

Skład
kolonialny z towarami, z pokojem zaprowadzony oddam na własny rachunek za złożeniem kaucji 2.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 131

Inteligentne
małżeństwo poszukuje pożyczki 1.500 do 2.000 zł w zamian przyjmie dziecko na czas wakacji na wieś, zapewniając dobrą opiekę i pomoc w nauce, także w języku francuskim. Łaskawe spieszne oferty proszę skierować Kurjer zdw 38 031

2.000—4.000 zł
poszukiw. Dam gwarancje właściciela domu i dobry procent. Oferty Kurjer zdw 38 066

Wspólnika
do intratnego interesu reklamowego poszukuje. Oferty Kurjer zdw 38 103

Weksle
dobre dyskontuje. Oferty Kurjer zdw 38 214

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
7 pokojowe z pięknym ogrodem, wysoki parter, willi blisko Poznania, dobra komunikacja, 3 minuty od dworca, od 1. I. 1930 r. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 890

Odstąpię
sliczne dwupokojowe mieszkanie z łazienką i balkonem, razem z meblami za gotówkę 7.500 zł. — Zgłoszenia od 4 po połud. Pośrednicy wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zdw 37 477

Mieszkanie
5 pokojowe, balkonem, kuchnia zaraz do odstąpienia. Oferty Kurjer zdw 38 091

2 pokoje
z kuchnią, elektryczność, blisko stacji oddam solidnemu lokatorowi od października. Puszczycówko, Gorazdowska. zdw 38 115

Mieszkanie
3 lub 2 pokojowe za 2 letnią dzierżawą, centrum miasta — wskaże Pijanowski, Strzelecka 8 (restauracja). zdw 38 176

Mieszkanie
3 pokoje kuchnia, z łazienką z meblami do objęcia. Oferty Kurjer rw 6063

Pokój
kuchnia, suterenu, przy Starym Rynku, 300, od gospodarza. „Centrum”, Żydowska 5, rw 6373

Mieszkanie
1 i 2 pokoje z kuchnią, dzierżawa zgóry. Adres Kurjer zdw 38 206

5 pokojowe
mieszkanie z wszelkimi wygodami w mieście powiatowym w Rynku, nadające się dla lekarza, adwokata lub dentysty, natychmiast od właściciela do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 301

Pokój
kuchnia, przedmieście, od gospodarza, czynsz dwa lata 800 zł. wskaże „Nowość”, św. Wojciech 2. zdw 38 287

Pokój
z używaniem kuchni dla małżeństwa wprost od gospodarza. 1.200 2 lata dzierżawa, wskaże Szczepański, Wierzbicice 30, parter, lewo. zdw 38 284

9 SZUKA MIESZK.

Pokój
z kuchnią od gospodarza. Dzierżawę zaplace zgóry. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 32 150. Pw 4432-32.150

Mieszkania
4 pokojowe poszukuje dobrze sytuowany kupiec (2 osoby) natychmiast lub na 1. 10. rb. Łaskawe oferty Kurjer zdw 37 573

Mieszkania
1 pokoju z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje młode, spokojne, bezdzietne małżeństwo. Czynsz 1 rok zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 010

Szukam
pokojów z kuchnią wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 134

Tylko od gospodarza poszukuje

inżynier 3-4 pokojowego lokalu mieszkaniowego od 1 września do 1 listopada z wygodami ewent. i balkonem możliwie Łazarz, Jeżyce, Wilda, Komorne place zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 080

2 pokojowego
mieszkania z kuchnią i łazienka poszukuje się zaraz. Oferty z ceną dzierżawy i podaniem dzielnicy do Kurjera zdw 36 691-2

Poszukuje
1-2 pokoi z kuchnią w śródmieściu od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 38 342

Potrzebny
pokój i kuchnia ewtl. suterena, w centrum, dla bezdzietnego małżeństwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 314

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
w Toruniu 3 pokojowe kuchnia, przedpokój, łazienka, światło elektryczne w centrum, II. piętro frontowe zamieniam na takie same w Poznaniu. Wiadomość Teatr Nowy, Poznań. Oferty Kurjer zdw 36 436

Zamienię
pokój z kuchnią na takie same lub większe w śródmieściu. Rolna 64a, parter, lewo zdw 37 846

Zamienię
towary krótkie wartości przeszło 4.000 zł na mieszkanie od 2-4 pokoi z kuchnią w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 38 147

11 POKOJE UWEBL.

Miesięcznie
pokoje wynajmuje. Hotel Francuski. zdpw 36 900

2 pokoje
eleg. umebl. front, osobne wejście, elektryczność dla 1 i 2 panów na poważnym stanowisku wynajmie 15. 8. Wierzbicice 13, III, lewo. zdw 37 121

Pokój
na 2 osoby, frontowy, jasny i czysty z całym utrzymaniem do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 37 706

Centrum
elegancki pokój wynajmie. — 27 Grudnia 5, III, piętro, prawo. zdw 37 976

Pokój
solidnemu panu wynajmie, do 15. 9. Mickiewicza 7, III, lewo. zdw 30 917

2 chłopców
szkolnych na pokój przyjmie. — Gen. Kosińskiego 17a, III, prawo. zdw 37 579

Pokój
umeblowany do wynajęcia dla spokojnego pana. Przemysłowa 40, II, pr., front zdw 37 267

Pokój
elegancki, elektryczność wynajmie sytuowanemu panu. Wskaże Kurjer zdw 38 038

Pokój
wynajmie. Gołębia 4, I, zdw 38 179

Pokój
2 osobom wynajmie. Łakowa 19, I, prawo. zdw 38 180

Podgórna
elegancki pokój panu zaraz, także mały panience. 10a, III, prawo. zdw 38 181

Pokój
frontowy. św. Józefa 6, III, lewo. zdw 38 105

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznym i utrzymaniem do wynajęcia. św. Marcina 66/67, II, piętro, prawo, front. zdw 38 166

Pokój
frontowy dla 1 lub 2 panów od 1. Poznańska 44, II, lewo. zdw 38 205

Lepszy
pokój osobie sytuowanej ewentualnie przeleździej odstąpię. Skarłńska, Półwiejska 24. zdw 38 202

Ładny
duży pokój lepszymu panu wynajmie. Ogrodowa 4, parter, lewo. zdw 38 192

Pokój
2 panom zaraz wynajmie. Wskaże Kurjer zdw 38 295

Pokoik
milutki, spokojny, czysty do wynajęcia od 15. 8. 29. dla jednego pana za cenę 30 zł. Górna Wilda 41, Lutkehöfner. zdw 38 163

Pokój
umeblowany wynajmie. Polna 3, boczny dom, I. pr., lewo. jw 2376

Skromny
pokoik panu wynajmie. Ul. Wielka 12, III, lewo. rw 6371

„Informator”
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjeźdźców złotych 3-5 dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 38 311

Przyjeźdźnemu
panu dobrze sytuowanemu lub posiadzicielowi majątku wynajmie elegancki pokój umeblowany, zupełnie niekrajowy, swobodny. Ratajczaka 11a, II, wejście parter, lewo zdw 38 252

Pokój
umeblowany wynajmie. Poznańska 42, wysoki parter, prawo. zdw 38 194

Pokój
dwuosobowy duży wynajmie. św. Marcina 50, III, prawo. zdw 38 266

W centrum
pokój dla pana wynajmie. Wiśniewska, Młyńska 4. zdw 38 248

Pokój
umeblowany wynajmie. Kraszewskiego 19, drugie, lewo. zdw 38 261

Pokój
z osobnym wejściem lepszymu panu odnajmie. Prusa 17, I, prawo. zdw 38 254

Pokój
Romana Szymańskiego 2, parter. zdw 38 257

Pokój
do wynajęcia. Gielnik, Wierzbicice 81a, I. zdw 38 286

Pana
na pokój. Górna Wilda 100, II, lewo. zdw 38 285

Tanio
pokój dla 1-2 osób. Matejki 33, II, podwórze. zdw 38 271

Małżeństwu
wynajmie pokój używany kuchni. „Fragat”, Kozia 21. zdw 38 230

Elegancka
niekrajowa sypialnia. Patschowska, Podgórna 13. zdw 38 222

Pokój
do wynajęcia. Półwiejska 11, II, wchód III. piętro. Olszewska. zdw 38 221

Z osobnym wejściem
frontowy pokój umeblowany do wynajęcia. Pocztowa 14, II, prawo. zdw 38 213

12 SZUKA POKOJU

Małżeństwo
szuka pokoju próżnego lub umeblowanego, pościeli własna. Oferty Kurjer zdw 37 857

Pokoiku
skromnego bez pościeli poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Kw 742

Poszukuję
pokoju umeblowanego na Jeźcach inteligentna panią. Oferty Kurjer zdw 38 313

Pokoju
jasnego, niekrajowego od 1. 9. poszukuje na stałe urzędnik bankowy. Oferty Kurjer zdw 37 734

Małżeństwo
bezdzielne szuka pokoju. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 289

Pokoju
umeblowanego w śródmieściu z telefonem poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 230

13 LOKALE

4 nowe
maszynowe ubikacje z biurem, w suterenu, około 100 m², elektrycznym oświetleniem, telefonem, wodą, w całości lub pojedynczo, i jedna składnica 64 m² od 15. 10. r. b. do wynajęcia. Łaskawe oferty M. Kiss, ul. Przemysłowa 27, telefon 31-57. zdw 37 842

Kupię
lokal z mieszkaniem nadający się na zakład fryzjerski. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 143

Małych
ubikacji na spokojne biuro poszukujemy. Telefon 21-94. zdw 38 251

Plac
450 mkw. przy placu Drwskiego wydzierżawie lub sprzedam. Oferty Kurjer zdw 38 256

14 DZIERŻAWY

Szukam
dzierżawy dobrej roli 10-15 mórg blisko Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 751

2 ubikacje
nadające się na składy, remize lub t. p., blisko Starożytnego Rynku zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 6360

Majątek
I. klasy 164 mórg do wydzierżawienia z pełnym żniwem od właściciela. J. Płoszyński, sprzedaż i zakup majątków ziemskich. Mogilno, Plac Wolności 6. dw 1655

Bacność
piekarnia-cukiernia w centrum większego miasta powiatowego, piec patentowy, duże mieszkanie, skład z dużą wystawą od właściciela z dniem 1. 9. do wynajęcia bez odstępnego, lecz odkupienie urzędzenia, kaucja, dzierżawa zgóry około 5.000. Zgłoszenia przyjmują właściciel, znaczek odpowiad. Oferty Kurjer zdw 38 196

Skład
z przyległym mieszkaniem lub bez zaraz do wydzierżawienia. — Łaskawe oferty proszę skierować pod Franciszek Banz, Szamotyły, ul. Poznańska 13. zdw 38 159

Poszukuje
dzierżawy składu kolonialnego ewentualnie połączonego z piekarnią, najchętniej we wsi kościelnej lub małym mieście. Oferty Kurjer dw 1648

16 OSOBISTE

36 943
Z. B. prosi o odbiór listu i odpowiedź pod zdw 38 092

Pani
jadąca z odcieczką w niedzielę, dnia 11. między godziną 1 a 2 autobusem do Ławicy, która wypada z auta, prosi świadków o łaskawe podanie swoich adresów. Lipińska, Rybaki 7. zdw 38 007

Szofera
który odwoził dwóch panów dnia 14. godz. 5-6 z ulicy Kantaka na Aleje Marcinkowskiego później jednego z nich na Grodziska prosi się o stawienie w charakterze świadka na ulicy Grodziska. zdw 38 216

Unieważnia
się 3 weksle blanco, które skradziono, akceptant Władysław Ryś. zdw 38 215

21 ZGUBY

Zagubiona
książeczka wojskowa karte mobilizacyjna, nazwisko Sylwester Smierchalski Opalenica, unieważniam. zdw 37 352

Skradziono
książeczka wojskowa wraz wykazem osobistym oraz innymi papierami na nazwisko Jan Szymański. W razie odnalezienia proszę o oddanie takowych pod adresem Poznań, Wąły Jana III, 11, I. pr. u p. Zielińskich za wynagrodzeniem. zdpw 38 111

Zagubiona
książeczka wojskowa unieważniam. Antoni Dobruchowski. zdw 38 109

Książeczkę
wojskową wydaną przez P. K. U. Nowy Targ na nazwisko Andrzej Wojtkowiak, unieważnia się. zdw 38 112

Zgubiono
przy Jeźcach Góreckim w Ludwikowie zegarek ze złotym łańcuszkiem. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie za wynagrodzeniem we firmie M. Ruciński, Kantaka 8. zdw 38 335

Zagubiona
książeczka wojskowa, karte mobilizacyjna na nazwisko Jakób Szwarc, Konarzewo, unieważniam. zdw 38 328/a

Zagubiona
książeczka wojskowa nazwisko Feliks Szwarc, Konarzewo, unieważniam. zdw 38 331

Zgubiłem
14. 8. dyplom szoferski książkę autobusu P. Z. 11.007 legitymację związku szoferów, karte poborową. Proszym o łaskawy zwrot. Władysław Bączek, poczta Rumianek, Tarnowo-Podgórze. zdw 38 237

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (po filarami). Pw 1726-052.96

Wielki
wybór obrazów i lustra jak i fachowa oprawa obrazów u Zygmunta Morawskiego, Poznań, Półwiejska 7, telef. 52-57. zdw 38 059

Towarzysza
podróż (gadającego swoim kosztem) poszukuje pan znający zagranicę, celem wspólnej wycieczki do Francji, Hiszpanji, Włoch, na 5-6 tygodni. Wyjazd połowie września. Koszt 2-3 tysiące. Zgłoszenia: Poznań, Reklama Polska, Marcinkowskiego 6 pod „5407”. Kw 736

Zakład kąpielowy
ul. Woźna 18, przy Starym Rynku poleca kąpiele wanienkowe, parowe i wszelkie inne rodzaje. zdw 37 365

Dziecko
4 tygodniowe oddam na wychowanie. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 171

Pończochy
skarpetki do dziania przyjmuję Śniadeckich 4, wysoki parter, lewo. zdw 38 340

Polecam
się na reparacje bielizny w domu i poza dom. Strusia 11, parter, prawo, w podwórzu. zdw 38 136

Chłopczyka
trzechmiesięcznego oddam na własne. Oferty proszę Kurjer zdw 38 199

Tanioli
naprawiam kanapy, leżanki, materace spiralowe, łózka metalowe, także zakładam, naprawiam markizy, żaluzje. Grzybowski, Kopernika 2. zdw 38 305

Uczciwemu
państwu oddam dziecko za własne. Oferty Kurjer zdw 38 225

23 OŻENKI

Przystojna
inteligentna, muzykalna, 20 letnia panna, wesołego usposobienia, w wyprawie i posagiem pragnie poznać pana na stanowisku tych samych zalet, bez nalógów, prawego charakteru, w wieku 28-40 lat. Oferty możliwe z fotografią, która się zwraca do Kurjera zdw 37 703. Dyskrecja zapewniona.

Rzemieślnik

posiadający własną kamienicę skład i warsztat, bezdzietny pragnie poznać pannę lub wdowę bezdzietną lat 40-50. Cel matrymonialny. Pannie posiadającej możliwość cośkolwiek majątku zechca uprzejmie złożyć swe zgłoszenia z bliższymi szczegółami wraz z podobizną do Kurjera zdp 37 912 Rzecz traktuje bardzo poważnie.

Przystojny
inteligentny kawaler, lat 36, większy, samodzielny kupiec poszukuje towarzyski życia pani młodej inteligentnej z zamiłowaniem do kupiectwa. Majątek pożądany. Dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer dw 1623

Pani
z towarzystwa, średni wiek, wysoce inteligentna i moralna, zgrabna, przystojna, uduchowiona, posiadająca 10 tysięcy zł, pragnie poznać mężczyznę, który chce ożenić się nie dla interesu, lecz dla szczęścia, kochającego poezję, sztukę itd. z zapewnioną egzystencją Sympatyczny starszyzek również ma szansę. Wyczerpujące zgłoszenia z fotografią do Kurjera dw 1630

Pani
z towarzystwa, średni wiek, wysoce inteligentna i moralna, zgrabna, przystojna, uduchowiona, posiadająca 10 tysięcy zł, pragnie poznać mężczyznę, który chce ożenić się nie dla interesu, lecz dla szczęścia, kochającego poezję, sztukę itd. z zapewnioną egzystencją Sympatyczny starszyzek również ma szansę. Wyczerpujące zgłoszenia z fotografią do Kurjera dw 1630

Pana
inteligentnego, przystojnego, szlachetnego charakteru do lat 35, najchętniej na posadzie państwowej, pozna w celu matrymonialnym panną z rodziny włościańskiej, przystojną, inteligentną, zasad nie dzisiejszych, z majątkiem 10 tys. złotych. Kurjer zdw 38 094

Gorzelnik
kawaler na samodzielnej posadzie pragnie poznać pannę z dobrej rodziny w celu matrymonialnym. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Oferty możliwe z fotografią do Kurjera zdw 38 133

Starsza
panna, posiadająca trzy tysiące złotych, wyprawę, poszukuje męża, starszego pana od lat 40 do 50. Oferty Kurjer zdw 38 188

Wdowa
inteligentna, w średnim wieku, posiadająca cośkolwiek gotówki i wyprawę, poszukuje znajomości w celu matrymonialnym. Panno wie na stałym stanowisku, którym zależy na dobrej i gospodarniej żonie, zechca się zgłosić „Wanda”, Fabryczna 35a, IV, piętro. zdw 38 308

Panna
skromna, posiada cośkolwiek majątku, dla braku znajomości poszukuje pana do lat 30 na dobrem stanowisku. Cel matrymonialny, dołączona fotografia. Oferty Kurjer zdw 38 304

24 NAUKA

Poszukuję
dla syna mego lat 24, posiadającego wykształcenie szkoły handlowej, miejsca w składzie tow. kolonialnych i delikatesów, celem dalszego wykształcenia się. Ignacy Pankani, handel tow. kolonialnych i restauracja założona 1893 Włocławek (Pomorze). dw 1627

Za 180 zł
umożliwie osiągnięcie dyplomu szoferskiego zawodowego w ciągu 1½ miesiąca Oferty Kurjer zdw 38 129

Nauczycielki francuskiego
lub Francuski na 2 godziny tygodniowo poszukuje lekarz. Zgłoszenia Kurjer dw 1654

Stenografia, ksiązkowość!
Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 38 267

25 MUZYKA

Pianista
pierwszorzędny z wielkim wyborowym repertuarem wolny od 16 sierpnia lub później. Adres wskaże Kurjer zdw 37 116

Jazzbandzista
pierwszorzędny od 1. 8. rb wolny (Kabaret - Dancing). Zgłoszenia zdw 38 139

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie dr bnych

Młodszy
ekspedjent z branży kolonialnej zmieni posadę od 1 września w Poznaniu lub w prowincji. Łaskawe oferty Kurjer zdw 37 354

Panienska
z ukończoną Szkołą Wydziałową poszukuje posady w biurze. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 327

Panienska
poszukuje posady jako ekspedjentka lub początkująca biurolistka. Łaskawe oferty proszę do Kurjera zdw 37 675

Ekspedjentka
z branży kolonialnej z pięcioletnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 533

Technik budowlany
z 3 semestrów, dobry rysownik, był właścicielem przedsiębiorstwa budowlanego, lat 27, wolny od służby wojskowej, szuka jakiegokolwiek posady w budownictwie ewent. jako rysownik na godzinę. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 37 718

Pracznia
poleca się do prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 766

Książkowa

</

WILLA
3-mieszkaniowa z ogrodem i wolnym
5-pokojowym mieszkaniem, również
KAMIENICA
z ogrodem w Gnieźnie, na sprzedaż.
Oferty Kurjer zw 18153

Ogrodnik
kawaler, dzielny w swym zawo-
dzie, specjalista na kwiaty do-
niczkowe, ogrodowe i warzywo-
poszukuje posady zaraz lub od 1.
9. 29 r. Zgłoszenia Kurjer
zdw 38 325

Osoba
zaufana, czysta i akurata na
pracach domowych, poszukuje po-
sady do wszystkiego lub za poko-
jowa, Piotra Wawrzyniaka 22,
front, I piętro. Oferty Kurjer
zdw 38 327

Pielęgniarka
zawodowa, lat 24, poszukuje po-
sady do niemowlęcia lub chorej
osoby. Zgłoszenia Kurjer
zdw 38 312

Krawcowa
z zamłowaniem do dzieci, szuka
posady od 1. 9., obecnie w po-
sady. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 38 323

Praczą
czysta 5 zł dziennie poleca się w
dom. Oferty Degórska, Wały
Zygmunta Augusta 2.
zdw 38 262

Panienska
inteligentna, muzykalna szuka po-
sady do dzieci. Łaskawe oferty
do Kurjera zdw 38 260

Panienska
umiejąca szyc, poszukuje posady.
Zgłoszenia Kurjer zdw 38 282

Poszukuje
posady jako pokojowa lub do
wszystkiego do dwóch lub trzech
osób od 1. 9. Oferty Kurjer
zdw 38 281

Bufetowa
sumienna, pracowita poszukuje
posady do bufetu lub obsługi go-
ści. Oferty Kurjer zdw 38 278

Kucharka
do restauracji z praktyką szuka
posady. Oferty Kurjer
zdw 38 227

Gospodyni
kucharka, młodsza, która samo-
dzielnie dobrze gotuje z dobrymi
świadectwami poszukuje posady
od 1. 9. 29. Oferty Kurjer
zdw 38 230

Praczą
uczciwa i czysta poszukuje miej-
sca do prania. Oferty Kurjer
zdw 38 229

Poszukuje
posady starsza osoba z dobrej
rodziny jako wyreczycielka pani,
dobrze szyć i gotuje, wymagane
dobre traktowanie. Miejscowość
obojętna. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 38 233

Osoba
starsza, uczciwa, pracowita, zna-
jąca się na wszelkiej pracy wcho-
dzącej w zakres gospodarstwa
kobiecego, poszukuje miejsca w
majątku. Oferty Kurjer, Stary
Rynek rw 6375

Gospodyni
znająca dobra kuchnię, chów
drobiu, poszukuje dobrej posady
zaraz. Oferty Kurjer Stary Ry-
nek rw 6354

Ekspedjentka
z branży towarów krótkich posu-
kuje posady od 1 września. Szko-
ła Imielnicka, poczta Falkowo.
zdw 38 341

Ogrodnik
kawaler, obeznany z wszelkimi
pracami w zakresie ogrodnictwa
wchodzącymi, poszukuje zaraz
posady. Oferty Kurjer zdw 38 206

Młynarz
samotny, doświadczony w swym
zawodzie, poszukuje stałej posady.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 38 201

Bankowiec
z dłuższą praktyką poszukuje od-
powiedniej posady, również jako
ksiązkowy na majątku. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer zdw 38 160

Dziewczyna
uczciwa poszukuje pracy najchę-
tniej w fabryce. Oferty Kurjer
zdw 37 711/2

Panna
poszukuje posady w pobliżu Wil-
dy lub sprzątania biurowego. —
Oferty Kurjer zdw 37 709/10

Bona
inteligentna kochająca dzieci po-
szukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 38 150

Potrzebna
zaraz ekspedjentka li tylko z
branży z dobrymi świadectwami.
Zgłoszenia St. Ruprecht, Piekar-
nia Cukiernia, Marszałka Focha
35.
zdw 38 078

Dziewczyna
uczciwa poszukuje pracy najchę-
tniej w fabryce. Oferty Kurjer
zdw 37 711/2

Panna
poszukuje posady w pobliżu Wil-
dy lub sprzątania biurowego. —
Oferty Kurjer zdw 37 709/10

Bona
inteligentna kochająca dzieci po-
szukuje posady. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 38 150

Potrzebna
zaraz ekspedjentka li tylko z
branży z dobrymi świadectwami.
Zgłoszenia St. Ruprecht, Piekar-
nia Cukiernia, Marszałka Focha
35.
zdw 38 078

28 WOLNE MIEJSCA

Robotnica
potrzebna do ściągania wody i le-
monjady. Zgłoszenia do fabryki
wódnar. i hurt. piw. Ul. Mar-
szałka Focha 55. Zgłoszenia tyl-
ko umiejtne. zdw 37 574

Gospodyni - kucharka
w średnim wieku z dokładną zna-
omością lepszej kuchni, chowu
drobiu, zaprawy konserw, po-
trzebna od 1. 9. lub 1. 10. 29 na
wieś. Zgłoszenia Kurjer
zdw 37 417

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. S.
Rochowiak, ul. Łazarska 40, obok
drogerji. zdw 37 431

Pomocników szewskich
dwóch, dzielnych w swym za-
wodzie na stałą szyć i szpilko-
waną robotę zaraz potrzebni
Orwat — Wolsztyn, ul. Poznań-
ska 50. nw 3240

Pomocnik
fryzjerski zaraz potrzebny. Fr.
Borecki, Margonin. zdw 37 876

Kasjerka
znająca ksiązkowość, potrzebna
od 1. 9. Zgłoszenia tylko piśmie-
nie. Centrala Odzieży, ul. Wodna
27, I. zdw 37 987

Panienska
posiadająca świadectwa, znająca
się na szyć, poszukuje posady
za pokojowa lub za pannę słu-
żącą. Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 38 057

Służąca
posiadająca świadectwa poszuku-
je posady z gotowaniem do ma-
łej rodziny. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer zdw 38 056

Wychowawczyni
inteligentnej z dobrymi poleca-
niami, sumiennej i religijnej do
dwóch chłopców 7 i 8 lat po-
szukuje. Reflektuje tylko na
siłę z dłuższą praktyką. Zgło-
szenia z podaniem pensji, dola-
czeniem fotografii skierować
pod adr.: H. Zielińska, Toruń,
Szeroka 31. Pw 4480-64,311

Kino Wilsona, Łazarz
narożnik Strusia i Maleckiego.
Dzisiaj i dni następne Ronald Colman
i Vilma Banky jako
KOCHANKOWIE
Pocz. seansów 5,15, 7,15 i 9,15.
W niedzielę po poł. o 3,30 przedstawa-
nia dla dzieci. Pw 18226

Stenotypistka
potrzebna zaraz do biura fabrycz-
nego. Znajomość języka niemiec-
kiego wymagana. Oferty Kurjer
zdw 37 941

Dzielnia
ekspedjentka poszukuje pracy do
dużej cukierni albo restauracji.
okazać może dobre świadectwa.
Oferty Kurjer zdw 38 054

Potrzebni
zaraz ewtl. 1. 9. rb. młodszy
ekspedjent z branży towarów ko-
lonjalnych, mówiący biegle po-
niemiecki oraz gospodyni w śred-
nim wieku, obeznana z prowa-
dzeniem kuchni restauracyjnej i
gospodarstwem wiejskim. Pensja
według umowy. Mieszkanie i
wolne utrzymanie na miejscu.
Oferty z odpisami świadectw
nadsyłać pod adresem Antoni
Skowron, Mniszek, pow. Gru-
dziądz. dw 1635

Sędziogo
emerytowanego, do dozoruwania
spraw procesowych poszukuje
poważne biuro handlowe. Oferty
z podaniem żadanego wynagro-
dzenia prosimy nadsyłać do
„skrzynki pocztowej 131”.
Pw 4402-32,97

Szoferów
na dorozki samochodowe przy-
jmuje „Aurorach”. Górczyn, ul.
Palacza. Zgłoszenia piśmie-
nie z życiorysem i odpisami świadectw
podawać w godzinach 11—1 oso-
biście. dw 1597

Nauczycielka
wychowawczyni
potrzebna do dworu do trzech
chłopców 5, 7 i 9 lat od 1 wrze-
śnia. Oferty Kurjer dw 1620

Chłopiec
do gablotki z papierosami, uczy-
wy dobrze polecony potrzebny do
restauracji „Ziemianka” P. W. K.
Zgłoszenia do biura Ratajczaka 2
zdw 37 724

Służąca
starsza, uczciwa, która samodziel-
nie gotuje, prasuje, zaprawia, z
dobrymi poleceniami, potrzebna
od 1. 9. Bazar Polski, Byd-
goszcz, Długa 59. npw 3235

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz.
Zielona 2, I. piętro. zdw 38 097

Uzwajaczy
(Wiklerów) na prad stały, zmieni-
ny przyjma Elektrotechniczne
Zakłady, Kraków, Tomaszka 32.
np 3269

Marszantka
zdolna z długoletnią praktyką,
samodzielną na stałą posadę po-
trzebna. Dąbrowskiego 4.
zdw 38 117

Książkowa
młodsza znajomością korespon-
dencji niemieckiej do ekspedycji
potrzebna. Aleje Marcinkowskie-
go 15. Futra. zdw 38 118

Kuśnierze — kuśnierki
na stałą pracę zaraz potrzebni.
Skład futer, ul. Cicha 12.
zdw 38 174/5

Drogerzysty
młodszego, dzielnego pomocnika,
obeznanego z art. foto-r. wla-
dającego językiem pol. i niem., po-
szukuje od 1. 9. 29. Łaskawe ofe-
rty z podaniem pensji uprasza T.
Wardziński drogerja, Świecie
n/Wisła. dw 1638

Fotograf (stka)
potrzebny Zgłoszenia do Kurjera
zdw 38 124

Naklejąca
potrzebna zaraz. W. Goderski,
skład skór, Poznań, Woźna 19.
zdw 38 083

Posługaczka
uczciwa, doskonale gotująca po-
trzebna ul. 27 Grudnia nr. 14,
skład mebli. zdw 38 101

„COLOSSEUM, św. Marcin 65.
Piętno Przyszłości!
Sensacyjny komedjodramat
W roli głównej. Pw 4509-33,96
Dorothy Dwan i Robert Armstrong.

Palacza
dobrze poleconego i doświadczo-
nego w ogrzewaniu kotłów różno-
go systemu poszukuje Bazar Po-
znański, Spółka Akcyjna.
zdw 38 344

Służąca
z świadectwami potrzebna.
Adres Kurjer zdw 38 339

Cheesz otrzymać
posadę? Musisz ukończyć kursy
fachowe, korespondencyjne u pro-
fesorą Sekulowicz, Warszawa,
Zórawia 42. — Kursy wycząja
listownie buchalterji, rachunko-
wości kucpiekiej, korespondencji
handlowej, stenografji, nauki
handlu, prawa kaligrafji, pisania
na maszynie, towaroznawstwa,
angielskiego, francuskiego, nie-
mieckiego, pisowni oraz gramaty-
ki polskiej. Po ukończeniu świa-
dectwo. Zadanje prospektów.
nw 3234

Kilka
dziewczyn do pracy zaraz po-
trzebne. — Fabryka grzebleni,
Szewska nr. 11. zdw 38 208

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz.
Müller, Szewska 11, II.
zdw 38 207

Dziewczyna
potrzebna do wszystkiego z syc-
ciem. Ratajczaka 11 a, 2 wejście,
II piętro, prawo. zdw 38 210

Uczciwa
dziewczyna z gotowaniem może
się zaraz zgłosić. „Janka” fabry-
ka bielizny, Starościska 1.
zdw 38 197

Fryzjerski
pomocnik, dzielny, potrzebny za-
raz. Wodna 7. zdw 38 193

Służąca
czysta uczciwa potrzebna zaraz.
Kraśnińskiego 13, parter, lewo.
zdw 38 184

Uczeń
potrzebny zaraz. Bzyl, Poznań,
Grobla 1, Piekarnia, Cukiernia.
rw 6367

Zdolna
ekspedjentka do składu konfekcji
damskiej i męskiej potrzebna. —
Zgłoszenia Wroniecka 6/8.
rw 6376

6-ciu
czeladzi garncarskich zaraz po-
trzebnych. Woźna 16, I. piętro,
lewo. zdw 38 294

Służąca
potrzebna. Grobla 27, skład ko-
lonjalny. zdw 38 297

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz.
Strzelecka 8, restauracja.
zdw 38 291

Zastępców
poszukuje się pań i panów. Wy-
soka prowizja, awans, pensja.
Artykuły bezkonkurencyjne. —
Zgłoszenia piątek godz. 6. Wały
Królowej Jadwigi 1, II. lewo.
zdw 38 110

Zaraz
potrzebny bufetowy (inw. woj.)
z koncesją, któryby objął przed-
nie na rachunek do większego bufet-
siewierstwa. Oferty Kurjer
zdw 38 080

Mistrz ślusarski
z branży budowlanej, dobry kie-
rownik warsztatu i kalkulator
potrzebny na stałe od 1. 9. rb.
Zgłoszenia z krótkim życiorysem
odpisem świadectw i wymaganej
pensji skierować do F-my Ed-
ward Siwka i S-ka, Środa.
zdw 38 135

Zaraz
poszukuje osoby zaufanej na wieś
do dwójga dzieci 1—3 lat. U-
względnie tylko kilkuletnie świa-
dectwa. Piśmie: Chelmoń-
skiego nr. 21, lokal Banku Rol-
nego N. R. zdw 38 152

Potrzebny
człowiek do sprzedaży noca i el-
basek, kaucja 50 zł. Wierzbicie-
ce 46, Lewandowski, ul. Bużyń-
skiego. zdw 38 172

Redaktor
rutynowany, wydanie pracujący
od zaraz potrzebny do wydawnic-
twa pism fachowych. Dokładne
oferty z podaniem dotychczasowej
działalności oraz żądanych
wymagań uprasza się do Kurjera
nr 3273

Bona
z dobrym niemieckim, młodsza,
wykwalifikowana, do sześciolat-
nego chłopca, inteligentna, we-
solego, dobrego charakteru, z re-
ferencjami, na wyjazd potrzebna
Zgłoszenia Hotel Francuski, nr.
50, sobota i niedziela 9—10 rano.
zdw 38 185

Technik-dent.
biegły w złocie i kauczuku oraz
operatywnie na zastępstwo 2—3
tygodni zaraz potrzebny. Zgło-
szenia do Kurjera pod zdw 38 217

Pomocnik
szewski potrzebny Niedźwiedzki,
Górna Wilda 58. zdw 37 792

Linotypista
potrzebny na stałą posadę. Krót-
kie oferty, odpisy świadectw, wa-
runki dziennik „Rozwój”, Łódź.
nw 3280

Biurowy
potrzebny zaraz, gotówka 500 zł,
pensja miesięczna 150 zł. Oferty
Kurjer zdw 38 276

20—30 zł
można zarobić dziennie. Zgło-
szenia od 6—8. Czartoria 8, I. pra-
wo, gdzie rewir. zdw 38 268

Bufetowa
młodsza potrzebna od zaraz. Zgło-
szenia bufet kina, Apollo.
zdw 38 228

Pomocnik
fryzjerski potrzebny Strzelecka 7,
zdw 38 240

Dziewczyna
do dziecka zaraz potrzebna. Orli-
kowska, Kwiatowa 12.
zdw 38 238

Specjalisty (ki) chemji
żywnościowej oraz pie-
legniarki - djetetycznej
poszukuje Szkoła Gospodarczo-
Zawodowa, św. Marcin 69.
np 3525

Zdolny
sprzedawca (krzykacz) do arty-
kułów nowości zostanie natych-
miast przyjęty. Zgłoszenia P. W.
K. Pawilon 50 „Bazary”, stoisko
3, od 19—21 wieczorem.
zdw 37 814

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem po-
trzebna. Marszałka Focha 76,
III. piętro, prawo. zdw 38 033

Strzelnica miejska w Zdunach jest od 1 października 1929 r. do wydzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje do 31 sierpnia 1929 r. dw 1613. Magistrat.

Artysta
humorist dostanie zatrudnienie w
kabarecie. Oferty Kurjer
zdw 38 319

Potrzebni
kuchars i kucharka. Śniadalnica,
Fr. Różycki, św. Marcin 64
zdw 38 322

Kucharka
restauracyjna potrzebna zaraz. —
Oferty Kurjer zdw 38 321

Dziewczyna
pracowita i uczciwa potrzebna za-
raz do lekkich prac domowych.
Chrzanowski, Stary Rynek 91, II.
zdw 38 264

Służąca
do wszystkich prac domowych z
samodzielnym gotowaniem z do-
brymi świadectwami potrzebna
od 1. 9. do Warszawy. Zgło-
szenia św. Marcin 18, II. piętro, P.
Dylińska, lub pisemnie Warsza-
wa, Grochów, Chopickiego 18,
Inżynierowa Roniewiczowa.
dw 1647

Inteligentna
przytojna i wymowna panienska
potrzebna do stoiska na wystawie
Zgłoszenia Tomaszewski, Górna
Wilda 107, III., od godz. 8—9
wieczorem. zdw 38 249

Podróżującego
dobrze zaprow. w skład. kolonj.
poszukuje. Albin Wybieralski,
Poznań, Półwiejska 18.
zdw 38 255

Dzielnia
ekspedjentka potrzebna Czesław
Potocki, Ratajczaka 32.
zdw 38 258

Kartoniarki
przyjme Wielkopolski Kartonaz,
ul. Dąbrowskiego 79. zdw 38 245

Młodszy
pomocnik fryzjerski zaraz 50%.
Górna Wilda 25. zdw 38 231

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adre-
sowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji
z wnioskami o posady w naszym zakładzie.
Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 480
współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych
miejsc niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje
i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych
współpracowników niewolno nam zwalniać, aże-
by dla nowo zgłaszających się robić miejsce.
Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmie-
nych na liczne wnioski zbyt obciąża nasz
dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmie-
nić dotychczasowy sposób postępowania o tyle,
że na wnioski o posadę, o ile nie zostaną uwzględ-
nione, począwszy od dziś odpowiadać nie
będziemy.

Wolne miejsca zgłaszamy w naszych wy-
dawnictwach.
Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwa Kurjera Poznańskiego
Oredownika Wielkopolskiego
Wielkopolskiej Ilustracji
i Samochodu.

Młynarza
zdolnego, uczciwego z dłuższą
praktyką poszukuje zaraz do no-
wego młyna na 15 ton. Zgło-
szenia z odpisem świadectw, podani-
em warunków uprasza Erich
Muschalik, Król-Huta, ul. No-
miarki 11, poczta Wielkie Haj-
duki (Górny Śląsk). zdw 37 807

100 szwaczek
na meska, damska i dziecięca
bielizne poza dom natychmiast
potrzebne F-a Welna, Woźna 10,
III. zdw 37 758

Kuśnierz
dobry fachowiec, bielizniarza do
napraw potrzebni. Bączyk, Gór-
na Wilda 29. zdw 37 769

Dziewczyna
potrzebna do lekkich prac domo-
wych, język niemiecki pożądaný.
Polna 37, III. zdw 37 760

Restauracja
bez konkurencji, w dużej wsi, o-
kolo 800 mieszkańców, z dużą sa-
lą i składem kolonjalnym za ce-
nę 16 tysięcy, wpłaty 9 tysięcy.
na sprzedaż.
z salą, do tego 20 morg I. klasy
ziemi, w dużej wsi, bez konkure-
ncji, na 5 lat do wydzierżawie-
nia, przejęcie 13 tysięcy zł. Zgło-
szenia: Franciszek Minta, Boja-
nowo, p. Rawicz, ul. Król. Ja-
dwigi 160. nw 3285

Dziewczyna
od lat 15—17 do kartonów przy-
jme Wielkopolski Kartonaz, ul.
Dąbrowskiego 79. zdw 37 690

Maszynistkę
piszącą bardzo biegle potrzebuje-
my zaraz. Zgłoszenia ul. Mazo-
wiecka 48. zdw 35 526

Służąca
do ogólnych prac domowych po-
trzebna zaraz. Maleckiego 6,
parter prawo. zdw 37 967

Strzelnica miejska w Zdunach jest od 1 października 1929 r. do wydzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje do 31 sierpnia 1929 r. dw 1613. Magistrat.

Kino „ODEON“, ul. 27 Grudnia 14
Dzisiaj premiera wspaniałego filmu
„Biała Sonata“
Tragedja prawdziwej miłości, zdrady i poświęcenia.
Z tajemników carskiej ochrony.
Pw 4606-33,103

Humor zagraniczny

— Pani jest najbardziej uroczą kobietą na dzisiejszym balu.
— Wielu innym paniom powiedział już pan te słowa?
— Tak, to prawda, ale przysięgam, że to robiłem jedy-
nie, aby nie tracić wprawy.
(London Opinion) S. F.

Przedpłata na wzesień 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego do-
datka ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe”: w po-
znaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnośnieniem
kwartalnie zł 14.50, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p.,
wydawca nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania
się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań